

Официален вестник

на Европейския съюз

L 28

Издание
на български език

Законодателство

Година 61

31 януари 2018 г.

Съдържание

II Незаконодателни актове

РЕШЕНИЯ

- ★ Решение (ЕС) 2018/117 на Комисията от 14 юли 2017 година относно дело за държавна помощ SA.29064 (2011/C) (ex 2011/NN) — Ирландия — необлагане на трансферни и транзитни пътници с данъка върху пътуване с въздушен транспорт (нотифицирано под номер C(2017) 4932)⁽¹⁾ 1
- ★ Решение (ЕС) 2018/118 на Комисията от 31 август 2017 година относно Държавна помощ SA.35818 (2016/C) (ex 2015/NN) (ex 2012/CP), приведена в действие от Испания в полза на Iberpotash (нотифицирано под номер C(2017) 5877)⁽¹⁾ 25
- ★ Решение (ЕС) 2018/119 на Комисията от 18 септември 2017 година за държавна помощ SA.47702 (2017/C) (ex 2017/N) — Обединено кралство — Алтернативен пакет от мерки за замяна на ангажимента за Royal Bank of Scotland да продаде дейността Rainbow (нотифицирано под номер C(2017) 6184)⁽¹⁾ 49

⁽¹⁾ Текст от значение за ЕИП.

II

(Незаконодателни актове)

РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2018/117 НА КОМИСИЯТА

от 14 юли 2017 година

относно дело за държавна помощ SA.29064 (2011/C) (ex 2011/NN)

Ирландия — необлагане на трансферни и транзитни пътници с данъка върху пътуване с въздушен транспорт

(нотифицирано под номер C(2017) 4932)

(само текстът на английски език е автентичен)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 108, параграф 2, първа алинея от него,

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство, и по-специално член 62, параграф 1, буква а) от него,

след като уведоми всички заинтересовани страни да представят своите мнения ⁽¹⁾ и като взе предвид техните мнения,

като има предвид, че:

1. ПРОЦЕДУРА

- (1) С писмо от 21 юли 2009 г., заведено в Комисията на 22 юли 2009 г. под номер CP 231/2009, Комисията получи жалба от авиокомпанията Ryanair Ltd (понастоящем Ryanair Designated Activity Company, наричана по-нататък „Ryanair“), че Ирландия е предоставила незаконна и неправомерна държавна помощ чрез данъка върху пътуване с въздушен транспорт (наричан по-нататък „ДПВТ“) — въведен от Ирландия акциз върху отпътуването на пътници с полети от ирландски летища.
- (2) С писмо от 28 юли 2009 г. Комисията препрати жалбата на Ирландия и я покани да представи позицията си по твърденията, описани в писмото от 21 юли 2009 г.
- (3) С писмо от 26 август 2009 г. Ирландия поиска удължаване на крайния срок за отговор, което Комисията разреши с писмо от 3 септември 2009 г.
- (4) На 15 октомври 2009 г. Ирландия отговори на писмото на Комисията и отговорът ѝ бе заведен в Комисията на същата дата.
- (5) Тъй като предполагаемата помощ е била приведена в действие без предварително уведомяване на Комисията, делото бе регистрирано като мярка, за която не е подадено уведомление. Комисията проведе предварително разследване в съответствие с член 108, параграф 3 от ДФЕС.

⁽¹⁾ ОВ С 220, 17.6.2016 г., стр. 13.

- (6) С решение от 13 юли 2011 г. (наричано по-нататък „решението от 2011 г.“) ⁽¹⁾, прието след приключване на етапа на предварителното разследване, Комисията отхвърли повечето от жалбите на Ryanair. По-специално тя заключи, че необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ не представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС. При все това Комисията също така реши да открие официална процедура по разследване във връзка с диференцираните данъчни ставки, приложими към полети до дестинации на разстояние най-много 300 km от летище Дъблин, и всички други полети.
- (7) На 24 септември 2011 г. предприятието Ryanair е подало жалба в секретариата на Общия съд, като е поискало частично да се отмени решението от 2011 г., в частта, в която се установява, че необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ не представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС. Тази жалба е регистрирана под номер T-512/11.
- (8) На 25 юли 2012 г. Комисията прие своето решение (наричано по-нататък „решението от 2012 г.“) относно прилагането на диференцирани ставки на ДПВТ ⁽²⁾. Тя заключи, че Ирландия е предоставила държавна помощ под формата на по-ниски ставки на ДПВТ, приложими към полети до дестинации на разстояние най-много 300 km от летище Дъблин между 30 март 2009 г. и 28 февруари 2011 г. Нещо повече, Комисията счете тази държавна помощ за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар и изиска от Ирландия да възстанови несъвместимата помощ от бенефициерите.
- (9) На 1 ноември 2012 г. и 15 ноември 2012 г. Ryanair и Aer Lingus са подали жалби, с които обжалват решението от 2012 г. Тези жалби са регистрирани под номера T-473/17 и T-500/12.
- (10) С решение от 25 ноември 2014 г. Общият съд отмени решението от 2011 г. в частта от решението от 2011 г., в която се установява, че необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ не представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС ⁽³⁾. Общият съд постанови, че Комисията е следвало да открие официалната процедура по разследване, определена в член 108, параграф 2 от ДФЕС.
- (11) С решение от 5 февруари 2015 г. Общият съд отмени решението от 2012 г. по отношение на диференцираните данъчни ставки, приложими за полети до дестинации, намиращи се на разстояние най-много 300 km от летище Дъблин, в частта, в която с решението от 2012 г. се изисква възстановяването на помощта от бенефициерите в размер, определен на 8 EUR на пътник ⁽⁴⁾. Комисията подаде жалба пред Съда срещу това решение.
- (12) След като решението от 2011 г. бе отменено, с писмо от 28 септември 2015 г. Комисията уведоми Ирландия, че е взела решение да открие процедурата, определена в член 108, параграф 2 от ДФЕС по отношение на необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ. Това решение (наричано по-нататък „решението за откриване на процедурата“) беше публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* ⁽⁵⁾. Комисията прикани заинтересованите страни да представят мненията си относно мярката.
- (13) Ирландия представи своето мнение по решението за откриване на процедурата с писмо от 22 декември 2015 г., заведено в Комисията на 6 януари 2016 г.
- (14) Комисията получи мнения от две заинтересовани страни. С писмо от 23 август 2016 г. Комисията препрати тези мнения на Ирландия, като ѝ предостави възможност да отговори. След като Ирландия не отговори, с писмо от 17 октомври 2016 г. Комисията отново отправи покана към Ирландия да представи коментар по получените мнения на заинтересованите страни.
- (15) С писмо от 9 декември 2016 г. Комисията поиска от Ирландия да представи допълнителна информация. Ирландия отговори с писмо от 18 януари 2017 г. В това писмо Ирландия също така представи коментар по получените мнения на заинтересованите страни.
- (16) С решение от 21 декември 2016 г. Съдът отмени решенията на Общия съд в частта, с която се отменя решението от 2012 г. ⁽⁶⁾ Така Съдът потвърди, че Ирландия трябва да възстанови сумата от 8 EUR на пътник от авиокомпания, които са се възползвали от неправомерна държавна помощ.

⁽¹⁾ Решение на Комисията от 13 юли 2011 г. относно дело за държавна помощ SA.29064 (2011/NN) — Освобождаване на облагане с данък на пътниците във въздушния транспорт, Ирландия (ОВ С 306, 18.10.2011 г., стр. 10).

⁽²⁾ Решение 2013/199/ЕС на Комисията от 25 юли 2012 г. относно дело за държавна помощ SA.29064 (11/C, ex 11/NN) — Диференцирани данъчни ставки върху пътуване с въздушен транспорт, приведени в действие от Ирландия (ОВ L 119, 30.4.2013 г., стр. 30).

⁽³⁾ Решение на Общия съд от 25 ноември 2014 г. по дело *Ryanair/Комисия*, T-512/11, ECLI:EU:T:2014:989.

⁽⁴⁾ Решение на Общия съд от 5 февруари 2015 г. по дело *Aer Lingus Ltd/Комисия*, T-473/12, ECLI:EU:T:2015:78.

⁽⁵⁾ ОВ С 220, 17.6.2016 г., стр. 13.

⁽⁶⁾ Решение на Съда от 21 декември 2016 г. по съединени дела *Комисия/Aer Lingus Ltd и Ryanair*, C-164/15 P и C-165/15 P, ECLI:EU:C:2016:990.

2. ПОДРОБНО ОПИСАНИЕ НА МЯРКАТА И НА ПРЕДИШНИТЕ ПРОЦЕДУРИ

2.1. ДПВТ

- (17) ДПВТ е бил установен с член 55, параграф 2 от Закона за бюджета (№ 2) от 2008 г. (наричан по-нататък „Закон за бюджета“) ⁽¹⁾. Законът за бюджета е влязъл в сила на 30 март 2009 г. В член 55, параграф 2 от Закона за бюджета се предвижда, че авиокомпаниите заплащат ДПВТ по отношение на „всяко отпътуване на пътник със самолет от летище, намиращо се в Ирландия“.
- (18) Понятията, използвани в член 55, параграф 2 от Закона за бюджета, са определени в член 55, параграф 1. Определението на понятието „пътник“, посочено в член 55, параграф 2 от Закона за бюджета, изрично изключва „транзитен или трансферен пътник“, което означава, че отпътуването на „транзитен или трансферен пътник“ не представлява „отпътуване на пътник“, за което авиокомпаниите са длъжни да заплатят ДПВТ. „Транзитен пътник“ се определя като „пътник на борда на самолет, който се приземява на летище като част от маршрута си, като този пътник продължава своето пътуване със същия самолет“. В допълнение към това „трансферен пътник“ означава „пътник, който пристига с полет на летище и който отпътува от летището с друг полет, не към летището, откъдето е започнало пътуването на пътника, като и двата полета са част от една-единствена резервация и периодът между времето за пристигане по разписание на полета до летището и времето за отпътуване по разписание на полета от това летище е не повече от 6 часа“. На последно място „летище“ означава летище по смисъла на Закона за въздухоплаването и транспорта (изменение) от 1998 г., но не включва летище, от което броят на отпътуванията на пътници за предходната календарна година е бил по-малък от 10 000 ⁽²⁾.
- (19) При въвеждането на ДПВТ, в член 55, параграф 2, буква б) от Закона за бюджета се посочва, че „данък върху пътуването с въздушен транспорт се начислява, събира и заплаща в зависимост от разстоянието между мястото на отпътуване на полета и мястото, където полетът приключва, съгласно следните ставки: i) 2 EUR за полет от летище до дестинация, намираща се на разстояние най-много 300 km от летище Дъблин, ii) 10 EUR във всеки друг случай“.
- (20) След разследване на Комисията относно евентуално нарушение на Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ и на член 56 от ДФЕС относно свободното предоставяне на услуги, ставките са били променени, считано от 1 март 2011 г., така че от тази дата нататък се е прилагала единна данъчна ставка от 3 EUR към всички отпътувания, независимо от разстоянието от летище Дъблин ⁽⁴⁾.
- (21) ДПВТ е бил отменен, считано от 1 април 2014 г.

2.2. Функциониране на ДПВТ

- (22) В своето писмо от 18 януари 2017 г. Ирландия обясни, че ако пътуването се състои от няколко отсечки, при определянето на платимата данъчна ставка, както е предвидено в насоките, публикувани от Службата на комисарите по приходите (наричана по-нататък „данъчната администрация“) на 30 март 2009 г. (вж. съображение (84)), авиокомпанията следва да разглежда пътуването като едно цяло. Ирландия даде пример за полет с две отсечки, като първата е Дъблин—Шанън, а втората е Шанън—Ню Йорк. Шанън се намира на по-малко от 300 km от летище Дъблин, докато Ню Йорк е на повече от 300 km от летище Дъблин. Крайната дестинация (Ню Йорк) е на повече от 300 km от летище Дъблин. По този начин според Ирландия полетът се облага с ДПВТ при ставка от 10 EUR, тъй като е необходимо да се разгледа пътуването като цяло (т.е. от Дъблин до Ню Йорк). Отпътуването от Шанън би могло да се пренебрегне, в смисъл че не се дължи (допълнителен) ДПВТ, при условие че пътникът отговаря на определението за „трансферен пътник“ или „транзитен пътник“ на летище Шанън в съответствие с член 55, параграф 1 от Закона за бюджета. Поради това авиокомпанията трябва да отчете цялото пътуване и да използва съответната ставка, приложима към крайната дестинация ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Изменен с член 18 от Закона за бюджета от 2009 г. и член 48 от Закона за бюджета от 2011 г.

⁽²⁾ В съответствие с член 2 от Закона за въздухоплаването и транспорта (изменение) от 1998 г. „летище“ означава съвкупността от земите, съставляващи летището, и всички земи, притежавани или заети от летищния оператор, включително хангари за въздухоплавателни средства, пътища и паркинги за автомобили, които се използват или са предназначени да се използват изцяло или частично с цел обслужването на това летище или във връзка с него.

⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността (ОВ L 293, 31.10.2008 г., стр. 3).

⁽⁴⁾ В контекста на процедурата за нарушение Комисията предостави официалното си уведомление с писмо от 18 март 2010 г., в което нейната позиция е, че чрез диференцирането на данъчните ставки за пътуване с въздушен транспорт Ирландия не е изпълнила задълженията си съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008 и член 56 от ДФЕС. След официалното уведомително писмо ирландските органи са изменили данъчната система.

⁽⁵⁾ В Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 г. относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 295/91 (ОВ L 46, 17.2.2004 г., стр. 1) се предвижда, че при директно свързващи полети, крайният пункт на пристигане означава дестинацията на последния полет, докато при отделни полети крайният пункт на пристигане се определя като дестинацията на билета, представен на регистрацията.

- (23) В своето мнение относно решението за откриване на процедурата авиокомпанията Aer Lingus, която е събирала ДПВТ в периода 2009—2014 г. в съответствие с насоките, публикувани от данъчната администрация, също потвърди, че ДПВТ не се прилага към конкретни сегменти от пътуването. Вместо това данъчното събитие е пътуване, което започва в Ирландия, а дължимият данък зависи от крайната дестинация, посочена на билета, независимо дали пътникът осъществява един или повече полети, за да достигне крайната дестинация.
- (24) Що се отнася до ставката на ДПВТ, Ирландия заяви, че в периода 30 март 2009 г.—1 март 2011 г. по-ниската ставка от 2 EUR на пътник се е прилагала само когато крайната дестинация на цялото пътуване, независимо от броя на полетите в рамките на пътуването, се намира на по-малко от 300 km от летище Дъблин, докато по-високата ставка се е прилагала „във всеки друг случай“. Според Ирландия по-ниската ставка (2 EUR) е представлявала изключение от общото правило.
- (25) В таблица 1, която съдържа представена от Ирландия информация, се илюстрира по какъв начин се е прилагал ДПВТ преди и след въвеждането на единната ставка на ДПВТ за всички облагаеми отпътувания през 2011 г.

Таблица 1

Примери за пътувания и дължимия данък преди и след промяната на ставката на ДПВТ през 2011 г.

	Период	Отпътувания	Междинно кацане	Дестинация	Дължим данък (EUR)
а)	30.3.2009 г.— 1.3.2011 г.	Дъблин	Шанън	Ню Йорк	10
б)	2.3.2011 г.— 31.3.2014 г.	Дъблин	Шанън	Ню Йорк	3
в)	30.3.2009 г.— 1.3.2011 г.	Дъблин	Няма	Ню Йорк	10
г)	2.3.2011 г.— 31.3.2014 г.	Дъблин	Няма	Ню Йорк	3
д)	30.3.2009 г.— 1.3.2011 г.	Дъблин	Корк	Кардиф	2
е)	2.3.2011 г.— 31.3.2014 г.	Дъблин	Корк	Кардиф	3
ж)	30.3.2009 г.— 1.3.2011 г.	Дъблин	Няма	Кардиф	2
з)	2.3.2011 г.— 31.3.2014 г.	Дъблин	Няма	Кардиф	3
и)	30.3.2009 г.— 31.3.2014 г.	Ню Йорк	Шанън	Дъблин	Нулев
й)	30.3.2009 г.— 31.3.2014 г.	Ню Йорк	Няма	Дъблин	Нулев

- (26) Според Ирландия примерите, посочени в таблица 1, могат да бъдат обяснени по следния начин:
- а) крайната дестинация е Ню Йорк (повече от 300 km от летище Дъблин), така че полетът подлежи на облагане с ДПВТ при ставка от 10 EUR. Отпътуването след междинното кацане в Шанън е освободено от ДПВТ, тъй като пътникът е транзитен или трансферен пътник на летище Шанън;
- б) както в буква а), но по време на този период се прилага единна ставка от 3 EUR;
- в) крайната дестинация е Ню Йорк (повече от 300 km от летище Дъблин), така че полетът подлежи на облагане с ДПВТ при ставка от 10 EUR;

- г) както в буква в), но по време на този период се прилага единна ставка от 3 EUR;
 - д) крайната дестинация е Карлиф (по-малко от 300 km от летище Дъблин), така че полетът подлежи на облагане с ДПВТ при ставка от 2 EUR. Отпътуването след междинното кацане в Корк е освободено от ДПВТ, тъй като пътникът е транзитен или трансферен пътник на летище Корк;
 - е) както в буква д), но по време на този период се прилага единна ставка от 3 EUR;
 - ж) крайната дестинация е Карлиф (по-малко от 300 km от летище Дъблин), така че полетът подлежи на облагане с ДПВТ при ставка от 2 EUR;
 - з) както в буква ж), но по време на този период се прилага единна ставка от 3 EUR;
 - и) това пътуване не се облага с ДПВТ. Летището на отпътуване (Ню Йорк) не се намира в Ирландия, а отпътуването след междинното кацане в Шанън е освободено от облагане с данъка, тъй като пътникът е транзитен или трансферен пътник на това летище. Тази позиция се е прилагала както преди, така и след изменението на ставките през 2011 г.;
 - й) това пътуване не се облага с ДПВТ. Летището на отпътуване не се намира в Ирландия.
- (27) Тези примери не включват ситуация, в която пътуването започва и приключва извън Ирландия, но включва междинно кацане в Ирландия, например Лондон—Ню Йорк с междинно кацане на летище Дъблин. При все това от всички обяснения, представени от Ирландия, несъмнено за такова пътуване няма да се дължи ДПВТ. В действителност отпътуването от Лондон няма да подлежи на облагане с ДПВТ, защото летищата в Лондон не отговарят на определението в член 55, параграф 1 от Закона за бюджета, тъй като се намират извън Ирландия, а отпътуването от Дъблин няма да подлежи на облагане с данък, доколкото пътникът отговаря на условията за трансферен или транзитен пътник.
- (28) Съгласно представената от Ирландия информация ДПВТ е бил въведен в отговор на финансови затруднения, породени от световната финансова и икономическа криза, за да се генерират приходи. Ирландия не посочи друга цел, като например опазване на околната среда.

2.3. Решението от 2011 г.

- (29) Както е посочено в съображение (6), решението от 2011 г. беше прието след приключване на етапа на предварителното разследване, който започна на 21 юли 2009 г.
- (30) За да установи дали необлагането на транзитни и трансферни пътници с ДПВТ е изборително, Комисията първо определи съответната референтна данъчна система. Комисията счете, че целта и структурата на системата за ДПВТ е била да се облагат пътници, отпътуващи от летище, намиращо се в Ирландия, за да се генерират приходи за държавния бюджет. От представената от Ирландия информация Комисията разбира, че първата отсечка на пътуване, състоящо се от няколко отсечки, винаги се освобождава от ДПВТ. Ирландия също така представи примерите за пътувания от Ню Йорк до Дъблин и от Дъблин до Ню Йорк със и без междинно кацане в Шанън и приложимите ставки на ДПВТ. По този начин референтната система се разбира като данък, който се начислява по отношение на всяко отпътуване на пътник със самолет от летище в Ирландия. Комисията също така счете, че трансферни и транзитни пътници са пътници, които отпътуват от ирландско летище, и поради това изглежда са част от тази референтна система. Следователно изключването на трансферните и транзитните пътници се отклонява от обичайното прилагане на тази обща данъчна рамка.
- (31) След това Комисията проучи дали изключването на трансферните и транзитните пътници от облагане с ДПВТ е обосновано от естеството или общите принципи на данъчната система в държавата членка. Тя заключи, че целта на ДПВТ е данъчното облагане да бъде неутрално от гледна точка на избрания маршрут за достигане на крайната дестинация, независимо дали се осъществява междинно кацане или не, както и да се избегне двойно данъчно облагане. Съгласно решението от 2011 г., ако ДПВТ се е прилагал към транзитни и трансферни пътници, авиокомпанията е могла да се окаже принудена да заплати този данък два пъти за пътуване с междинно кацане. Поради това е било заключено, че освобождаването от облагане на транзитни и трансферни пътници с ДПВТ, в резултат на което пътниците се облагат по един и същ начин, независимо от маршрута на пътуването, отговаря на естеството и логиката на съответната данъчна система.
- (32) Комисията заключи от тези елементи, че изключването на трансферните и транзитните пътници от облагане с ДПВТ отговаря на естеството и логиката на определената данъчна система ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Обосновка в съображения (30)—(32), заключение в съображение (37) от решението от 2011 г.

2.4. Решение на Общия съд по дело T-512/11

- (33) Както е посочено в съображение (10), с решението си по дело T-512/11 Общият съд отмени решението от 2011 г. в частта от решението от 2011 г., в която се установява, че необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ не представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС.
- (34) Общият съд заключи, че предварителното разследване в продължение на около две години значително надхвърля периода, който обичайно се изисква за предварително разследване, провеждано в съответствие с член 108, параграф 3 от ДФЕС.
- (35) Той също така счете, че проверката на Комисията е непълна и недостатъчна. По-специално Общият съд заключи, че са налице несъответствия между съдържанието на писмото на Ирландия от 15 октомври 2009 г., посочено в съображение (4), и решението от 2011 г.
- (36) В това отношение Общият съд счете, че Комисията е потвърдила позицията на Ирландия, че освободената от плащането на ДПВТ част от пътуването е първата отсечка, въпреки че примерите, представени в таблицата в съображение (9) от решението от 2011 г., не са били в състояние да подкрепят такова заключение. Според Общия съд, макар че това може да бъде вярно по отношение на примера с пътници, които пътуват от Дъблин от Ню Йорк с междинно кацане в Шанън и които подлежат на заплащане на ДПВТ, от друга страна не е ясно и Комисията не е обяснила защо пътници, пътуващи по обратния маршрут, т.е. от Ню Йорк до Дъблин със същото междинно кацане, не подлежат на заплащане на ДПВТ за отпътуването от летището на междинното кацане в Шанън.
- (37) В допълнение към това, като се позова на факта, че съгласно ирландските органи поради съображения за неутралност се освобождават същите категории пътници, които са освободени съгласно други системи за облагане на пътуването с въздушен транспорт, въведени в други държави членки, при което се посочва изрично Обединеното кралство, Общият съд заключи, че приложимите в Обединеното кралство такси за пътниците във въздушния транспорт не биха могли да представляват подходящ референтен модел в настоящия случай, защото съгласно този модел се облага именно първата отсечка от пътуването, което не отговаря на гледната точка, изразена от ирландските органи в писмото им от 15 октомври 2009 г. и потвърдена от Комисията в решението от 2011 г.
- (38) Общият съд също така подчерта, че в писмото от 15 октомври 2009 г. не се посочва изрично необходимостта от избягване на двойно данъчно облагане. В допълнение към това Общият съд отбеляза, че Ирландия е предложила да обмисли изменение на закона по отношение на трансферните и транзитните пътници, като премахне задължението за една-единствена резервация като част от определението за трансферен пътник, както и че Комисията не е изразила позиция по това твърдение.
- (39) Тези несъответствия позволиха да бъде заключено, че при приемането на решението от 2011 г. Комисията не е разполагала с информация, която да ѝ позволи да извърши достатъчно всеобхватен анализ на избирателността на мярката и да заключи, че правилата за прилагане на освобождаването не будят съмнения.
- (40) Общият съд заключи, че при отсъствието на анализ на възможната съвместимост на спорната мярка с вътрешния пазар Комисията е следвало да открие официална процедура по разследване, за да събере цялата уместна информация, чрез която да се увери, че спорната мярка не е избирателна и евентуално да заключи, че мярката не представлява държавна помощ, както и да позволи на жалбоподателя и на другите засегнати страни да представят своите мнения във връзка с тази процедура.

3. ОСНОВАНИЯ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ОФИЦИАЛНАТА ПРОЦЕДУРА

- (41) След решението по дело T-512/11 Комисията откри официалната процедура по разследване, за да събере информация с цел да се увери, че необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ не е избирателно и да позволи на жалбоподателя и на другите засегнати страни да представят своите мнения във връзка с тази процедура.
- (42) В решението за откриване на процедурата Комисията отбеляза, че необлагането на отпътуването на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ е довело до загуба на данъчни приходи за държавата и поради това е финансирано с държавни ресурси и изглежда предоставя предимство на авиокомпаниите, които са се възползвали от него. В допълнение към това на този етап от откриването на формалното разследване Комисията отбеляза, че не би могла да изключи възможността необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ да е избирателно.
- (43) Така Комисията предварително заключи, че тъй като биха могли да бъдат изпълнени *a priori* всички критерии на член 107, параграф 1 от ДФЕС, мярката може да представлява държавна помощ за авиокомпаниите, които обслужват маршрутите, ползващи се с освобождаване от облагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ.

- (44) Поради това Комисията прикани Ирландия да представи отново своите съображения за приемането на ДПВТ и да обясни защо ДПВТ не се прилага към трансферни и транзитни пътници.
- (45) Комисията също така прикани Ирландия да опише подробно по какъв начин следва да се тълкува член 55 от Закона за бюджета. Комисията поиска от Ирландия да представи ясни примери за начина, по който се прилага ДПВТ към всички съответни категории маршрути, да поясни дали от ДПВТ се освобождава по-специално втората отсечка от пътуването или в по-общ план се освобождават всички трансферни и транзитни пътници и да представи всякаква друга информация, която Ирландия счита за полезна в тази връзка. Комисията също така прикани Ирландия да представи тези примери във връзка с периодите преди и след въведеното през 2011 г. изменение, с което се променят ставките на ДПВТ.
- (46) Съгласно предварителното допускане, че референтната система представлява данък, който се начислява по отношение на всяко отпътуване на пътник със самолет от летище в Ирландия, Комисията изрази съмнение дали необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ представлява дерогация от референтната система за данъчно облагане, като се прави разграничение между икономическите оператори, които с оглед на целта на данъчната система на съответната държава членка се намират в сравнимо правно и фактическо положение, и съответно предоставя предимство на определени авиокомпани.
- (47) При все това Комисията също така установи, че наименованието и самата формулировка на ДПВТ може да предполага, че водещият му принцип е облагане на пътуванията с въздушен транспорт от летище в Ирландия, а не всяко отпътуване от летище в Ирландия. Според Комисията при това допускане необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ изглежда пряко произтича от този принцип, тъй като пътуването с въздушен транспорт може да включва повече от едно отпътуване от летище в Ирландия.

4. МНЕНИЕ НА ИРЛАНДИЯ ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО ЗА ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА

- (48) В своето мнение от 22 декември 2015 г. относно решението за откриване на процедурата Ирландия отхвърли всяко допускане, че освобождаването на трансферни и транзитни пътници представлява държавна помощ.

4.1. Относно тълкуването и прилагането на член 55 от Закона за бюджета

- (49) Ирландия заяви, че задължението за плащане на ДПВТ е определено в Закона за бюджета, който трябва да се тълкува стриктно. Като се основава на съдебната практика на ирландския Върховен съд, Ирландия подчерта, че съгласно ирландското законодателство данъкоплатец би могъл да бъде длъжен да заплати данък или да понесе неблагоприятно положение само ако това е посочено изрично в закона и цитира съдебното решение *Техасо (Ирландия) Ltd./Murphy (Данъчен инспектор)*: „Установено правило на закона е, че даден гражданин не се облага с данък, освен ако буквата на закона изрично не е наложила задължението“⁽¹⁾. На тази основа Ирландия заяви, че за да се определи дали пътуването подлежи на облагане с ДПВТ, трябва да се провери формулировката в Закона за бюджета. Всяко съмнение относно прилагането на Закона за бюджета би било в полза на данъкоплатеца.
- (50) В съответствие с член 55, параграф 2, буква в) от Закона за бюджета ДПВТ става „дължим, когато пътник отпътува от летище със самолет“. В това отношение Ирландия отбеляза, че:
- определението на „пътник“ изключва (при определени условия) лица с увреждания, лица на възраст под две години или трансферни или транзитни пътници,
 - определението на „летище“ също така изключва някои пътувания, тъй като не се дължи данък по отношение на отпътуване от летище извън Ирландия и от определени летища с малък брой пътници⁽²⁾,
 - определението на „самолет“ изключва самолети с капацитет от не повече от 20 пътници и също така изключва самолети, използвани за държавни или военни цели.
- (51) В контекста на съображение (50) Ирландия счете, че не се дължи ДПВТ по отношение на трансферни и транзитни пътници, независимо за коя отсечка от пътуването става въпрос. Ирландия потвърди, че втората отсечка не се освобождава автоматично от данъка. Според Ирландия втората отсечка от дадено пътуване е можела да бъде обложена с данъка или не, в зависимост от прилагането на член 55 от Закона за бюджета към фактите, включително дали пътникът е бил трансферен или транзитен пътник (същото важи за първата отсечка от пътуването). Определението на „самолет“ също така може да изключва някои пътувания, тъй като не се дължи ДПВТ по отношение на отпътуване от летище извън Ирландия.

⁽¹⁾ Решение на Върховния съд от 15 май 1992 г., *Техасо (Ирландия) Ltd./Murphy (Данъчен инспектор)*, данъчни доклади на Ирландия (том IV) 1988—1993 г.

⁽²⁾ В тази връзка Ирландия се позовава на определението на „летище“ в член 55, параграф 1 от Закона за бюджета и последващото изменение.

- (52) Ирландия също така изтъкна, че трансферните и транзитните пътници нормално се изключват от данъците върху пътувания с въздушен транспорт, въведени в други държави, например Обединеното кралство, Франция и Германия. Ирландия посочи, че разпоредбите за всеки данък трябва да се тълкуват в контекста на съответното национално законодателство.

4.2. Относно тълкуването на освобождаването на трансферни и транзитни пътници

- (53) Ирландия коментира точка 88 от решението по дело T-512/11, която е свързана със следното твърдение, посочено в съображение (20) от решението от 2011 г.: „Що се отнася до необлагането на транзитни и трансферни пътници с данъка, ирландските органи заявяват, че фактът, че първата отсечка от цялото пътуване не подлежи на облагане с данъка, гарантира, че пътникът не се наказва за това, че маршрутът включва междинно кацане, за да стигне до крайната дестинация“. В горепосочената точка от решението по дело T-512/11 Общият съд посочи, че макар Комисията да не е имала причина да се съмнява в информацията, съдържаща се в писмото на Ирландия от 15 октомври 2009 г., на която се основава съображение (20) от решението от 2011 г., остава налице фактът, че дори с тълкуването на ирландските органи, че първата отсечка от пътуване, което включва междинно кацане, е освободена от заплащане на ДПВТ, представените примери в таблицата в съображение (9) от решението от 2011 г. не са били в състояние да подкрепят такова тълкуване. Общият съд изтъкна, че не е ясно и Комисията не е обяснила защо пътници, пътуващи от Ню Йорк до Дъблин с междинно кацане в Шанън, не подлежат на заплащане на ДПВТ за отпътуването от летището на междинното кацане в Шанън. Ирландия се позова на точка 13 от своето писмо от 15 октомври 2009 г., която гласи „по отношение на трансферни пътници освобождаването гарантира просто, че първата отсечка от цялото пътуване не подлежи на облагане с ДПВТ“. Ирландия изтъкна, че тази точка следва от описанието на полет Дъблин—Ню Йорк с междинно кацане в Шанън и това твърдение е правилно в контекста на такова пътуване, но не е правилно то да се окачествява като общо правило, съгласно което първата отсечка от което и да е пътуване никога не би се облагала с ДПВТ.

- (54) Що се отнася до примера, представен от Общия съд в точка 88 от решението по дело T-512/11 относно пътуване от Ню Йорк до Дъблин с междинно кацане в Шанън, Ирландия обясни, че не се дължи ДПВТ за нито една от отсечките от това пътуване заради формулировката на Закона за бюджета, и по-специално:

— първата отсечка (от Ню Йорк до Шанън) се освобождава, защото с този данък се облагат само отпътувания от ирландски летища,

— втората отсечка (от Шанън до Дъблин) се освобождава, защото на летище Шанън пътникът отговаря на условията за транзитен или трансферен пътник, както е определено в член 55, параграф 1 от Закона за бюджета.

- (55) Ирландия заключи, че цялото пътуване от Ню Йорк до Дъблин с междинно кацане в Шанън се освобождава от ДПВТ заради формулировката на Закона за бюджета. Според Ирландия целта на обясненията в нейното писмо от 15 октомври 2009 г. е била да се поясни законът, но те не са обвързващи.

4.3. Относно обосновката за освобождаването на транзитни и трансферни пътници и референтната система за оценка

- (56) Що се отнася до причините за освобождаването на трансферни и транзитни пътници, Ирландия обясни, че не е уместно да се облагат с данък поотделно индивидуални полети, ако всъщност те представляват част от едно пътуване. В това отношение Ирландия се позова на:

— текста на определението на „трансферен пътник“ или „транзитен пътник“ за целите на ДПВТ в съответствие с член 55, параграф 1 от Закона за бюджета (разпоредбата се цитира в съображение (18)),

— текста на писмото на Ирландия от 15 октомври 2009 г. до Комисията, в което Ирландия обясни, че целта на ДПВТ е да се облага цялостното пътуване, дори ако то е разделено на отделни сегменти.

- (57) По-специално Ирландия посочи хипотетичния сценарий, представен в нейното писмо от 15 октомври 2009 г. до Комисията, относно полет от Съединените щати с междинно кацане в Шанън и след това продължаване към Дъблин. В текста се посочва, че „полетът очевидно е от САЩ до Дъблин и извършването на междинно кацане не следва да води до задължение за плащане на ДПВТ“. Когато се описва полет в обратната посока, в текста се посочва, че „за полети, които напускат страната, като извършват междинно кацане, единствената цел на освобождаването е да се гарантира, че двете отсечки на пътуването не трябва да се облагат поотделно“. Според Ирландия така се подчертава, че пътуването от Дъблин до Съединените щати се разглежда като едно пътуване и поради това следва да подлежи на облагане с ДПВТ само веднъж, въпреки че включва няколко отпътувания.

- (58) Ирландия заяви, че това е причината, поради която в член 55, параграф 1 от Закона за бюджета от обхвата на ДПВТ изрично се изключват „трансферни“ и „транзитни“ пътници съгласно определението в този член.
- (59) С оглед на референтната система, определена от Комисията в решението за откриване на процедурата като i) данък, с който се облага всяко *отпътуване*, или в противен случай ii) данък, с който се облага всяко *пътуване*, което може да включва няколко сегмента, Ирландия изтъкна, че целта на ДПВТ е всяко пътуване да се облага само веднъж. Според Ирландия би било по-точно ДПВТ да се разглежда като данък върху пътуванията, отколкото като данък върху отпътуванията. В член 55, параграф 2 от Закона за бюджета се посочва „отпътуване“ като събитието, което води до облагане с ДПВТ. При все това определенията и членовете от Закона за бюджета, описани в съображения (18) и (19), показват, че подлежащата на данъчно облагане услуга е пътуването, и че реалната цел е да се облагат пътуванията, а не отпътуванията.

4.4. Относно разликата между авиокомпаниите, които предоставят услуги от точка до точка, и други авиокомпаниите

- (60) Ирландия заяви, че оценката дали въздушните превозвачи, които предоставят единствено услуги от точка до точка, и тези, които предоставят свързващи полети, се намират в сравнимо правно и фактическо положение в контекста на целта на данъчната система на съответната държава членка, може да представлява единствено второстепенна причина за отхвърляне на жалбата. Основното виждане на Ирландия е, че с ДПВТ се цели облагане на пътуванията, а не на отделни отпътувания. В резултат на това освобождаването на трансферни и транзитни пътници просто отразява факта, че едно пътуване може да се състои от няколко отсечки. Ирландия същ така изтъкна, че ДПВТ не е предназначен да облагодетелства или санкционира конкретни бизнес модели.

4.5. Относно естеството и общата схема на данъка

- (61) На последно място Ирландия заяви, че ако освобождаването на трансферни и транзитни пътници предоставя предимство на определени авиокомпаниите, то би могло да произтича пряко от основните и водещи принципи на ирландската данъчна система, като например избягването на двойно данъчно облагане или неутралност на данъка.
- (62) Като припомни посоченото в писмото от 15 октомври 2009 г., Ирландия обясни, че целта на освобождаването е да се избегне свръхприлагане на ДПВТ. По-специално целта е била да се избегне дискриминация срещу пътници, чието пътуване включва междинно кацане. По необходимост това позоваване на дискриминация включва сравнението на а) пътници, чието пътуване включва междинно кацане, и б) пътници с директни полети. Тъй като целта е била двата вида пътници да се третират по един и същ начин, това подкрепя заключението, че целта на ДПВТ е била всяко пътуване да се облага само веднъж.
- (63) Ирландия също така се позова на необходимостта от избягване на двойно данъчно облагане. Въпреки че този принцип не е посочен в писмото на Ирландия от 15 октомври 2009 г., в това писмо се посочват въпроси, свързани със справедливост и равно третиране, поради които държавите се въздържат от двойно данъчно облагане. По подобен начин Ирландия се позова на принципа на неутралност на данъка.

5. МНЕНИЯ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

5.1. Мнение на Ryanair

- (64) Ryanair е на мнение, че мярката е избираща и поради това представлява държавна помощ в съответствие с член 107, параграф 1 от ДФЕС, без да е обхваната от нито едно от изключенията, посочени в член 107, параграфи 2 и 3 от ДФЕС.
- (65) Авиокомпанията изтъкна, че нейното мнение следва да се разглежда в контекста на:
- жалбата ѝ от 21 юли 2009 г. до Комисията срещу предоставянето на неправомерна помощ чрез ДПВТ,
 - жалбата ѝ от 24 септември 2011 г. до Общия съд по дело T-512/11, заедно с приложенията към нея,
 - друга писмена и устна информация на 24 септември 2011 г., представена пред Общия съд по дело T-512/11, включително по-специално отговора ѝ от 17 януари 2012 г.

5.1.1. Относно точния обхват на ДПВТ, обосновката за ДПВТ и причините за необлагане на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ

- (66) Ryanair се съгласява, че освобождаването на трансферни и транзитни пътници в примера за полета Дъблин—Шанън—Ню Йорк засяга втората отсечка от пътуването. В съответствие с това Ryanair заявява, че общият размер на дължимия данък преди промяната в ставките, която влезе в сила от 1 март 2011 г., следва да отговаря на по-ниската ставка от 2 EUR (за Дъблин—Шанън), а не 10 EUR, както е посочено в таблица 1.

- (67) Нещо повече, дори ако Ирландия представи доказателства, че прилагането на тази мярка на практика е отговаряло на тълкуването, че първата отсечка от пътуването е освободена от облагане с ДПВТ, според Ryanair това не би било достатъчно, за да се отстрани нарушението, отразено в Закона за бюджета.

5.1.2. *Относно „нормалната“ или референтната система за данъчно облагане*

- (68) Ryanair поддържа своята позиция относно определянето и уместността на „нормалната“ или референтната система за данъчно облагане в очакване на резултата от обжалването пред Съда във връзка с решението по съединени дела C-164/15 P и C-165/15 P ⁽¹⁾. Ryanair счита, че възприетото от Комисията определение на „нормална“ или референтна система за данъчно облагане не е в съответствие с някои от заключенията, до които достига в останалата част от решението за откриване на процедурата.

5.1.3. *Относно въпроса дали необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ представлява дерогация от референтната система*

- (69) Като се позовава на съображение (44) от решението за откриване на процедурата и цитира от текста му, Ryanair поставя под въпрос начина, по който Комисията, въз основа на предходното заключение относно референтната система за данъчно облагане, твърди в съображение (44), че „целта на ДПВТ е облагане на пътуванията с въздушен транспорт с начало от летище в Ирландия“, но след това без допълнителни обяснения или анализ достига до нелогичното заключение, че в контекста на тази цел „може да е целесъобразно да се разграничи правното и фактическото положение на авиокомпаниите, които предоставят единствено услуги от точка до точка, от положението на авиокомпаниите, които също така предоставят услуги, които включват трансфер или транзит на такива летища“ ⁽²⁾. Предходното заключение, което посочва Ryanair, се съдържа в съображение (42) от решението за откриване на процедурата, в което Комисията изразява предварителното становище, че референтната система за данъчно облагане представлява данък, с който се облага всяко отпътуване на пътник със самолет от летище в Ирландия.
- (70) Ryanair разглежда цитатите от съображение (44) от решението за откриване на процедурата като опит да се оправдае разграничението на правното и фактическото положение на авиокомпаниите, които предоставят услуги от точка до точка, от положението на авиокомпаниите, които също така предоставят услуги, които включват трансфер или транзит. Ryanair изразява съжаление във връзка с това разграничение и го счита за погрешно, тъй като така очевидно се проправя път за окончателно решение, че разглежданата мярка не представлява държавна помощ.
- (71) В своето мнение Ryanair се позовава на съображение (45) от решението за откриване на процедурата, в което Комисията обяснява във връзка с практиката при вземане на решения по отношение на контрола върху сливанията в Европейския съюз, че от гледна точка на клиента услугите, които включват трансфер или транзит, представляват едно пътуване от първоначалното летище до крайното летище, а не две отделни пътувания. Според Ryanair по този начин Комисията бърка изключително ограничено действие от технически характер, свързано с определянето на съответните продуктови пазари при дела за сливане, с понятието за „сравними правни и фактически положения“ в дела за държавна помощ. Като се позовава на съдебната практика на Съда и на решението за откриване на процедурата ⁽³⁾, Ryanair посочва, че „сравнимите правни и фактически положения“ не се определят чрез взаимозаменяемост на търсенето и предлагането (които според Ryanair са критериите, които обичайно се използват при разследване на сливания и други дела в областта на конкуренцията, и на които разчита Комисията в този случай), а представляват функция на целите, преследвани от разглежданата схема.
- (72) Според Ryanair „сравнимите правни и фактически положения“ в делата за държавна помощ почти винаги са много по-широки в своя обхват от „съответните продуктови пазари“ в делата за сливане, тъй като целите, преследвани от националната схема в това или в други дела за държавна помощ, нямат нищо общо с определението за съответен продуктов пазар в делата за контрол върху сливанията. В тази връзка Ryanair отново се позовава на съдебната практика на Съда, съгласно която Съдът не определя границите на „сравнимите правни и фактически положения“ въз основа на гледната точка на клиентите или бизнес моделите на бенефициерите, както предлага да направи Комисията в посоченото решение.

⁽¹⁾ Както е обяснено в съображение (16), Съдът постанови своето решение на 21 декември 2016 г.

⁽²⁾ Съображение (44) от решението за откриване на процедурата гласи следното: „Необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ представлява дерогация от общия режим, съгласно който всяко отпътуване на пътник със самолет от летище в Ирландия се облага с данък. Не е ясно обаче дали тази дерогация включва разграничение между икономически оператори, които в контекста на целта на ДПВТ се намират в сравнимо правно и фактическо положение. Ако целта на ДПВТ е данъчно облагане на пътувания с начало от летище в Ирландия, може да е целесъобразно да се разграничи правното и фактическото положение на авиокомпаниите, които предоставят единствено услуги от точка до точка, от положението на авиокомпаниите, които също така предоставят услуги, които включват трансфер или транзит на такива летища“.

⁽³⁾ Позоваване например на решение на Общия съд от 22 януари 2013 г., *Salzgitter/Komnucsa*, T-308/00, ECLI:EU:T:2013:30, точка 81, по аналогия с решение на Съда от 8 ноември 2011 г., *Adria-Wien Pipeline u Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598. Ryanair също се позовава на точки 21 и 28—30 от решението за откриване на процедурата.

- (73) В своето мнение Ryanair изтъква практиката на Комисията при вземане на решения, например в областта на хазартните дейности онлайн и в реални казина, където Комисията би приела, че предприятия с различни бизнес модели се намират в сравнимо правно и фактическо положение в смисъла, посочен в съображение (72) ⁽¹⁾.
- (74) Ryanair обясни, че ако референтната система на ДПВТ представлява данък, с който се облага всяко отпътуване на пътник със самолет от летище в Ирландия, единственото логично последствие може да бъде, че за схемата не трябва да са от значение мненията на пътниците относно пътуването им или бизнес моделът на съответните авиокомпании. Прилагането на друго тълкуване би означавало избиращелен подход, по-ограничен от целта на ДПВТ, и следователно би отговорило на едно от основните условия за наличието на държавна помощ.
- (75) По-специално избиращелността в настоящото решение би била породена от факта, че макар традиционните авиокомпании, които предлагат трансферни и транзитни полети, и авиокомпаниите, които предлагат само полети от точка до точка (като Ryanair) да се намират в сравнимо правно и фактическо положение за целите на държавната помощ, единствено първите биха се възползвали от освобождаването на трансферни и транзитни пътници от облагане с ДПВТ.
- (76) Ryanair заявява, че бенефициерите, които се възползват от това освобождаване, лесно могат да се определят предварително. Нещо повече, не би могло да се твърди, че освобождаването е достъпно за всички авиокомпании без наличие на дискриминация. Първо, на практика е невъзможно за авиокомпаниите да променят основния си бизнес модел от полети от точка до точка към звездовиден модел, развит около транспортни хъбове („hub and spoke“); доколкото е известно на Ryanair, няма нито един прецедент за такава промяна на пазара. Второ, такава промяна би била възпрепятствана допълнително от ограниченията в капацитета на повечето летища.
- (77) В заключение, по мнение на Ryanair необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ представлява ясна дерогация от референтната система и преследваните от ДПВТ цели в смисъла, в който тези понятия се тълкуват в съдебната практика на Съюза. В този контекст Ryanair се позовава на предишната информация, представена от нея, съгласно която необявените, но реални цели на Ирландия са били да подкрепи избиращелно някои национални авиокомпании и да популяризира летище Дъблин като международен център.

5.1.4. *Относно въпроса дали необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ произтича пряко от неговите основни и водещи принципи*

- (78) Ryanair отхвърля идеята, че необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ произтича пряко от „неговите основни и водещи принципи“. Ryanair счита решението за откриване на процедурата за опит да се оправдае такова заключение чрез набор от изкривени аргументи, събрани *ex post facto* от Ирландия и Комисията, за да компенсират за ясните последици от „референтната система“ и „целта“ на ДПВТ, определени преди това в решението за откриване на процедурата, чрез неясното понятие „основни и водещи принципи“.
- (79) Като взема предвид раздел 6.1.5 от решението за откриване на процедурата, Ryanair представя коментари по редица принципи, които счита за развити от Комисията, от Ирландия или и от двете:

— Относно „яснотата на прилагане“ ⁽²⁾: Ryanair повдига въпроса дали [се предполага, че трябва да се приеме, че] тази „яснота“ ще бъде постигната чрез избиращелно заобикаляне на референтната система и целта на ДПВТ.

— Относно „свърхприлагането на ДПВТ“ ⁽²⁾: Ryanair счита това понятие за неясно. Ryanair се позовава на решение на Комисията относно държавна помощ за намаляване на разходите на енергоемки дружества в резултат на финансирането на подкрепа за енергия от възобновяеми източници ⁽³⁾, и по-специално на съображение (32) от посоченото решение, което гласи, че „мярката също така е избиращелна, защото от нея могат да се възползват единствено [енергоемки потребители] в някои конкретни сектори“. На тази основа Ryanair заключава, че справедливото точно прилагане на ДПВТ представя единствено допълнителен аргумент срещу освобождаването на трансферни и транзитни пътници. По същия начин Комисията следва да заключи, че освобождаването на авиокомпании, които са интензивни потребители на летищна инфраструктура поради прилагания от тях звездовиден модел, развит около транспортни хъбове, представлява държавна помощ. Ryanair твърди, че ако, както посочва Комисията в решението за откриване на процедурата, предполагаемото желание на Ирландия е да защити пътниците от последиците, свързани с осъществяването на полет с междинно кацане ⁽²⁾, то въпросната мярка представлява помощ със социален характер и нейната съвместимост трябва да бъде проучена съгласно член 107, параграф 2 от ДФЕС.

⁽¹⁾ Решение на Комисията от 17 март 2015 г. относно дело за държавна помощ SA.34469 (2014/NN ex 2012/CP) — Диференцирани данъчни ставки за хазартни игри онлайн и в реални казина в Испания (ОВ С 136, 24.4.2015 г., стр. 1), съображение (56).

⁽²⁾ В съответствие със съображение (48) от решението за откриване на процедурата.

⁽³⁾ Решение на Комисията от 31 август 2015 г. относно дело за държавна помощ SA.42424 — Намален принос към финансирането на подкрепа за възобновяеми източници на енергия за енергоемки потребители, Дания (ОВ С 369, 6.11.2015 г., стр. 1), съображение (32).

- Относно допускането, че „трансферните и транзитните пътници нормално се изключват от данъците върху пътувания с въздушен транспорт, въведени в други държави, например Обединеното кралство, Франция и Германия“: Като се позовава на точки 41—44 от предишната си жалба до Общия съд по дело T-512/11, Ryanair отхвърля аргумента за „обща международна практика“. Ryanair твърди, че посочването на Обединеното кралство като пример, за който се предполага, че е сходен, не е в съответствие с коригираното впоследствие разбиране на Комисията за механизма на ДПВТ, обсъден в раздел 6.1.2 от решението за откриване на процедурата.
- Относно допускането, че „наименованието и самата формулировка на ДПВТ може да предполага, че водещият му принцип е облагане на пътуванията с въздушен транспорт от летище в Ирландия, а не всяко отпътуване от летище в Ирландия“⁽¹⁾: Според Ryanair тази позиция не може да се аргументира, защото в съответната правна разпоредба, с която се определя ДПВТ, думата „всяко“ се използва само веднъж и то само във връзка с думата „отпътуване“, а не във връзка с думата „пътуване“. Ryanair подчертава, че „отпътуване“ не означава същото като „пътуване“. Поради това допускането на Комисията, че акцентът в този текст от Закона за бюджета е върху „всяко пътуване“, а не върху „всяко отпътуване“ представлява просто отричане на ясения текст и значение на Закона за бюджета, като се прави опит да се оправдае неоправданото. В по-общ план наименованието, с което държавата членка обозначава дадена мярка, не е фактор от значение за правото на Съюза, когато се определя дали мярката представлява държавна помощ.

- (80) Що се отнася до продължителността на предварителната процедура по разследване, съдебното производство и официалната процедура по разследване, Ryanair заявява, че съответните факти вече следва да са станали достатъчно ясни. Ryanair изразява опасение, че при тези обстоятелства коментарът на Комисията в решението за откриване на процедурата, че настоящото ѝ заключение относно съответствието на спорното освобождаване с „основния и водещ принцип“ на ДПВТ може би трябва да се преразгледа в контекста на информацията, събрана в рамките на официалното разследване, дава много малка надежда, че Комисията действително ще промени своето мнение. В това отношение Ryanair подчертава, че във всеки случай не може да се позволи информация или *ex post facto* аргумент да изкриви ясения текст на спорното освобождаване на трансферни и транзитни пътници и последиците от него или да се използва като извинение в настоящото решение да се заключи, че не е налице помощ.

5.1.5. Относно наличието на държавна помощ

- (81) Ryanair призовава Комисията да преразгледа първоначалните си заключения в контекста на представената от нея информация.
- (82) В своите коментари Ryanair изразява съгласие с мнението на Комисията, че, доколкото разглежданата мярка представлява държавна помощ, тя не е обхваната от нито едно от изключенията, посочени в член 107, параграфи 2 и 3 от ДФЕС.

5.2. Мнение на Aer Lingus

- (83) Aer Lingus посочва, че освобождаването на трансферни и транзитни пътници от ДПВТ не представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС поради следните две причини:

- съгласно референтната система на ДПВТ с този данък се облагат отпътувания на самолет от ирландско летище, като се отчита цялото пътуване, като пътуване, състоящо се от два свързващи полета, се третира като едно пътуване и пътувания с отправна точка извън Ирландия не подлежат на облагане с ДПВТ. ДПВТ се начислява само веднъж във връзка с цялостния маршрут. Въз основа на тази „референтна система въз основа на пътуванията“ ДПВТ не може да се счита за избиращ и следователно не представлява държавна помощ,
- дори ако Комисията запази предварителното си становище, че референтната система на ДПВТ е основана на всяко отпътуване на полет от ирландско летище, освобождаването на трансферни и транзитни пътници няма да бъде избиращо, защото не е налице дискриминация между икономическите оператори: превозвачите, които предоставят само услуги от точка до точка, са изправени пред обективно различни обстоятелства в сравнение с авиокомпаниите, които предоставят услуги за трансферни и транзитни пътници. Във всеки случай освобождаването ще бъде обосновано, защото с него се преодоляват опасения във връзка с двойно данъчно облагане, и защото то е съгласувано с водещия принцип на ДПВТ, съгласно който с данъка се облага пътуването.

5.2.1. Относно целта на ДПВТ

- (84) Aer Lingus отправи искане за пояснение от данъчната администрация по отношение на тълкуването на Закона за бюджета. На 30 март 2009 г. данъчната администрация изпрати електронно писмо на Aer Lingus, в което се пояснява тълкуването на Закона за бюджета. Въз основа на това електронно писмо Aer Lingus твърди, че от тълкуването на член 55, параграф 2 от Закона за бюджета е ясно, че данъкът следва да се определя въз основа на

⁽¹⁾ В съответствие със съображение (48) от решението за откриване на процедурата.

крайната дестинация, без да се вземат предвид местата с междинни кацания. Aer Lingus заключава, че независимо от броя на сегментите на пътуването, данъкът се начислява въз основа на крайната дестинация на пътника и се изчислява само веднъж по отношение на цялото пътуване, независимо дали то се състои от един или повече полети. Съответната част от електронното писмо от 30 март 2009 г. гласи следното:

„Полетът приключва в крайна дестинация на пътника съгласно неговата резервация, независимо от маршрута, който е планиран за него до дестинацията му от въздушния превозвач. В посочения от Вас сценарий за трансатлантически полети [Шанън—Дъблин—Чикаго], ако лице резервира полет от Шанън до Чикаго, който се извършва от Aer Lingus, приложимата от Aer Lingus ставка на данъка е 10 EUR, тъй като мястото, където полетът приключва, е Чикаго, т.е. на повече от 300 km от летище Дъблин. Фактът, че в рамките на маршрута се извършва междинно кацане, не променя тази позиция“ (подчертаването е добавено от Aer Lingus).

- (85) Aer Lingus счита, че това тълкуване е в съответствие с определенията за трансферни и транзитни пътници, в които се посочва „пътуване“ на пътника, а не неговия полет. Според Aer Lingus от това следва, че дадено „пътуване“ може да бъде директно или да включва междинно кацане с продължителност от не повече от шест часа.

5.2.2. *Относно причините за облагане на пътуването на пътник от Ирландия, но не и на трансферен/транзитен полет*

- (86) Според Aer Lingus с въпросното освобождаване се привежда в действие основният принцип, че данъкът следва да се определя въз основа на крайната дестинация, независимо от местата с междинни кацания.
- (87) Aer Lingus заявява, че в допълнение към това чрез освобождаването се избягва двойно данъчно облагане не само в Ирландия, но и в трансграничен план. В това отношение Aer Lingus се позовава на пасаж от електронното писмо, посочено в съображение (84), което е получило от данъчната администрация:

„С определението на „трансферен пътник“ се цели да се избегне облагане с данък поотделно на всяка отсечка от пътуването (...), когато полетите се извършват в рамките на 6 часа един от друг. Ако периодът между полетите е повече от шест часа, изключението за „трансферен пътник“ не се прилага и всеки елемент от пътуването ще трябва да бъде обложен поотделно (тоест две отпътувания, всяко от които подлежи на облагане със съответната ставка на ДПВТ)“ (подчертаването е добавено от Aer Lingus).

- (88) Въз основа на посочения в съображение (87) пасаж Aer Lingus заключава, че въпросът дали пътник, отпътуващ от ирландско летище с полет, който е част от маршрут с два (или повече) сегмента, подлежи на облагане с ДПВТ, зависи първо от мястото на отпътуване на първия полет и след това от мястото на пристигане, което представлява крайната дестинация. По този начин се избягва:

— облагането с ДПВТ на повече от една отсечка от пътуването, както и

— облагането с ДПВТ на отсечка от пътуването, при условие че това пътуване вече се облага с равностоен данък съгласно друга юрисдикция.

- (89) Aer Lingus обяснява, че въпросното освобождаване не е уникално за ирландския ДПВТ, а е присъщо и за други данъчни режими за пътувания с въздушен транспорт. В това отношение Aer Lingus изтъква прилагането на такси за пътниците във въздушния транспорт („ТПВТ“) в Обединеното кралство, при което свързващите полети се третираат като едно пътуване, а не като две отделни пътувания, при условие че свързването отговаря на някои определени изисквания⁽¹⁾. В допълнение към това Aer Lingus обяснява, че макар определението на понятието „свързващ полет“ да зависи от редица фактори, включително времето между съответните полети и дали свързването е към вътрешен полет в Обединеното кралство или международен полет, според Aer Lingus най-важният принцип е, че свързващите полети се третираат като едно пътуване и с ТПВТ се облагат само пътувания с отправна точка от Обединеното кралство. Като изключение полети, които пристигат от и отпътуват към една и съща държава, не се считат за свързани (например Париж—Лондон—Марсилия) и с ТПВТ се облагат пътувания с отправна точка от Обединеното кралство. В допълнение към това Aer Lingus отбелязва, че за да бъдат изпълнени условията за изключението за свързани полети, свързаните полети трябва да бъдат посочени на един билет или на свързани билети, и поради това самостоятелното свързване не отговаря на условията за това изключение.

⁽¹⁾ В съответствие с уебсайта на Агенция „Приходи и митници“ на Нейно Величество, Известие № 550 за облагане с акциз: такси за пътниците във въздушния транспорт, <https://www.gov.uk/government/publications/excise-notice-550-air-passenger-duty/excise-notice-550-air-passenger-duty>

(90) Aer Lingus посочва допълнителни примери за данъци ⁽¹⁾:

- Франция: Съгласно френския *Aviation Civile Taxe* се освобождават пътници, които осъществяват свързване на френско летище (междинно кацане, при което изчакването е по-малко от 24 часа), и пряко транзитни пътници (еднакъв номер на полета и самолет). Данъкът се изчислява в зависимост от крайната точка на пътуването, за което е издаден един-единствен билет.
- Австрия: Данъкът се изчислява в зависимост от най-далечната точка, посочена в маршрута на един-единствен билет със свързващ полет, ако трансферът се извършва в рамките на 24 часа.
- Германия: Данък въз основа на най-далечната географска точка, посочена на билета; прилага се 12-часово или 24-часово правило в зависимост от държавата на трансфер.

5.2.3. Относно прилагането на ДПВТ преди и след 2011 г.

(91) Aer Lingus представи примери, възпроизведени в таблица 2, за да илюстрира прилагането на ДПВТ, както и причините за освобождаването на трансферни и транзитни пътници.

Таблица 2

Примери за прилагането на ДПВТ преди и след 2011 г., представени от Aer Lingus

Маршрут		Преди 2011 г. (EUR)	След 2011 г. (EUR)	Данъчно събитие
1	Дъблин—Ню Йорк	10	3	— Отпътуване от ирландско летище — Разстояние на пътуването: повече от 300 km
2	Ню Йорк—Дъблин	0	0	— Без отпътуване от ирландско летище — Евентуално подлежи на данък от САЩ
3	Дъблин—Манчестър	2	3	— Отпътуване от ирландско летище — Разстояние на пътуването: по-малко от 300 km
4	Манчестър—Дъблин	0	0	— Без отпътуване от ирландско летище — Евентуално подлежи на данък от Обединеното кралство
5	Лондон—Дъблин—Ню Йорк <i>Междинно кацане: по-малко от шест часа</i>	0	0	— Отпътуването от летище в Обединеното кралство не подлежи на облагане с ирландски данък, а на облагане с данък от Обединеното кралство — Отпътуването от ирландско летище е освободено от облагане с данък, защото представлява трансфер съгласно определението
6	Лондон—Дъблин—Ню Йорк <i>Междинно кацане: повече от шест часа</i>	10	3	— Отпътуването от летище в Обединеното кралство не подлежи на облагане с ирландски данък, а на облагане с данък от Обединеното кралство — Отпътуването от ирландско летище подлежи на облагане с ирландски данък, защото не представлява трансфер съгласно определението: разстоянието на пътуването е повече от 300 km

⁽¹⁾ Aer Lingus представи извадки от списъка с данъци и такси върху самолетни билети и летищни данъци и такси на Международната асоциация за въздушен транспорт, като осигури подробности относно австрийските, германските и френските данъци.

	Маршрут	Преди 2011 г. (EUR)	След 2011 г. (EUR)	Данъчно събитие
7	Ню Йорк—Шанън—Дъблин <i>Междинно кацане: по-малко от шест часа</i>	0	0	— Отпътуването от летище в Съединените щати не подлежи на облагане с ирландски данък, а на облагане с данък от Съединените щати — Отпътуването от ирландско летище е освободено от облагане с ирландски данък, защото представлява трансфер съгласно определението
8	Ню Йорк—Шанън—Дъблин <i>Междинно кацане: повече от шест часа</i>	2	3	— Отпътуването от летище в Съединените щати не подлежи на облагане с ирландски данък, а на облагане с данък от Съединените щати — Отпътуването от ирландско летище подлежи на облагане с ирландски данък, защото не представлява трансфер съгласно определението: разстоянието на пътуването е повече от 300 km
9	Дъблин—Шанън—Ню Йорк <i>Междинно кацане: по-малко от шест часа</i>	10	3	— Отпътуване от ирландско летище (DUB): подлежи на ирландски данък — Отпътуването от ирландско летище (SNN) не подлежи на облагане с ирландски данък, защото представлява трансфер съгласно определението — Разстояние на пътуването: повече от 300 km
10	Дъблин—Шанън—Ню Йорк <i>Междинно кацане: повече от шест часа</i>	12	6	— Отпътуване от ирландско летище (DUB): подлежи на ирландски данък и разстоянието на пътуването е по-малко от 300 km — Отпътуването от ирландско летище (SNN) подлежи на облагане с ирландски данък, защото не представлява трансфер съгласно определението; разстоянието на пътуването е повече от 300 km

(92) Aer Lingus представи коментари по таблица 2:

- в таблица 2 са дадени примери за събирания на практика ДПВТ по различни маршрути в съответствие с актуалните насоки, предоставени от данъчната администрация (както е посочено в съображения (84) и (87),
- примери 1—4, които представляват пътувания, състоящи се от един полет, показват, че полетът трябва да отпътува от ирландско летище, за да представлява данъчно събитие за целите на ирландския ДПВТ,
- примери 5—8, които са свързани с пътувания с отправна точка извън Ирландия, показват по какъв начин с изключението се избягва ситуация, в която пътникът трябва да заплати данък върху пътуване с въздушен транспорт в различни юрисдикции по отношение на едно и също пътуване; както и че периодът на междинното кацане трябва да бъде ограничен до шест часа,
- примери 9 и 10, които са свързани с пътувания с отправна точка в Ирландия и свързващ полет в Ирландия, показват по какъв начин с изключението се избягва ситуация, в която пътникът подлежи на облагане с ДПВТ повече от веднъж, при условие че периодът на междинното кацане е не повече от 6 часа; както и че данъкът се изчислява в зависимост от цялото пътуване.

5.2.4. Относно прилагането на ДПВТ и изключението за трансфер/транзит от страна на Aer Lingus

(93) Aer Lingus се позовава на решението за откриване на процедурата, в което се посочва писмо от Ирландия от 15 октомври 2009 г., където се обяснява, че ако пътуването включва няколко сегмента, първата отсечка от това пътуване не се облага с ДПВТ ⁽¹⁾. Aer Lingus подчертава, че не признава този принцип и не е в състояние да обясни защо е бил предложен такъв принцип.

⁽¹⁾ Точки 19 и 20 от решението за откриване на процедурата.

- (94) Според Aer Lingus този принцип не е в съответствие с насоките на данъчната администрация, представени в електронното писмо от 30 март 2009 г. и посочени в съображение (84), и това не е начинът, по който Aer Lingus изчислява ДПВТ в практиката. Посоченият принцип не е в съответствие и с примерите в съображение (20) от решението за откриване на процедурата, които не илюстрират прилагане на освобождаването за транзитни пътници по отношение на първата отсечка от пътуването, а по-скоро демонстрират, че пътуването не подлежи на ДПВТ, ако отправната му точка е извън Ирландия ⁽¹⁾.
- (95) Aer Lingus заявява, че събира ДПВТ в съответствие с насоките на данъчната администрация и отчита преведените суми чрез лична декларация пред органите ⁽²⁾.

5.2.5. Относно наличието на държавна помощ

- (96) Aer Lingus твърди, че не е налице избираност при освобождаването на трансферни и транзитни пътници от ДПВТ. Според Aer Lingus изключването на трансферни или транзитни пътници е присъщо за схемата на ДПВТ, тъй като ДПВТ не се прилага към конкретни сегменти от пътуването. Вместо това данъчното събитие е пътуване, което започва в Ирландия, а дължимият данък зависи от крайната дестинация, посочена на билета, независимо дали пътникът осъществява един или повече полети, за да достигне крайната дестинация.
- (97) В това отношение Aer Lingus се позовава на съображение (41) от решението за откриване на процедурата, където Комисията изразява предварителното становище, че данъчното събитие е пътуване, което започва в Ирландия и че дължимият данък зависи от крайната дестинация, посочена на билета, независимо дали пътникът осъществява един или повече полети, за да достигне крайната дестинация:

„Друга възможна референтна система може да бъде данък, с който се облага пътуване с въздушен транспорт от летище в Ирландия, като понятието „пътуване с въздушен транспорт“ се разбира като пътуване от летище в Ирландия до крайна дестинация, което може да се състои от един или повече сегменти. Ако това е правилната референтна система, изглежда очевидно, че с ДПВТ не следва да се облагат трансферни или транзитни пътници. Следователно мярката не би била избираема“ (подчертаването е добавено от Aer Lingus).

5.2.6. Относно други въпроси

- (98) Като допуска, че Комисията ще запази предварителното си становище, че референтната система на ДПВТ е облагането на всяко отпътуване (поотделно), Aer Lingus заявява, че:

- освобождаването на трансферни/транзитни пътници не е избираност; както и
- дори ако това освобождаване бъде счетено за избираност, то би било обосновано.

5.2.6.1. Относно първата точка „освобождаването на трансферни/транзитни пътници не е избираност“

- (99) Като се позовава на съдебната практика ⁽³⁾, Aer Lingus заявява, че необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ би било избираност само ако се прави разграничение между икономически оператори, които с оглед на целта на ДПВТ се намират в сравнимо правно и фактическо положение. В това отношение Aer Lingus посочва въпроса дали необлагането на трансферни и транзитни пътници облагодетелства превозвачи като Aer Lingus (които предлагат единични билети за пътувания, състоящи се от два или повече полета) спрямо превозвачи, които предоставят услуги от точка до точка (които не предлагат един-единствен билет за такива пътувания и поради това трябва да начислят ДПВТ за всеки полет на пътници, чието пътуване включва самостоятелно свързване).
- (100) Aer Lingus заключава, че предвид различното правно и фактическо положение на услугите единствено от точка до точка и услугите с един-единствен билет — а именно различните разходи за превозвача и равнището на услугата за пътника — освобождаването на трансферни и транзитни пътници не е избираност, по-специално поради следните причини:
- Със сигурност значителен дял от пътниците, които използват услугите на Aer Lingus, избират самостоятелно свързване ⁽⁴⁾, независимо от причината, въпреки че Aer Lingus е в състояние да предложи един-единствен билет за цялото пътуване. По подразбиране Aer Lingus не е в позиция да идентифицира или определя количествено броя на пътниците, които предпочитат да пътуват посредством самостоятелно свързване — не

⁽¹⁾ Вж. примерите, посочени в съображение (20) от решението за откриване на процедурата, възпроизведени в съображение (91) по-горе.

⁽²⁾ Aer Lingus представи пример за такъв отчет и обясни, че от представеното изчисление просто се изваждат посочения брой трансферни/транзитни пътници.

⁽³⁾ Решение на Съда от 8 ноември 2001 г. по дело *Adria-Wien Pipeline u Wietersdorfer & Zementwerke*, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598.

⁽⁴⁾ Пътник, който прави няколко отделни резервации за различни полети, формирайки неговото пътуване, в противовес на една-единствена резервация, която обхваща няколко полета, извършвани от един доставчик на услуги.

повече, отколкото превозвачите от точка до точка са в състояние ясно да определят броя на тези пътници (които могат например да осъществят самостоятелно свързване чрез друг превозвач). За пътниците, които осъществяват самостоятелно свързване, Aer Lingus се намира в същото фактическо и правно положение като превозвачите от точка до точка.

- Положението на Aer Lingus обаче е различно от фактическа и правна гледна точка по отношение на пътниците, които закупуват трансферни или транзитни пътувания с един-единствен билет. В това отношение Aer Lingus се позовава на част от последното изречение на съображение 45 [44] ⁽¹⁾ от решението за откриване на процедурата, където според Aer Lingus самата Комисията признава, че „може да е целесъобразно да се разграничи правното и фактическото положение на авиокомпаниите, които предоставят единствено услуги от точка до точка, от положението на авиокомпаниите, които също така предоставят услуги, които включват трансфер или транзит на такива летища“.

(101) Що се отнася до пасажите от решението за откриване на процедурата, касаещи разликите между пътувания, които включват няколко полета в рамките на една-единствена резервация, и пътувания, които включват няколко полета като отделни резервации, в контекста на избирателността Aer Lingus също така прави следния коментар:

- по отношение на пасажа, че „бизнес моделите на авиокомпаниите, извършващи предимно услуги от точка до точка, и тези, извършващи услуги, които могат да включват трансфер или транзит, са много различни“ ⁽²⁾. Aer Lingus подчертава, че прилага специални процедури, за да обслужва трансферни и транзитни пътници. Те са насочени към осъществяването на безпроблемен трансфер, като включват например гишета за трансферни пътници и тарифи за пътувания с прекачване и като се поема отговорност за пропуснат свързващ полет (например чрез осигуряване на грижи и съдействие, настаняване). Според Aer Lingus това е свързано със значителни разходи и отговорности, които не се прилагат по отношение на пътниците, осъществяващи самостоятелно свързване,
- по отношение на пасажа „от гледна точка на клиента услугите, които включват трансфер/транзит, представляват едно пътуване от първоначалното летище до крайното летище, а не две отделни пътувания“ ⁽³⁾. Aer Lingus обяснява, че пътниците също възприемат услугата по различен начин, като избягват многобройни регистрации, множество билети, евентуално различни правила за допустимия багаж и др.,
- по отношение на пасажа „цялото пътуване, включващо два или повече сегмента, се продава като едно-единствено и може да се извърши с един билет“ ⁽⁴⁾. Aer Lingus обяснява, че това очевидно не е така при пътуване със самостоятелно свързване. Всъщност пътуването със самостоятелно свързване би включвало най-малко два отделни билета (и два отделни договора), евентуално с две различни авиокомпаниии. Закупуването на един-единствен билет се основава на един договор с една авиокомпания,
- по отношение на пасажа „пътниците обикновено не трябва да искат възстановяване на личния си багаж при трансфер“ ⁽⁵⁾. Според Aer Lingus за пътниците, които осъществяват самостоятелно свързване, всъщност е обратното. На нито едно от ирландските летища не се предоставят услуги за трансфер на багаж за пътници, които осъществяват самостоятелно свързване,
- по отношение на пасажа „проверките на пътниците и багажа обикновено са различни“ ⁽⁶⁾. Aer Lingus обяснява, че пътниците, които осъществяват самостоятелно свързване, ще трябва да се регистрират поотделно за всеки полет.

5.2.6.2. Относно втората точка, че „дори ако това освобождаване бъде счетено за избирателно, то би било обосновано“

(102) Aer Lingus заявява, че с мярката се избягва двойно данъчно облагане, и че тя се прилага както в Ирландия, така и в трансграничен план. Такова освобождаване действително се прилага обичайно от други юрисдикции, като например Обединеното кралство.

(103) В допълнение към това Aer Lingus заявява, че основният и водещ принцип на ДПВТ е, че той се изчислява в зависимост от цялото пътуване. В случай на един-единствен билет, този билет се равнява на едно пътуване (при условие че евентуалните междинни кацания са за по-малко от шест часа). При услугата за самостоятелно свързване обаче, при която се извършват две отделни резервации, всяка резервация ще се разглежда като отделна от системите за резервации на авиокомпаниите и пътниците няма да се считат за трансферни пътници.

⁽¹⁾ Aer Lingus погрешно се позовава на съображение (45) от решението за откриване на процедурата, което обаче не съдържа цитираното изречение в съответния пасаж от коментарите на авиокомпанията относно решението за откриване на процедурата.

⁽²⁾ Съображение (45), последно изречение от решението за откриване на процедурата.

⁽³⁾ Съображение (45), първо изречение от решението за откриване на процедурата.

⁽⁴⁾ Съображение (45), второ изречение от решението за откриване на процедурата.

⁽⁵⁾ Съображение (45), последната част от второ изречение от решението за откриване на процедурата.

5.3. Мнение на Ирландия относно мненията на заинтересованите страни

- (104) Като цяло Ирландия изрази съгласие с точките, посочени от Aeg Lingus, с изключение на обобщените в съображения (93) и (94). Според Ирландия Aeg Lingus цитира писмо на Ирландия от 15 октомври 2009 г., в което се посочва, че ако пътуването се състои от няколко сегмента, първата отсечка винаги се освобождава от ДПВТ. Ирландия се позова на своето писмо от 22 декември 2015 г., в което обяснява, че това е погрешно. В писмото на Ирландия от 15 октомври 2009 г. е бил посочен конкретен пример, в който първата отсечка от пътуването не е подлежала на облагане с ДПВТ. При все това Ирландия счита, че това не следва да се тълкува като общо твърдение, че първата отсечка винаги е освободена от данъка.
- (105) Що се отнася до мнението на Ryanair относно дължимия данък (вж. съображение (65)), Ирландия изтъкна, че Ryanair не обслужва трансферни или транзитни пътници и поради това не разполага с практически опит във връзка с прилагането на правилата относно ДПВТ. Според Ирландия Ryanair също така не е представило обосновка.

6. ОЦЕНКА НА НЕОБЛАГАНЕТО НА ТРАНСФЕРНИ И ТРАНЗИТНИ ПЪТНИЦИ С ДАНЪКА ВЪРХУ ПЪТУВАНЕ С ВЪЗДУШЕН ТРАНСПОРТ

6.1. Предварителни бележки: правилно тълкуване на ДПВТ по отношение на освобождаването на транзитни и трансферни пътници

- (106) В своето писмо от 15 октомври 2009 г. Ирландия заяви, че с освобождаването на транзитни и трансферни пътници се гарантира, че „първата отсечка“ от цялото пътуване не подлежи на облагане с ДПВТ. Това твърдение доведе до объркване относно правилното тълкуване на освобождаването, както стана видно от решението на Общия съд по дело T-512/11.
- (107) В контекста на мненията, получени от Ирландия и от трети страни, вече е ясно, че ирландското законодателство следва да се тълкува по начина, изложен в раздел 2.2 по-горе.
- (108) Както се обяснява в посочения раздел, съгласно член 55, параграф 2 от Закона за бюджета авиокомпаниите са длъжни да заплащат ДПВТ за всяко отпътуване на пътник на борда на самолет от летище, намиращо се в Ирландия, докато транзитните и трансферните пътници не се считат за пътници по смисъла на член 55, параграф 2 от Закона за бюджета и поради това ДПВТ не се прилага към тяхното отпътуване. В съответствие с това не може да се твърди общо, че ДПВТ се прилага към конкретна отсечка от пътуване с въздушен транспорт.
- (109) Следва да се отбележи, че при приемането на решението от 2011 г. имаше две различни ставки, приложими към полети до дестинации на разстояние най-много 300 km от летище Дъблин, и към всички други полети. Вече е ясно, че приложимата данъчна ставка зависи от разстоянието до крайната дестинация, независимо от мястото на транзит или трансфер. Например пътуване от Дъблин до Ню Йорк с междинно кацане в Шанън се облага със ставката от 10 EUR, а не със ставката от 2 EUR. Отпътуването от летище Дъблин води до облагане с ДПВТ при ставка от 10 EUR, въпреки че Шанън се намира на по-малко от 300 km от летище Дъблин, защото разстоянието между летище Дъблин и Ню Йорк надхвърля този праг. В допълнение към това отпътуването след междинното кацане на летище Шанън не подлежи на облагане с ДПВТ, тъй като пътникът представлява транзитен или трансферен пътник на това летище.
- (110) Определянето като транзитен или трансферен пътник на ирландско летище не зависи от местоположението на летището, от което е дошъл пътникът, когато се е приземил на ирландското летище, като то би могло да бъде и извън Ирландия, например при пътуване от Лондон до Ню Йорк с междинно кацане за не повече от шест часа в Шанън. Такова пътуване не се облага с ДПВТ, защото летището на отпътуване в Лондон се намира извън Ирландия и същевременно пътникът се определя като трансферен или транзитен пътник, когато отпътува от летище Шанън.

6.2. Наличие на помощ

6.2.1. Въведение

- (111) Съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС освен когато е предвидено друго в Договорите, всяка помощ, предоставена от държава членка или чрез ресурси на държава членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите членки, е несъвместима с вътрешния пазар.

- (112) Поради това за определянето на дадена мярка като помощ по смисъла на тази разпоредба е необходимо да бъдат изпълнени следните кумулативни условия: i) мярката трябва да може да бъде приписана на държавата и да е финансирана чрез държавни ресурси; ii) тя трябва да предоставя предимство на получателя, който трябва да бъде предприятие (т.е. да извършва икономическа дейност); iii) това предимство трябва да бъде изборително; и iv) мярката трябва да нарушава или да заплашва да наруши конкуренцията и трябва да засяга търговията между държавите членки.
- (113) В настоящия случай е уместно първо да се проучи дали необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ може да предостави изборително предимство за определени авиокомпании.

6.2.2. Изборителност

6.2.2.1. Въведение

- (114) По смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС дадена мярка е изборителна, ако поставя в по-благоприятно положение определени предприятия или производството на някои стоки.
- (115) За мерки, приложими към всички предприятия, които отговарят на определени критерии, и предоставящи възможност за смекчаване на разходите, които тези предприятия обичайно би трябвало да поемат, изборителността на мярката обичайно следва да бъде оценена чрез триетапен анализ ⁽¹⁾. На първо място се определя обичайният или нормален данъчен режим, приложим в държавата членка: „референтната система“. На второ място следва да се определи дали дадена мярка представлява дерогация от въпросната система, доколкото при нея се прави разграничение между икономически оператори, които с оглед на присъщите за системата цели се намират в сходно фактическо и правно положение. Ако въпросната мярка не представлява дерогация от референтната система, тя не е изборителна. Ако мярката представлява дерогация (и следователно е *prima facie* изборителна), на третия етап от анализа трябва да се установи дали мярката, представляваща дерогация от референтната система, е обоснована от естеството или общата схема на референтната данъчна система. Ако дадена *prima facie* изборителна мярка е оправдана от естеството или от общата схема на системата, тя няма да се счита за изборителна и следователно няма да попадне в обхвата на член 107, параграф 1 от ДФЕС.
- (116) В някои извънредни случаи триетапният подход не може да се прилага предвид практическите ефекти от съответните мерки. В такива случаи е възможно също така да е необходимо да се оцени дали границите на тази система са били замислени от държавата членка по последователен начин, или напротив, по очевидно произволен или тенденциозен начин, така че да облагодетелстват някои предприятия за сметка на други. В противен случай вместо да определя общи правила, приложими за всички предприятия, от които се прави дерогация в полза на някои предприятия, държавата членка може да постигне същия резултат, заобикаляйки правилата за държавна помощ, като приспособи и комбинира своите правила по такъв начин, че самото им прилагане да води до различна тежест за различните предприятия ⁽²⁾. В това отношение трябва да се припомни, че член 107, параграф 1 от ДФЕС не разграничава мерките за държавна намеса в зависимост от техните причини или цели, а ги определя в зависимост от техните последици и следователно независимо от използваните техники ⁽³⁾.
- (117) В следващите раздели на първо място триетапният анализ ще бъде приложен към освобождаването на транзитни и трансферни пътници от ДПВТ (раздели 6.2.2.2 и 6.2.2.3). След това Комисията ще проучи дали ДПВТ е бил замислен от държавата членка по очевидно произволен или тенденциозен начин, така че да облагодетелства някои предприятия за сметка на други (раздел 6.2.2.4).

6.2.2.2. Определяне на референтната система

- (118) Референтната система представлява целевият показател, спрямо който се оценява изборителността на дадена мярка. Референтната система е съставена от последователен набор от правила, които по принцип се прилагат въз основа на обективни критерии за всички предприятия, които попадат в обхвата, определен от целта на системата. Определянето на референтната система следователно зависи от елементи като данъчно задължени лица, облагаема данъчна основа, данъчни събития и приложими данъчни ставки.

⁽¹⁾ Вж. например решение на Съда от 8 септември 2011 г. по съединени дела *Paint Graphos и др.*, C-78/08—C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, точка 49; решение на Съда от 8 септември 2011 г. по дело *Комисия/Нидерландия*, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, точка 62; решение на Съда от 8 ноември 2001 г. по дело *Adria-Wien Pipeline и Wietersdorfer & Zementwerke*, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598, точки 42—54; решение на Съда от 29 април 2004 г. по дело *GIL Insurance/Commissioners of Customs & Excise*, C-308/01, ECLI:EU:C:2004:252, точка 72. Вж. също така точки 127 и 128 от Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (наричано по-нататък „Известие относно понятието за помощ“), ОВ С 262, 19.7.2016 г., стр. 29.

⁽²⁾ Решение на Съда от 15 ноември 2011 г. по съединени дела *Комисия и Испания/Government of Gibraltar и Обединеното кралство*, C-106/09 P и C-107/09 P, ECLI:EU:C:2011:732. Вж. също така точки 129—131 от Известието относно понятието за помощ.

⁽³⁾ Решение на Съда от 22 декември 2008 г. по дело *British Aggregates/Комисия*, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757, точки 85 и 89 и цитираната съдебна практика, както и решение на Съда от 8 септември 2011 г. по дело *Комисия/Нидерландия*, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, точка 51.

6.2.2.3. ДПВТ

- (119) ДПВТ представлява самостоятелен и специфичен данъчен режим, който не е част от по-широкообхватна данъчна система. Поради това референтната система не излиза извън границите на самия ДПВТ.
- (120) Основният въпрос в настоящия случай е дали необлагането на транзитни и трансферни пътници с ДПВТ е част от референтната система или представлява дерогация от референтната система. В първия случай ДПВТ се счита за данък, с който се облагат всички пътници, отпътуващи от Ирландия на пътуване с въздушен транспорт, като се разбира, че пътуването с въздушен транспорт може да се състои от повече от един полет. При този подход е логично данъкът да не се начислява два пъти, когато цялото пътуване включва повече от едно отпътуване от ирландско летище. В допълнение към това не се облагат пътниците, чието пътуване започва в трета държава, тъй като тяхното пътуване не започва от ирландско летище („система въз основа на пътуванията“). Във втория случай ДПВТ се счита за данък, с който се облагат всички пътници, отпътуващи със самолет от летище в Ирландия, и необлагането на транзитни и трансферни пътници с ДПВТ представлява дерогация от това правило („система въз основа на отпътуванията“).
- (121) На пръв поглед формулировката на член 55, параграф 2, буква а) от Закона за бюджета („всяко отпътуване на пътник със самолет от летище“) може да загатва, че подходящата референтна система е системата въз основа на отпътуванията. Такова бе и предварителното становище на Комисията в решението за откриване на процедурата: референтната система е като данък, който се начислява по отношение на всяко отпътуване на пътник със самолет от летище в Ирландия.
- (122) Това предварително заключение бе основано на факта, че в Закона за бюджета се посочва облагане на отпътуванията. При все това след провеждане на официално разследване и събиране на допълнителна информация относно правилното тълкуване на член 55, параграф 2 от Закона за бюджета и в контекста на обяснението на Ирландия, че целта на ДПВТ е облагане на всяко цялостно пътуване с отправна точка от ирландско летище, дори ако пътуването се състои от отделни отсечки (вж. съображение (59)), може да се заключи, че целта на системата е облагане на пътувания с въздушен транспорт с отправна точка в Ирландия. На тази основа и поради всички причини, описани по-долу, референтната система е облагането на пътувания с отправна точка в Ирландия.
- (123) На първо място следва да се отбележи, че определението на „пътник“ не включва трансферни или транзитни пътници. Поради това формулировката на Закона за бюджета позволява да се достигне до заключението, че референтната система е „система въз основа на пътуванията“, която изключва трансферни и транзитни пътници, тъй като отпътуването на трансферен или транзитен пътник не представлява „отпътуване на пътник“ по смисъла на член 55, параграф 2 от Закона за бюджета и съответно не е данъчно събитие⁽¹⁾. Считането на „системата въз основа на пътуванията“ за референтна система също така е в съответствие с основната цел на законодателния акт, както е представена от Ирландия в нейното мнение относно решението за откриване на процедурата.
- (124) Нещо повече, начинът на функциониране на ДПВТ потвърждава, че данъкът се отнася до пътувания с въздушен транспорт. Следователно в рамките на периода, в който са се прилагали диференцирани ставки, данъчната ставка се определяла в зависимост от крайната дестинация на пътника, посочена на билета, независимо дали пътникът осъществява един или повече полети, за да достигне тази дестинация (вж. съответно съображения (22) и (23) и примерите за прилагането на ДПВТ, възпроизведени в таблица 2). Например дължимият данък по отношение на пътник, който пътува от Дъблин до Ню Йорк с междинно кацане в Шанън, е бил 10 EUR, а не 2 EUR (вж. съображение (91)).
- (125) В допълнение към това Комисията отбелязва, че по принцип е законно пътуванията с въздушен транспорт да се облагат въз основа на ставка, която се прилага еднократно към пътуване с въздушен транспорт от дадено летище в Ирландия до дадена крайна дестинация, като услугата е продадена под формата на една-единствена резервация, вместо отделните отсечки от такова цялостно пътуване да се облагат поотделно. Такова отделно данъчно облагане би предполагало двойно заплащане на данъка за пътник, който се прехвърля на друг самолет на ирландско летище, което действително може да породи проблеми, свързани със справедливост и равно третиране (вж. съображение (63)).
- (126) В действителност с акцизи като ДПВТ обичайно се облага придобиването от потребител на краен продукт или услуга, а не отделните компоненти, които могат да съставляват този краен продукт или услуга. Поради описаните по-долу причини пътуване, което се състои от няколко отсечки и при което пътникът се определя като транзитен или трансферен пътник на всяко летище, където се извършва междинно кацане, може да се разглежда като една услуга.

⁽¹⁾ Поради това изглежда по-подходящо да се счита, че ДПВТ не се прилага към транзитни и трансферни пътници, вместо да се счита, че тези пътници са „освободени“ от облагане с този данък.

- (127) В това отношение следва да се отбележи, че авиокомпаниите предлагат своите услуги като пътувания от дадена отправна точка (А) до крайна дестинация (Б), дори когато пътуването включва спиране на междинно летище (В). Такава услуга по съществува включва въздушен транспорт от А до Б, като съществуването и местоположението на междинното летище В е второстепенна характеристика, която от гледна точка на пътника не е от значение за тази услуга (с изключение на евентуалното ѝ въздействие върху цялостното време за пътуване на пътниците) ⁽¹⁾. Поради това принципно е приемливо и недискриминационно непряко пътуване от А до Б през В, което се продава като една услуга, да се облага по същия начин като пряко пътуване от А до Б (като и в двата случая точка А се намира в Ирландия), тъй като двете услуги удовлетворяват една и съща потребност на потребителя (а именно пътуване от А до Б).
- (128) Остава да се проучи дали определенията на транзитни и трансферни пътници, посочени в Закона за бюджета, отразяват тези принципи. Този въпрос се анализира в следващите съображения.
- (129) Както е посочено в съображение (18), транзитните пътници се определят като пътници, които остават на борда на същия самолет за пристигащия и заминаващия полет. Комисията счита, че в такава ситуация е ясно, че по същество е налице едно пътуване, като единствената разлика спрямо директния полет е, че самолетът спира за кратко на дадено летище по пътя към крайната дестинация.
- (130) Що се отнася до трансферните пътници, използват се три условия за определянето на трансферни пътници на летище В, когато се пътува от летище А до летище Б през летище В: i) максималната продължителност на времето, прекарано на летище В, не следва да надхвърля 6 часа; ii) А и Б не трябва да бъдат идентични; и iii) полетите от А до В и от В до Б трябва да бъдат закупени под формата на „една-единствена резервация“. Комисията счита, че и трите условия са подходящи и пропорционални. С точка i) се гарантира, че летище В действително е летище за междинно кацане, на което пътникът по същество се подготвя и изчаква свързващия си полет, а не „прикрита“ крайна дестинация. В това отношение шест часа представляват разумен срок, който гарантира, че В действително е летище за междинно кацане ⁽²⁾. С точка ii) се гарантира, че пътуването не представлява прикрит директен полет от А до В и обратно. Що се отнася до точка iii), както е обяснено в съображения (132)–(134) по-долу, с нея се гарантира, че пътуването от А до Б се продава като единна интегрирана услуга на потребителя.
- (131) Освобождаването на трансферни пътници от ДПВТ е обвързано с условието всички полети, които заедно съставляват едно пътуване, да бъдат резервирани под формата на една-единствена резервация.
- (132) Когато пътникът прави една-единствена резервация, която обхваща няколко полета (или „отсечки“), той сключва един договор с доставчика, който покрива различните полети. От друга страна, когато пътникът прави повече резервации, обхващащи различни полети, той сключва отделни и независими договори с един или повече доставчици. Това вече показва, че извършването на една-единствена резервация отговаря на закупуването на една услуга, включваща няколко компонента, докато извършването на множеството резервации отговаря на няколко отделни услуги, закупени поотделно от пътника.
- (133) При извършването на една-единствена резервация цялото пътуване, което включва два или повече полета, се продава като една резервация, като пътникът разполага с един-единствен билет и един референтен номер на резервацията за цялото пътуване. Нещо повече, както изтъкнаха Ирландия и Aer Lingus в своите мнения относно решението за откриване на процедурата (вж. съображение (101)), съществуват редица важни разлики между пътуване, което се състои от няколко полета и се продава под формата на една-единствена резервация, и пътуване, което се състои от няколко пътувания и се продава под формата на отделни резервации. По-специално при извършване на една-единствена резервация пътникът не трябва да преминава през няколко различни регистрации и да изпълнява различни изисквания за багаж и пътна документация за всеки от полетите, съставляващи пътуването, а вместо това само с един набор от изисквания, които обхващат цялото пътуване до крайната дестинация. В допълнение към това, ако първият полет бъде отменен или закъснее до такава степен, че пътникът пропусне свързващия полет, доставчикът на пътуване с една-единствена резервация трябва да поеме отговорността за пропуснатия свързващ полет (например чрез предоставяне на грижи и съдействие, настаняване и нова резервация за пътника на следващия достъпен полет или предлагане на обезщетение).
- (134) Пътуване, което се състои от множество резервирани поотделно отсечки, означава закупуване на независими една от друга услуги. Това предполага например, че ако пътникът пропусне втория си полет поради закъснение при пристигането на първия полет, той не може да претендира за съдействие от доставчика на втория полет. Това ще бъде отбелязано просто като „невявяване“ на пътника за втория полет. В допълнение към това, когато се закупуват множество полети като отделни резервации, пътникът трябва да иска възстановяване на личния си багаж на всяко летище и да се регистрира отново за следващите полети. Aer Lingus подчерта, че на нито едно от ирландските летища не се предоставят услуги за трансфер на багаж за пътници, които осъществяват самостоятелно свързване (вж. съображение (101)).

⁽¹⁾ Това е в съответствие със стандартната практика на Комисията за определяне на съответните пазари за редовни въздушни услуги въз основа на подхода „отправна точка—дестинация“ в делата за нарушаване на антиitrustовите правила и делата за сливания.

⁽²⁾ Подобно на Ирландия, Обединеното кралство също прилага критерий от шест часа за определяне на пътниците на свързващи полети (поне за онези ситуации, в които първият полет пристига преди 17:00 ч.).

- (135) В този контекст основната разлика между двете ситуации е, че в единия случай пътникът закупува интегрирана услуга (пътуване от А до Б) от два компонента, съчетани от доставчика на услугата, докато в другия случай пътникът сам съчетава двата компонента на свой риск и така по същество закупува две отделни услуги. Поради това пътник, който пътува от летище А до летище Б през летище В с една-единствена резервация, закупува услуга, която принципно се различава от услугите, закупени от пътник, който резервира отделно полет от летище А до летище В и полет от летище В до летище Б.
- (136) Фактът, че една-единствена резервация, която обхваща няколко полета, се различава съществено от отделните резервации на няколко полета, се илюстрира от известието към пътниците, посочено на уебсайта на easyJet, един от основните превозвачи от точка до точка в Съюза:
- „easyJet е превозвач от точка до точка (осъществява полети от летището на отпътуване до летището на пристигане) и не предоставя услуги за свързващи полети за по-нататъшно пътуване посредством наши полети или полетите на други авиокомпаниии. Ако сте резервирали по-нататъшен полет от нас, това представлява отделен договор и ние считаме всеки полет за отделно пътуване“⁽¹⁾.
- (137) Следователно е пропорционално и недискриминационно всяка от тези две услуги да се облага поотделно с данък, а същевременно непряко пътуване, закупено под формата на една-единствена резервация, да се облага с данък само веднъж.
- (138) В контекста на горепосочената оценка (вж. съображения (131)—(137)) Комисията счита, че определенията на трансферен и транзитен пътник съгласно Закона за бюджета са в съответствие с целта за облагане на цялостни пътувания с въздушен транспорт от дадено място на отпътуване в Ирландия до дадена дестинация, закупени като единна интегрирана услуга от клиента.
- (139) Може да бъде заключено, че референтната система е ДПВТ, както е определен в Закона за бюджета, като по този начин се включва необлагането на транзитни и трансферни пътници с данъка (система въз основа на пътуванията).

6.2.2.4. Дерогация от референтната система

- (140) Предвид факта, че необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ е част от референтната система, не е налице дерогация от референтната система.
- (141) В съответствие с това оценката на ДПВТ, при която се използва триетапният подход, не води до заключение за избиращелност.

6.2.2.5. ДПВТ не е замислен по очевидно произволен или тенденциозен начин, така че да облагодетелства някои предприятия за сметка на други

- (142) За да се достигне до окончателно заключение относно избиращелността, остава да се определи дали ДПВТ е бил замислен от Ирландия по очевидно произволен или тенденциозен начин, така че да облагодетелства някои предприятия за сметка на други.
- (143) В своето мнение относно решението за откриване на процедурата Ryanair по същество заяви, че освобождаването на транзитни и трансферни пътници от ДПВТ води до необоснована дискриминация между два бизнес модела, а именно звездовидния бизнес модел, развит около транспортни хъбове на превозвачите, които предлагат извършването на една-единствена резервация, обхващаща няколко полета, и бизнес модела на превозвачите от точка до точка като Ryanair, които не предлагат такава услуга, както и че не може да се твърди, че освобождаването е достъпно за всички авиокомпаниии без наличие на дискриминация.
- (144) На първо място следва да се отбележи, че в досието няма доказателства, че Ирландия е замислила необлагането на транзитни и трансферни пътници с ДПВТ, така че да облагодетелства някои предприятия за сметка на други. В това отношение може да се отбележи, че различни държави членки прилагат подобни данъци, които също включват освобождаване на транзитни и трансферни пътници.
- (145) Аргументът на Ryanair, че на практика е невъзможно авиокомпанията да промени основния си бизнес модел от полети от точка до точка към звездовиден модел, развит около транспортни хъбове, и че доколкото е известно на Ryanair, няма нито един прецедент за такава промяна на пазара, не следва да се разглежда еднозначно, тъй като Ryanair започна да предлага свързващи полети⁽²⁾. През май 2017 г. Ryanair обяви, че започва да извършва първите си свързващи полети през летище Фиумичино в Рим, като за пръв път предоставя на своите клиенти възможност за резервация и трансфер директно на свързващи полети на Ryanair. В това отношение главният търговски директор на Ryanair заяви: „Ryanair има удоволствието да стартира нашата първа услуга за свързващи полети през летище Фиумичино в Рим, което позволявана клиентите да резервират свързващи полети на Ryanair на най-ниските тарифи в Европа. Започваме с първоначални 10 маршрута през Рим, като клиентите ще могат да се прехвърлят на следващия си полет, без да е необходимо да напускат охраняемите зони и багажът им да се

⁽¹⁾ Вж. <http://www.easyjet.com/en/help/at-the-airport/connect-and-transit> (посетен на 28 март 2017 г.).

⁽²⁾ Вж. <https://corporate.ryanair.com/news/news/170517-connecting-flights-launched-at-rome-fiumicino/?market=en> (посетен на 1 юни 2017 г.).

проверява повторно до крайната дестинация. Тази нова услуга през четвъртата година от нашата програма „Винаги все по-добри“ ще бъде въведена в цялата мрежа на Ryanair (като през следващите седмици и месеци ще бъдат добавени допълнителни маршрути през Рим), ако опитът с летище Фиумичино в Рим се окаже успешен⁽¹⁾. Клиентите също така ще получават един референтен номер на резервацията за двата полета. Това показва, че Ryanair започва да предлага нова услуга, като самата авиокомпания я възприема като новаторска и принципно различна от полетите от точка до точка, които е предлагала досега.

- (146) На второ място е видно, че ДПВТ води до облагане поотделно на отделните услуги, а именно на множество полети, закупени чрез множество резервации, и еднократно облагане на единни интегрирани услуги, а именно отделните полети, съставляващи едно пътуване и закупени под формата на една-единствена резервация. В контекста на горепосочените причини (вж. раздел 6.2.2.3 от настоящото решение) това разграничение произтича от основните разлики между услугите, закупвани от клиента във всяка ситуация, които водят до важни практически последици, по-специално от гледна точка на регистрацията, управлението на багажа и отговорността на авиокомпанията в случай на пропуснат свързващ полет. Фактът, че някои авиокомпания са приели бизнес модел, насочен към услуги от точка до точка, докато други са се насочили към предоставяне на услуги в рамките на мрежа, не означава, че е дискриминационно да се облагат по различен начин услуги, които обективно са различни. Както е обяснено в раздел 6.2.2.3 по-горе, може да се счита за законно да се облагат пътувания с въздушен транспорт с отправна точка в Ирландия, за разлика от облагането на всяко отделно отпътуване на пътник със самолет от Ирландия.
- (147) Комисията отбелязва, че твърденията на Ryanair по отношение на предполагаемата дискриминация изглежда са основани негласно на твърдението, че някои пътници си съставят пътуване с въздушен транспорт, като закупуват няколко полета от Ryanair с цел да пътуват от едно летище до друго „през“ трети летища, както и че такива множества от полети следва да се третира по същия начин като извършването на една-единствена резервация⁽²⁾. В противен случай Ryanair не би имало причина да се счита за дискриминирано спрямо авиокомпания, които предлагат извършване на една-единствена резервация, включваща няколко полета. При все това Ryanair не посочи, че е превозвало такива пътници в периода, през който се е прилагал ДПВТ, и не предостави никакви данни по отношение на броя на тези пътници⁽³⁾. По-важното е, че нищо в информацията, представена от Ryanair, не може да постави под въпрос аргументите, посочени в съображения (132)–(134), които обосновават третирането на полети, закупени под формата на една-единствена резервация, като принципно различна услуга от полети от и до същите летища, но закупени под формата на отделни резервации, като на практика последните са няколко отделни услуги.
- (148) Както е посочено в съображение (38), в решението си по дело T-512/11 Общият съд отбелязва, че Ирландия е готова да обмисли коригиране на ДПВТ чрез премахване на изискването за една-единствена резервация като част от определението на трансферен пътник, ако е необходимо.
- (149) Официалното разследване показва (вж. съображения (131)–(148)), че условието за една-единствена резервация не е дискриминационно, тъй като с него се гарантира просто, че пътувания с въздушен транспорт с отправна точка от ирландско летище, продадени като единна интегрирана услуга на клиента, независимо от броя на полетите в рамките на пътуването, подлежат на облагане с ДПВТ. Поради това Комисията заключава, че не е необходимо Ирландия да премахва условието за една-единствена резервация от определението на трансферен пътник, за да гарантира, че не е налице държавна помощ.
- (150) Може да бъде заключено, че Ирландия не е замислила ДПВТ по очевидно произволен или тенденциозен начин, така че да облагодетелства някои предприятия за сметка на други. Напротив, необлагането на транзитни и трансферни пътници с ДПВТ изглежда обосновано и разумно.

6.2.3. Заключение относно наличието на помощ

- (151) В контекста на горепосочената оценка разглежданата мярка не изпълнява най-малкото едно от условията, определени в член 107, параграф 1 от ДФЕС, тъй като не е избираща. Тъй като отделните условия за понятието за държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС са кумулативни, от това следва, че мярката не представлява държавна помощ. Поради това не е необходимо да се оценява дали са изпълнени другите условия, така че мярката да представлява държавна помощ.

⁽¹⁾ Вж. <https://corporate.ryanair.com/news/news/170517-connecting-flights-launched-at-rome-fiumicino/?market=en> (посетен на 1 юни 2017 г.).

⁽²⁾ Такъв би бил случаят например за пътник, който купува билет за полет от Шанън до Дъблин и отделен билет за полет от Дъблин до Барселона с разлика от по-малко от шест часа между пристигането на пътника на летище Дъблин и отпътуването му от това летище за Барселона. Съгласно ДПВТ както отпътуването от Шанън, така и отпътуването от Дъблин биха представлявали данъчни събития. При все това, ако в определението за трансферни пътници не бе посочено понятието за една-единствена резервация, отпътуването от Дъблин нямаше да представлява данъчно събитие съгласно ДПВТ; единствено отпътуването от Шанън щеше да бъде данъчно събитие.

⁽³⁾ В миналото Ryanair активно е обезкуражавала пътниците да използват като свързващи полети последващите полети на Ryanair. Вж. решение на Комисията от 27 юни 2007 г. по дело за сливане COMP.M.4439 Ryanair/Aer Lingus (ОВ С 47, 20.2.2008 г., стр. 14), съображение (48).

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

(152) Необлагането на трансферни и транзитни пътници с ДПВТ не представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Необлагането на трансферни и транзитни пътници с данъка върху пътуване с въздушен транспорт, въведен от Република Ирландия чрез Закона за бюджета от 2008 г. (№ 2), не представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Република Ирландия.

Съставено в Брюксел на 14 юли 2017 година.

За Комисията
Margrethe VESTAGER
Член на Комисията

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2018/118 НА КОМИСИЯТА**от 31 август 2017 година****относно Държавна помощ SA.35818 (2016/C) (ex 2015/NN) (ex 2012/CP), приведена в действие от Испания в полза на Iberpotash**

(нотифицирано под номер C(2017) 5877)

(само текстът на испански език е автентичен)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 108, параграф 2, първа алинея от него,

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство, и по-специално член 62, параграф 1, буква а),

като покани заинтересованите страни да представят мненията си в съответствие с посочената(ите) по-горе разпоредба(и) ⁽¹⁾ и като взе предвид техните мнения,

като има предвид, че:

1. ПРОЦЕДУРА

- (1) С жалба от 30 ноември 2012 г. Комисията беше уведомена, че Испания е привела в действие няколко предполагаеми мерки за помощ в полза на Iberpotash S.A., преименувано на ICL Iberia Súría & Sallent през 2014 г. (и двете наричани по-нататък „Iberpotash“). Жалбоподателят, който желае самоличността му да бъде запазена в тайна (наричан по-нататък „жалбоподателят“), допълни своята жалба с допълнителна информация, предоставена на 28 декември 2012 г., 14 февруари 2014 г., 24 февруари 2014 г., 6 май 2014 г. и 27 януари 2015 г.
- (2) Жалбата бе препратена на Испания на 10 януари 2013 г. заедно с искане за информация. Испания отговори на 8 март 2013 г. Допълнителни искания за информация бяха изпратени на Испания на 14 май 2013 г., 16 януари 2014 г. и 26 март 2014 г. Испания предостави на Комисията допълнителна информация в отговор на тези искания с писма съответно от 13 юни 2013 г., 14 февруари 2014 г. и 15 април 2014 г.
- (3) На жалбоподателя бе изпратено писмо с предварителна оценка на 30 януари 2015 г. В отговор на писмото с предварителна оценка жалбоподателят представи допълнителна информация на 5 март 2015 г. (предварителен отговор) и 21 април 2015 г. (окончателен отговор на писмото с предварителна оценка). Освен това на 9 март 2015 г. бе проведена среща с жалбоподателя и жалбоподателят представи допълнителна информация на 4 юни 2015 г.
- (4) Окончателният отговор на жалбоподателя по отношение на писмото с предварителна оценка беше изпратен на Испания за мнение на 9 юни 2015 г. заедно с допълнително искане за информация. Испания отговори на 8 юли 2015 г. По искане на Испания на 31 юли 2015 г. ѝ беше изпратена неупотребителна версия на писмото с предварителна оценка.
- (5) С писмо от 26 януари 2016 г. Комисията информира Испания, че е решила да открие процедурата, предвидена в член 108, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, по отношение на двете предполагаеми мерки за помощ. Със същото писмо Комисията заключи, че другите три мерки, за които е постъпила жалба, не представляват държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора.
- (6) Решението на Комисията да открие процедурата беше публикувано в Официален вестник на Европейския съюз ⁽²⁾. Комисията прикани заинтересованите страни да представят мненията си относно двете предполагаеми мерки за помощ.
- (7) С писмо от 19 април 2016 г. Испания представи мнение по решението за откриване на процедурата. С писмо от 6 октомври 2016 г. Комисията поиска от Испания да представи допълнителна информация, която Испания представи с писмо от 28 ноември 2016 г.
- (8) Комисията получи мнения от три заинтересовани трети страни, включително Iberpotash, предполагаемия получател на помощта. Тя ги препрати на Испания, на която бе дадена възможността да отговори; нейните мнения бяха получени с писма от 27 юли 2016 г. и 6 април 2017 г.

⁽¹⁾ ОВ С 142, 22.4.2016 г., стр. 18.

⁽²⁾ Вж. бележка под линия 1.

2. ПОДРОБНО ОПИСАНИЕ НА ПОМОЩТА

2.1. ПОЛУЧАТЕЛ

- (9) Iberpotash притежава и експлоатира две мини за поташ в басейна на река Йобрегат в региона Бахес в Каталония, една в Сурия и една в Сайент и Балсарени. Поташът се използва в производството на торове. Освен това Iberpotash също така добива и продава сол, предимно за промишлени цели.
- (10) Iberpotash е дъщерно дружество на ICL Fertilisers, израелско многонационално дружество, което е най-големият производител на торове в световен план. Мините за поташ в региона, които се експлоатират още от 20-те години на 20-ти век, са били държавна собственост до 1998 г. Iberpotash е придобило мините за поташ в Сурия и Сайент/Балсарени въз основа на договор за покупко-продажба, сключен на 21 октомври 1998 г. със Sociedad Estatal de Participaciones Industriales — SEPI, публичен холдинг на испанската държава.

2.2. ПРЕДПОЛАГАЕМИ МЕРКИ ЗА ДЪРЖАВНА ПОМОЩ

- (11) Според жалбоподателя испанските органи са предоставили неправомерна и несъвместима държавна помощ на Iberpotash чрез редица мерки. Всички тези предполагаеми мерки за помощ са свързани с екологичните задължения на Iberpotash по отношение на неговите миннодобивни площадки в басейна на река Йобрегат и насипища от солни отпадъци, създадени в тези миннодобивни площадки в резултат на продължаващата десетилетия експлоатация на мините. Тези предполагаеми мерки за държавна помощ включват:
- а) неспазване от страна на испанските органи на член 14 от Директива 2006/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ (наричана по-нататък „Директивата за отпадъците от миннодобивните индустрии“), по отношение на което се твърди, че е довело до по-ниски финансови гаранции за получаването на разрешителни за експлоатация на мините на Iberpotash („мярка 1: по-ниски нива на финансовите гаранции“);
 - б) инвестиции, направени от испанските органи, за да се ограничат и/или поправят вредите, за които се твърди, че Iberpotash е нанесло на околната среда в нарушение на принципа „замърсителят плаща“. Тези инвестиции включват:
 - изграждането на нов колектор на солена вода, който е в експлоатация от 2008 г. насам („мярка 2: нов колектор на солена вода“)
 - подобряването на съоръженията за пречистване на водите в Абрера и Сант Жоан Деспи по река Йобрегат („мярка 3: инвестиции в съоръжения за пречистване на водите“)
 - покриване на насипище от солни отпадъци в миннодобивната площадка на Iberpotash във Вилафрунс („мярка 4: покриване на насипището от отпадъци във Вилафрунс“)
 - в) финансиране на екологично проучване във връзка с насипището от отпадъци в Когуйо („мярка 5: проучване във връзка с насипището от отпадъци в Когуйо“)
- (12) Жалбоподателят изчислява, че общият размер на предполагаемата помощ за Iberpotash, предоставена чрез тези мерки, е в диапазона между 260 и 407 милиона евро.
- (13) Жалбоподателят също така представи отделна жалба относно предполагаемо нарушение на правото на ЕС в областта на околната среда. Въз основа на тази жалба Комисията изпрати официално уведомително писмо на Испания през юли 2014 г., като по този начин започна процедурата за установяване на нарушение за неспазването на задълженията съгласно Директивата за отпадъците от миннодобивните индустрии. През септември 2015 г. процедурата за установяване на нарушение бе разширена с допълнително официално уведомително писмо, така че да обхване и неспазването на Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ (наричана по-нататък „Рамковата директива за водите“). Процедурата за установяване на нарушение все още се провежда ⁽⁵⁾.

2.3. ОСНОВАНИЯ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА

- (14) На 26 януари 2016 г. Комисията прие решение за откриване на официално разследване по отношение на мерки 1 и 4 ⁽⁶⁾ (наричано по-нататък „решението за откриване на процедурата“), за да разгледа изразените от нея съмнения дали тези мерки представляват държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 и дали са съвместими с вътрешния пазар.

⁽³⁾ Директива 2006/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. относно управлението на отпадъците от миннодобивните индустрии и за изменение на Директива 2004/35/ЕО (ОВ L 102, 11.4.2006 г., стр. 15).

⁽⁴⁾ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

⁽⁵⁾ Предполагаемите нарушения на Директивата за отпадъците от миннодобивните индустрии, които се разглеждат в тази процедура за установяване на нарушение, не са свързани с размера на финансовите гаранции съгласно член 14 от Директивата, които са предмет на оценка в настоящото решение.

⁽⁶⁾ Вж. бележка под линия 1.

- (15) Същевременно Комисията заключи, че мерки 2, 3 и 5 не представляват държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора. Тъй като това заключение не беше оспорено, мерки 2, 3 и 5 не са предмет на настоящото решение и няма да подлежат на по-нататъшна оценка в него.

2.3.1. СЪМНЕНИЯ ОТНОСНО МЯРКА 1: НАМАЛЕНИ ФИНАНСОВИ ГАРАНЦИИ

- (16) В решението за откриване на процедурата Комисията установи, че не може да изключи възможността мярка 1 да представлява държавна помощ. По-специално тя изрази съмнения дали мярка 1 е включвала прехвърляне на държавни ресурси и е предоставила икономическо предимство на Iberpotash и поради това покани испанските органи и трети страни да представят повече доказателства в тази връзка.
- (17) В случай че мярка 1 действително представлява държавна помощ, Комисията изрази съмнения, че тя би могла да бъде счетена за съвместима.

2.3.2. СЪМНЕНИЯ ОТНОСНО МЯРКА 4: ПОКРИВАНЕ НА НАСИПИЩЕТО ОТ ОТПАДЪЦИ ВЪВ ВИЛАФРУНС

- (18) В решението за откриване на процедурата Комисията установи, че публичното финансиране на покриването на насипището от отпадъци във Вилафрунс вероятно представлява държавна помощ. По-специално тя сче, че има вероятност мярка 4 да предоставя изборително икономическо предимство на Iberpotash, като осигурява по-добра превенция срещу замърсяване в съоръжението за отпадъци, притежавано от Iberpotash, и следователно гарантира спазване на неговите екологични задължения. Поради това Комисията покани испанските органи и трети страни да представят мнения по тези предварителни заключения.
- (19) В допълнение към това Комисията сче, че тъй като инвестиционните разходи са били изцяло финансирани от публичните органи и Iberpotash покрива само последващите разходи за поддръжка, интензитетът на помощта на мярка 4 далеч надхвърля интензитета на помощите за предприятия, които надвишават стандартите на Общността или които повишават степента на опазване на околната среда при отсъствие на такива стандарти съгласно раздел 3.1.1 от *Насоките на Общността относно държавната помощ за защита на околната среда* (2008/С 82/01) (наричани по-нататък „Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г.“) ⁽⁷⁾. Поради това Комисията изрази съмнения относно съвместимостта на тази помощ и покани испанските органи и трети страни да представят мнения относно тази предварителна констатация.

3. МНЕНИЯ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

3.1. МНЕНИЕ НА IBERPOTASH

- (20) Iberpotash като цяло съгласува своето мнение с мненията, представени от Испания, и по двете разглеждани мерки.
- (21) Освен това Iberpotash отбелязва, че мярка 1 не включва държавни ресурси, защото към настоящия момент не е било осъществено прехвърляне на ресурси от Испания към Iberpotash. Нещо повече, рискът да бъде извършено такова действие е много малък, тъй като Iberpotash не е изправено пред икономически затруднения и ще бъде в състояние да понесе разходите за възстановяване на околната среда, ако размерът на гаранцията се окаже недостатъчен. Iberpotash изразява същите опасения като Испания по отношение на изборителността на мерките и дали те предоставят икономическо предимство или нарушават конкуренцията между държавите членки.
- (22) Iberpotash изтъква повторно, че мярка 4 е съвместима с Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г. и че приложимият интензитет на помощта за възстановяването на замърсените зони е 100 %.

3.2. МНЕНИЕ НА ПЪРВАТА ЗАИНТЕРЕСОВАНА СТРАНА (ЖАЛБОПОДАТЕЛЯ)

- (23) Първата заинтересована страна, която желае самоличността ѝ да бъде запазена в тайна, подкрепя откриването на официалната процедура по разследване и подкрепя аргументите на Комисията в решението за откриване на процедурата и за двете мерки.
- (24) Първата заинтересована страна добавя, че определянето на недостатъчна гаранция предполага действителна тежест за публичните органи, които поемат разходите за екологичните задължения на Iberpotash. Освен това страната отбелязва, че Iberpotash е получило икономическо предимство, защото е използвало спестените от него финансови ресурси за финансиране на своите собствени икономически дейности.
- (25) Първата заинтересована страна се съгласява с Комисията, че помощта е несъвместима, защото представлява оперативна помощ.

⁽⁷⁾ Насоки на Общността относно държавната помощ за защита на околната среда (ОВ С 82, 1.4.2008 г., стр. 1).

- (26) Що се отнася до мярка 2, първата заинтересована страна насочва вниманието на Комисията към решение на съда на провинция Барселона от 22 февруари 2016 г., с което бе потвърдено задължението на Iberpotash да възстанови земите, увредени от неговите дейности. Освен това страната добави, че покриването на насипището от солни отпадъци не представлява „пилотен“ проект, защото то не се описва като проект в нито един от документите, свързани с публичното финансиране на тази мярка, и защото използваният метод е добре известен и се използва от други миннодобивни предприятия поне от 15 години насам за подобни насипища от отпадъци.

3.3. МНЕНИЕ НА ВТОРАТА ЗАИНТЕРЕСОВАНА СТРАНА

- (27) Втората заинтересована страна, която също желае самоличността ѝ да бъде запазена в тайна, подкрепя приетото от Комисията решение за откриване на процедурата.
- (28) Що се отнася до мярка 1, втората страна отбелязва в допълнение, че въпросът дали размерът на гаранцията е в съответствие с приложимото законодателство на ЕС или на Испания не е от значение, защото помощта се изразява в поемането от държавата на финансовия риск за възстановяването на засегнатите съоръжения; определянето на този риск в количествено изражение е изключително фактически, а не правен въпрос.
- (29) В допълнение към това втората заинтересована страна поставя под въпрос възможностите на Iberpotash да плати за възстановяването на околната среда, когато възникне такова задължение, защото единствените испански активи на Iberpotash са неговите миннодобивни съоръжения, които ще бъдат закрити и следователно ще бъдат с ниска стойност след 2035 г.
- (30) Втората заинтересована страна също така отбелязва, че определянето на гаранция в достатъчен размер би означавало годишни разходи от поне 2 806 000 EUR за Iberpotash, което определено не е незначителна сума. Втората страна добавя, че в резултат на определянето на гаранциите в настоящия размер Iberpotash също така избягва обезпечаване на своите финансови резерви.
- (31) Що се отнася до мярка 2, втората заинтересована страна отбелязва, че в решението на Върховния съд от 14 май 2009 г. и също така съгласно Директива 75/442/ЕИО на Съвета ⁽⁸⁾ и приложимото испанско законодателство се предвижда, че Iberpotash носи цялата отговорност за покриването на насипището от отпадъци във Вилафрунс от момента, в който са му били прехвърлени правата за миннодобивни работи, независимо дали площадката се експлоатира или не.
- (32) Що се отнася до мярка 4, втората заинтересована страна посочва, че покриването на насипището от отпадъци във Вилафрунс е отговорност на Iberpotash и че следователно Iberpotash е получило избиращо предимство в резултат на публичното финансиране за покриването. В допълнение към това втората заинтересована страна не е съгласна, че покриването се класифицира като пилотен проект на нова технология за възстановяване. Втората страна заявява, че покриването на насипища от солни отпадъци с геомембрани е стара технология, която вече се използва от дълго време, например от предприятия за поташ в Елзас и Германия.
- (33) На последно място втората заинтересована страна заявява, че въпросът дали Iberpotash е единственият производител на поташ в Испания или не е без значение, защото съответният пазар на поташ е глобален. Ефектът върху търговията е безспорен, защото в географски план Iberpotash се конкурира с френски производители на сол, както става видно от близостта (по-малко от 100 km) на площадките в Сурия и Сайент до френската граница.
- (34) Както първата, така и втората заинтересована страна представиха мнения и по отношение на другите три мерки, анализирани в решението за откриване на процедурата (мерките, свързани с i) новия колектор на солена вода, ii) инвестициите в съоръжения за пречистване на водите и iii) проучването във връзка с насипището от отпадъци в Когуйо). При все това, както е отбелязано в съображение 15, Комисията вече заключи в решението за откриване на процедурата, че тези мерки не представляват държавна помощ и следователно не са обхванати от официалната процедура по разследване. Следователно се счита, че мненията на трети страни, представени изключително във връзка с тези мерки, които не са обхванати от официалното разследване, не са от значение за целта на настоящото решение.

4. МНЕНИЕ НА ИСПАНИЯ

4.1. МНЕНИЯ ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО ЗА ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА

- (35) Що се отнася до мярка 1, Испания е на мнение, че размерът на гаранцията винаги е бил подходящ и е определен в съответствие с приложимото законодателство на Испания и на Съюза. По-специално Испания твърди, че евентуалните нарушения на Директивата за отпадъците от миннодобивните индустрии не включват определянето на твърде малък размер на гаранцията, поради което няма как да е била нарушена Директивата.

⁽⁸⁾ Директива 75/442/ЕИО на Съвета от 15 юли 1975 г. относно отпадъците (ОВ L 194, 25.7.1975 г., стр. 39).

- (36) В допълнение към това, що се отнася до въпроса, свързан с определянето на подходящ размер на гаранцията, Испания отхвърля като неубедително твърдението от 2 октомври 2013 г. на г-жа Assumpta Ferañ (директор на отговорната за околната среда дирекция в Generalitat de Catalunya) пред комисията по околната среда към парламента на Каталония, която е заявила, че финансовата гаранция следва да бъде в размер на 200 милиона евро. Според Испания това твърдение е било направено в рамките на дебат между опозиционни политически партии и следователно е било обусловено от политически съображения. Испания също така счита за неубедително решението на Върховния съд на провинция Каталония от 11 октомври 2011 г. от гледна точка на определянето на подходящия размер на гаранцията, защото самият съд се въздържа от изчисляването ѝ.
- (37) В допълнение към това Испания счита за ненадеждно проучването, представено от жалбоподателя и цитирано от Комисията в съображение 71 от решението за откриване на процедурата, защото в проучването подходящият размер на гаранцията не е изчислен въз основа на критериите, определени в Декрет 202/1994 от 14 юни, т.е. приложимото законодателство във връзка с размера на гаранцията.
- (38) Испания също така твърди, че мярка 1 не предоставя изборително икономическо предимство на Iberpotash. Всяко предполагаемо предимство е било определено въз основа на правна рамка, която е била приложима по еднакъв начин към всички потенциални конкуренти. Нещо повече, съоръженията в Сайент и Сурия са единствените действащи съоръжения в Испания, поради което Iberpotash не е могло да получи предимство, тъй като няма други съпоставими съоръжения на испанската територия.
- (39) Испания счита, че не се използват държавни ресурси, защото в случай че размерът на гаранцията се окаже недостатъчен, задължението на Iberpotash да възстанови земята, засегната от добивните дейности, остава валидно. Испания може да пристъпи към принудително изпълнение на задължението на Iberpotash чрез отмяна на правата му и изземване на имуществото му на испанска територия.
- (40) На последно място Испания отбелязва, че мярка 1 не нарушава конкуренцията и не засяга търговията между държавите членки, защото разходите, които Iberpotash щеше да понесе, ако бе задължено да определи по-голям размер на гаранцията, са пренебрежими за стандартите на отрасъла за добив на поташ.
- (41) Във връзка с мярка 4 Испания заявява, че Iberpotash не е могло да получи икономическо предимство, защото Iberpotash не е било длъжно да покрие насапището от солни отпадъци във Вилафрунс съгласно общоприложимото испанско законодателство, тъй като не е представлявало замърсител. В допълнение към това Iberpotash поема разходите за поддръжка във връзка с покриването на насапището от отпадъци и поради това, дори ако се приеме, че е спестило разходите за изграждането на насапището благодарение на публичното финансиране, дружеството ще трябва да заплати много по-голяма сума за поддръжката му през следващите десетилетия и така губи всяко евентуално икономическо предимство, предоставено от мярката.
- (42) Испания заявява, че мярка 4 не може да бъде изборителна, защото Iberpotash е единственото дружество в Испания, което извършва дейности по добив на поташ.
- (43) В допълнение към това мярката не оказва нарушаващо въздействие върху конкуренцията между държавите членки предвид факта, че добитата сол не може да се прехвърля между държавите членки поради затруднения във връзка с превоза.
- (44) Ако въпреки горепосоченото Комисията заключи, че мярка 4 представлява държавна помощ, Испания счита, че тя ще попадне в рамките на праговете за помощ *de minimis* на регламенти (ЕО) № 1998/2006⁽⁹⁾ и (ЕС) № 1407/2013/ЕС⁽¹⁰⁾ на Комисията.
- (45) На последно място Испания отправя искане мярка 4 да бъде обявена за съвместима въз основа на Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г. и по-специално с оглед на иновативния характер на технологията, използвана за покриване на насапището от солни отпадъци във Вилафрунс, която за разлика от технологията, използвана в други миннодобивни съоръжения, също така е проектирана да предотвратява изтичане на солена вода от депонирания материал.

4.2. ОТГОВОР НА ИСПАНИЯ НА МНЕНИЯТА ОТ ТРЕТИ СТРАНИ

- (46) Испания отговори на становищата на двете заинтересовани страни по мярка 1, като изтъкна повторно административната процедура, приложима съгласно испанското законодателство за принудително изпълнение на екологичните задължения на Iberpotash и за възстановяване от Iberpotash на всяка сума, която Испания в крайна сметка би платила, ако гаранцията за възстановяване на околната среда се окаже недостатъчна. Възможността за принудително изпълнение на задължението на Iberpotash означава, че не е налице тежест върху държавния бюджет и съответно няма прехвърляне на държавни ресурси.

⁽⁹⁾ Регламент (ЕО) № 1998/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. за прилагане на членове 87 и 88 от договора към минималната помощ (ОВ L 379, 28.12.2006 г., стр. 5).

⁽¹⁰⁾ Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (ОВ L 352, 24.12.2013 г., стр. 1).

- (47) Испания отговори на становищата на двете заинтересовани страни по мярка 4, като обясни, че решението на съда на провинция Барселона от 22 февруари 2016 г. е включвало списък с области, в които Iberpotash е задължено да изпълни мерки за възстановяване на околната среда, и в него нито се посочва насипището от отпадъци във Вилафрунс, нито се споменава, че насипището е източник на замърсяване. Нещо повече, осъдените съгласно решението лица принадлежат към дружеството, което е експлоатирано мините преди Iberpotash да придобие концесията за миннодобивни работи. Освен това тези лица са били осъдени за действия и пропуски, които са били извършени преди покриването на насипището от отпадъци във Вилафрунс.
- (48) Испания също така изтъква повторно своите аргументи, че съгласно испанското законодателство Iberpotash не е длъжно да покрива насипището от отпадъци във Вилафрунс.
- (49) На последно място Испания изтъква, че макар първата заинтересована страна да е посочила, че проектът не се описва като „пилотен“ проект в нито един от документите, свързани с публичното финансиране за покриването на насипището, въпросната страна все пак не оспорва факта, че използваната технология за покриването на насипището е ясно разграничима и за разлика от технологията, използвана в други мини за поташ, тя също така е проектирана да предотвратява изтичане на солена вода от депонирания материал. Фактът, че не е спомената думата „пилотен“, не означава, че използваната технология няма иновативен характер.

5. ОЦЕНКА НА ПОМОЩТА

- (50) В настоящото решение първо се оценява дали двете разглеждани мерки включват държавна помощ в полза на Iberpotash по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС и след това дали тази помощ, ако такава е налице, е правомерна и съвместима с вътрешния пазар.

5.1. НАЛИЧИЕ НА ДЪРЖАВНА ПОМОЩ

- (51) Съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС всяка помощ, предоставена от държава членка или чрез ресурси на държава членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите членки, е несъвместима с вътрешния пазар.
- (52) За да заключи дали е налице държавна помощ, Комисията трябва да оцени дали кумулативните критерии на член 107, параграф 1 от ДФЕС (т.е. прехвърляне на държавни ресурси и приписване на държавата, изборително предимство, потенциално нарушаване на конкуренцията и засягане на търговията в рамките на Съюза) са изпълнени за оценяваните мерки.

5.1.1. МЯРКА 1: ПО-НИСКИ НИВА НА ФИНАНСОВИТЕ ГАРАНЦИИ

- (53) Съгласно националното законодателство и съгласно правото на Съюза от 2014 г. в случай на мини, които към 1 май 2008 г. вече са в експлоатация, операторите на миннодобивни съоръжения са длъжни да осигурят финансова гаранция, чиято цел е да гарантира, че те разполагат с достатъчно заделени ресурси за покриването на разходите за възстановяване на площадките им след приключване на миннодобивните им дейности. В допълнение към това тези ресурси могат да се използват от публичните органи по силата на съответния национален законодателен акт, за да се финансират мерки за защита на околната среда, които операторите са длъжни да предприемат, но не извършват. Операторът може да осигури тази гаранция под формата на банкова гаранция, за която плаща такса. Според жалбоподателя Iberpotash е получило неправомерна и несъвместима помощ, тъй като размерът на финансовата гаранция е бил определен от съответните органи на много ниско равнище.

5.1.1.1. Изборително икономическо предимство

- (54) Комисията първо трябва да оцени дали нивата на финансовите гаранции, определени от испанските органи, действително са били по-ниски от изискваното съгласно приложимите правила през съответния период. Това е необходимо условие за наличието на евентуална държавна помощ по отношение на конкретната мярка. Ако обаче равнището на гаранциите е било определено в съответствие с приложимите правила, това би означавало, че Iberpotash е било третирано като всяко друго предприятие в подобна ситуация и не би имало причина да се счита, че конкретното прилагане в неговия случай на правилата за определяне на финансовите гаранции са го облагодетелствали изборително.

Приложимо законодателство

- (55) Поради това първо трябва да се обобщят съответните правила на Съюза и национални правила, които уреждат определянето на финансовите гаранции.

- (56) Съгласно член 14 от Директивата за отпадъците от миннодобивните индустрии „преди започването на каквито и да е операции, включващи натрупването или депонирането на миннодобивни отпадъци в съоръжение за отпадъци, компетентният орган изисква финансова гаранция (например под формата на финансов депозит, включително индустриално спонсирани взаимни гаранционни фондове) или неин еквивалент“. Целта на тази гаранция е „изпълнението на всички задължения съгласно разрешителното, издадено по силата на настоящата директива, включително разпоредбите относно времето след закриването“ и „да има налични ресурси по всяко време за рехабилитацията на земята, засегната от съоръжението за отпадъци“.
- (57) Съгласно член 14, параграф 2 от Директивата изчисляването на гаранцията следва да се прави на основата на i) вероятното въздействие на съоръжението за отпадъци върху околната среда и ii) предположението, че независими и подходящо квалифицирани трети страни ще оценят и извършат необходимата рехабилитационна работа. Размерът на гаранцията периодично се коригира в съответствие с нужната рехабилитационна работа.
- (58) Що се отнася до националните правила, Директивата за отпадъците от миннодобивните индустрии е била транспонирана в испанското законодателство с Кралски декрет № 975/2009 от 12 юни 2009 г. относно управлението на отпадъци от добивната промишленост и относно защитата и възстановяването на области, засегнати от миннодобивни дейности (наричан по-нататък „Кралски декрет № 975/2009“). Съгласно първата преходна разпоредба (Disposición transitoria primera) на Кралски декрет № 975/2009 разпоредбите на този акт във връзка с финансовата гаранция (т.е. по-специално член 43) ще се прилагат, считано от 1 май 2014 г., към миннодобивни площадки, които към 1 май 2008 г. вече са в експлоатация (т.е. включително площадките на Iberpotash).
- (59) При все това преди да започне да се прилага Кралски декрет № 975/2009, с който се транспонира Директивата за отпадъците от миннодобивните индустрии, в региона на Каталония разрешителните, плановете за възстановяване и гаранциите за миннодобивни предприятия са се уреждали съгласно Закон № 12/1981 за установяване на допълнителни мерки за защита на природните обекти, засегнати от миннодобивни дейности (наричан по-нататък „Закон № 12/1981“) ⁽¹¹⁾ и от Декрет № 202/1994 за установяване на критериите за определяне на гаранциите във връзка с програмите за възстановяване за миннодобивни дейности (наричан по-нататък „Декрет № 202/1994“) ⁽¹²⁾. Съгласно член 8, параграф 2 от Закон № 12/1981 финансовата гаранция следва да бъде определена, като се вземе предвид засегнатата от възстановяването област и/или цялостните разходи за това възстановяване. В член 2 от Декрет № 202/1994 се определя количествено размерът на гаранциите за хектар за различни стандартни мерки за възстановяване и се посочва, че по отношение на размера на гаранциите за всички други специфични мерки следва да се отчитат разходите за тях ⁽¹³⁾. В допълнение към това в член 3 от Декрет № 202/1994 се посочва, че за миннодобивни дейности, които не се извършват в природни обекти от специален интерес (което включва площадките на Iberpotash), полученият въз основа на член 2 размер на гаранцията следва да бъде намален с 50 %.

Размер на финансовите гаранции, определени за Iberpotash

- (60) Въз основа на тези национални правила на 9 ноември 2006 г. Iberpotash е получило от Generalitat de Catalunya разрешително да извършва дейностите си по добив на поташ на площадката си в Сурия, а на 28 април 2008 г. — на площадката си в Балсарени/Сайент. Тези разрешителни представляват индивидуални административни решения, в които са определени финансови гаранции в размер на 1 130 128 EUR за площадката в Балсарени/Сайент и 773 682,28 EUR (увеличена на 828 013,24 EUR през 2008 г.) за площадката в Сурия. Този размер на гаранциите е бил преразгледан едва през 2015 г., когато испанските органи са предложили значително по-високи нива в размер на 6 979 471,83 EUR за площадката в Балсарени/Сайент (които влизат в сила едва след одобрението от Върховния съд на провинция Каталония през декември 2016 г. — вж. по-долу) и 6 160 872,35 EUR за площадката в Сурия (в сила от май 2015 г.). Размерът на гаранциите е бил определен с индивидуални и конкретни решения, приети от Generalitat, чийто адресат е Iberpotash.

Доказателства, че размерът на гаранциите на Iberpotash е по-малък от изискваното

- (61) В това отношение трябва да се подчертае, че преди всичко компетентните органи по околната среда следва да определят и одобряват размера на финансовите гаранции съгласно националните или регионалните правила, приложими към разглеждания случай. Въпреки че Комисията носи отговорност да гарантира правилното транспониране и прилагане на Директивата за отпадъците от миннодобивните индустрии, която е приложила към финансовите гаранции на Iberpotash, считано от 1 май 2014 г., посочената директива оставя значителна свобода на преценка на държавите членки при определянето на конкретния размер на гаранциите. Поради тази причина Комисията не е извършвала своя собствена оценка на подходящите нива на финансовите гаранции съгласно Директивата за отпадъците от миннодобивните индустрии, а се ограничава до оценка на съществуващите доказателства, че финансовите гаранции са недостатъчни. В действителност съществуват редица доказателства, които навеждат на мисълта, че размерът на финансовите гаранции, определени от публичните органи през 2006 и 2008 г., действително са били по-ниски от изискваното съгласно приложимото законодателство.

⁽¹¹⁾ Ley 12/1981, de 24 de diciembre, por la que se establecen normas adicionales de protección de los espacios de especial interés natural afectados por actividades extractivas.

⁽¹²⁾ Decreto 202/1994, de 14 de junio, por el que se establecen los criterios para la determinación de las fianzas relativas a los programas de restauración de actividades extractivas.

⁽¹³⁾ Вж. член 2, параграф 4, буква з) от Декрет № 202/1994.

- (62) Най-важното е, че на 11 октомври 2011 г. Върховният съд на провинция Каталония (Tribunal Superior de Justicia de Cataluña) постанови, че размерът на финансовата гаранция за насипището от отпадъци на Iberpotash в Когуйо на площадката му в Балсарени/Сайент в размер на 585 153 EUR е по-нисък от изискваното. В съдебното решение се постановява, че размерът на гаранцията не отговаря на правните и регулаторните параметри, определени от националното законодателство, като се прави препратка по-специално към член 8, параграф 2 от Закон № 12/1981 и Декрет № 202/1994. В съдебното решение се посочва, че дори при отсъствието на убедителни доказателства („una prueba concluyente determinada“), че размерът на гаранцията е правилен, съдът е в състояние да заключи, че гаранцията в размер на едва 585 153 EUR очевидно не е в съответствие с тези правни разпоредби. Поради това съдът обявява, че гаранцията е недостатъчна и не съответства на приложимото законодателство, и нарежда на испанските органи да определят ново равнище на финансовата гаранция. Това съдебно решение е било изцяло потвърдено в производството по обжалване с решението на Върховния съд (Tribunal Supremo) от 9 юли 2014 г. На последно място, както отбелязват испанските органи, със своята констатация от 14 декември 2016 г. Върховният съд на провинция Каталония е потвърдил, че предложеният нов размер от 6 979 471,83 EUR за цялата площадка в Балсарени/Сайент е подходящ.
- (63) С оглед на националното съдебно решение на Върховния съд на провинция Каталония от 11 октомври 2011 г., в което се тълкуват авторитетно съответните национални правила, Комисията счита за доказано, че първоначалният размер на финансовата гаранция за площадката на Iberpotash в Балсарени/Сайент, определен през 2006 г. на 1 130 128 EUR (което включва 585 153 EUR за насипището от отпадъци в Когуйо), е бил категорично недостатъчен. С констатацията си от 2016 г. Върховният съд на провинция Каталония е потвърдил, че общият размер на гаранцията за Балсарени/Сайент в действителност е следвало да бъде поне шест пъти по-голям и най-вероятно дори повече за периода преди обявяването на плана „Феникс“ през 2011 г. — вж. съображения 73, 80 и 81 по-долу.
- (64) Въпреки че няма подобно съдебно решение във връзка с гаранцията за площадката в Сурия, налице са убедителни доказателства, че констатацията за очевидно недостатъчно равнище на гаранцията е шияла да бъде също толкова вероятна в случай на съдебен процес. Размерът на първоначалната гаранция от 773 682,28 EUR (увеличена на 828 013,24 EUR през 2008 г.) пропорционално отразява факта, че площадката в Сурия е по-малка от тази в Балсарени/Сайент по отношение на масата на натрупаните отпадъци и общата площ на насипищата от отпадъци⁽¹⁴⁾. В допълнение към това гаранцията за Сурия е била увеличена съществено на 6 160 872,35 EUR едновременно с увеличението на гаранцията за Балсарени/Сайент (т.е. едва след определенето на съда и потвърждаването му в производството по обжалване) и дори в по-голяма степен (над седемкратно увеличение). Поради това при отсъствието на други фактори, които да обяснят разликата в размера на гаранциите за Сурия, от една страна, и за Балсарени/Сайент, от друга страна, размерът на гаранцията за Сурия също може да се счита за недостатъчен.
- (65) Както испанските органи, така и Iberpotash потвърждават в представената от тях информация, че Върховният съд на провинция Каталония е счел гаранцията за Ел Когуйо за недостатъчна. Те правят опит да смекчат решението на съда, като заявяват, че: i) съдът е признал, че ситуацията, поне частично, датира от 1929 г., ii) съдът е отчел, че не са налице убедителни доказателства, и iii) се твърди, че съдът не е констатирал конкретни нарушения на правните норми. При все това нито един от тези аргументи по отношение на съдебното решение не засяга констатацията, че гаранцията е недостатъчна. Фактът, че испанските органи в действителност са преразгледали размера на гаранцията след потвърждаването на решението в производството по обжалване и са представили новия размер за одобрение от съда, потвърждава основателността на съдебното решение. В съдебното решение от 11 октомври 2011 г. също така изрично се прави препратка към съответните законодателни разпоредби, посочени в член 8, параграф 2 от Закон № 12/1981 и Декрет № 202/1994.
- (66) В допълнение към констатацията със задължителна сила на национален съд, разследването разкри няколко други доказателства в подкрепа на констатацията, че първоначалното равнище на финансовите гаранции е било неоснователно ниско.
- (67) Първо, трети страни представиха официалните преписи от изслушването пред комисията по околната среда към парламента на Каталония на 2 октомври 2013 г. с изричните твърдения на генералния директор по околната среда към Generalitat de Catalunya, съгласно които гаранциите очевидно не са достатъчни. Генералният директор е изказал предположение, че изискваният размер на гаранцията би могъл да достигне 200 милиона евро. Въпреки че преписите от политическото обсъждане в парламента не съдържат подходяща обосновка за предложената сума и следователно е необходимо внимание, когато се вземат предвид, мащабът и разликата спрямо реалната сума действително потвърждават заключенията на експерти в областта, които са счели размерът на определените през 2006 и 2008 г. гаранции за очевидно недостатъчен.

⁽¹⁴⁾ Съгласно проучването на ERF, представено от жалбоподателя (вж. съображение 68), през 2011 г. действащото насипище от отпадъци в Балсарени/Сайент (Ел Когуйо) е било с площ от 35 хектара и маса на отпадъците от 41 Mt, докато действащото насипище от отпадъци в Сурия (Ел Фустерет) е било с площ от 27 хектара и маса на отпадъците от 22 Mt

- (68) Второ, жалбоподателят представи проучване от август 2012 г., което е възложил на експерти по околната среда (наричано по-долу „проучването на ERF“). Проучването представлява експертно проучване, в което се събира и анализира подробната налична информация (правна, академична или в резултат на проучване на пазара) по съответната тема. В проучването на ERF е анализирана съществуващата ситуация по отношение на въздействието от миннодобивните площадки на Iberpotash върху околната среда и са прогнозирани бъдещите развития във връзка с общия размер на натрупаните материали в насипищата от отпадъци. В него се заключава, че въздействието от насипищата от отпадъци върху околната среда е значително и се очаква да продължи да нараства в бъдеще.
- (69) Въз основа на наличната информация проучването на ERF се прогнозира бъдещото развитие на обема на натрупаните отпадъци в насипищата от отпадъци в Сурия и Сайент до приключването на миннодобивните дейности през 2035 г.:

Таблица 1

Прогнозно натрупване на отпадъци в насипищата в Сурия и Сайент

	Обем през 2012 г. (в kt)	Нетно годишно увеличение на обема (в kt годишно)	Обем през 2035 г. (в kt)
Сайент	41 000	1 454	74 531
Сурия	22 000	525	33 895
ОБЩО	63 000	1 979	108 426

- (70) В допълнение към това в проучването на ERF се анализират възможните варианти за възстановяване на насипищата от отпадъци, включително: i) насипване на отпадъчните материали в подземните мини, ii) разтваряне на солта, съдържаща се в насипищата от отпадъци, чрез изпомпване на вода и отвеждане на получената солена вода в морето или в подпочвени води, или iii) покриване на насипищата от отпадъци с материали, които не позволяват инфилтрацията на дъждовна вода и предотвратяват изтичане на солена вода в околната среда. В него се заключава, че в ситуацията на площадките на Iberpotash най-подходящият метод е покриването на насипищата от отпадъци. Това представлява доста прост и добре познат метод, тъй като вече е използван в редица случаи дори от самите органи на Каталония. Това също така е най-подходящият метод за възстановяване от публичната администрация в случай че миннодобивното предприятие не изпълни своите задължения, тъй като, за разлика от други методи, той не изисква допълнително изграждане на значителна промишлена инфраструктура. Поради това в проучването на ERF се изчисляват очакваните разходи за възстановяването на площадките на Iberpotash чрез покриване на насипищата.
- (71) Изчислението на очакваните разходи се основава на анализа на единичните разходи за отделните елементи във връзка с покриването на насипищата от отпадъци, получени чрез извършено от експертите проучване на пазара сред съответните доставчици на различни дейности и услуги, като се използват данни за пенообразуването от 2012 г., публикувани от Технологичния и строителен институт на Каталония (Institut de Tecnologia de la Construcció de Catalunya — ITeC). За сравнение в проучването се използват и общите разходи за възстановяване, свързани с различни варианти за възстановяване и изчислени в проучването, изготвено през 2001 г. от Symonds Group за ГД „Околна среда“ на Европейската комисия⁽¹⁵⁾. Освен това то включва разходите за поддръжка и контрол на покритите насипища за допълнителен период от 10 години след приключването на покриването. След това тези единични разходи се прилагат към прогнозния обем на отпадъчните материали в насипищата в три различни момента от време: i) действителния обем през 2012 г., ii) очаквания обем през 2015 г. (годината, в която се очаква да започне добив на сол от отпадъчните материали в нова инсталация в Сурия) и iii) очаквания обем през 2035 г. (когато се планира спиране на миннодобивните дейности на Iberpotash). Получените общи разходи за възстановяване в тези периоди са обобщени в следната таблица:

Таблица 2

Прогнозни разходи за възстановяване съгласно проучването на ERF

Година	Прогнозни разходи за възстановяване (милиони евро)		
	Сурия	Балсарени/Сайент	Общо
2012	24,8	46,2	71,0

⁽¹⁵⁾ A study of the costs of improving management of mine waste (Проучване на разходите за подобряване на управлението на минните отпадъци), Symonds Group в партньорство с COWI, доклад за ГД „Околна среда“, Европейска комисия, окончателен доклад от октомври 2001 г.

Година	Прогнозни разходи за възстановяване (милиони евро)		
	Сурия	Балсарени/Сайент	Общо
2015	26,9	52,3	79,2
2035	38,2	83,8	122,0

- (72) На тази основа в проучването на ERF се счита, че размерът на финансовата гаранция въз основа на новите законодателни правила, установени в Кралски декрет № 975/2009, определено не следва да бъде по-ниска от основните разходи за възстановяване през 2012 г., които възлизат на 71 милиона евро за двете площадки, а подходящият размер с отчитане на общите разходи в бъдеще следва да бъде по-скоро около 100 милиона евро.
- (73) На последно място в проучването на ERF се анализира въздействието от планирания добив и пазарна реализация на солта от насипищата въз основа на новообявения план „Феникс“, чието изпълнение започна през 2012 г. Като се вземат предвид различни сценарии във връзка с очаквания добив на поташ и сол в бъдеще (включително най-амбициозните планове на Iberpotash да продава 1,5 милиона тона сол годишно), в проучването на ERF се заключава, че при всеки от тези сценарии планът „Феникс“ само ще забави, но няма да спре продължавашото ежегодно увеличаване на общите отпадъчни материали, които се натрупват на площадките на Iberpotash. При най-оптимистичния сценарий планът „Феникс“ ще доведе до намаляване на общите отпадъчни материали, депонирани в насипищата, на 1 213 kt годишно (в сравнение с 1 979 kt годишно без плана „Феникс“). Поради това, макар че планът „Феникс“ оказва значително въздействие чрез намаляване на годишния обем на натрупаните отпадъци с до 40 %, в проучването на ERF се счита, че планът „Феникс“ не може да се разглежда като самодостатъчна мярка за възстановяване, а по-скоро като смекчаващ фактор, тъй като в най-добрия случай той ще доведе до забавяне на нарастването на съществуващите насипища от отпадъци, но не и до тяхното премахване.
- (74) Iberpotash заявява, че проучването на ERF не може да служи като основа за изчисляване на размера на гаранцията, тъй като в самото проучване се признава, че то не се базира на съответните разпоредби на Декрет № 202/1994 и тъй като то съдържа редица неточни и неверни твърдения и данни.
- (75) Комисията признава, че проучването не следва съответните разпоредби на Декрет № 202/1994, а по-скоро е насочено към условията, определени в Кралски декрет № 975/2009, с който се транспонира Директивата за отпадъците от миннодобивните индустрии, като акцентът е върху очакваните разходи за възстановяване. При все това посочените в него резултати относно прогнозните разходи за възстановяване на отделните площадки на Iberpotash са основани на надеждна методология и разумни допускания, описани в съображения 68—73 по-горе, и съответно са от значение за изчисляването на гаранциите и съгласно Декрет № 202/1994. Това се демонстрира по-специално от член 2, параграф 4, буква з) от Декрет № 202/1994, в който се посочват разходите за други специфични мерки за възстановяване, които могат да бъдат необходими, и следователно изчисляването не се ограничава до мерките, които са изброени поотделно в предишните букви на член 2 ⁽¹⁶⁾.
- (76) Освен това доколко степента на щетите върху околната среда и очакваните разходи за възстановяване са от значение също така поне косвено става видно от формулировката на решението на Върховния съд на провинция Каталония от 11 октомври 2011 г., в което по отношение на размера на финансовите гаранции се посочва, че: „основната и ключова разпоредба е член 8, параграф 2 от Закон № 12/1981 [...], в която се предвижда, че по отношение на възстановяването сумата във всеки случай следва да се базира на засегнатата от възстановяването област, на общите разходи за възстановяването или и на двата критерия [...] („el precepto cardinal y central del caso es el artículo 8.2 de Ley 12/1981[...] al disponer que en cualquier caso, en lo referente a la restauración, la cuantía debe fijarse en función de la superficie afectada por la restauración, por el coste global de la restauración o por ambos aspectos conjuntamente [...]“)“ и след това се заключава, че разрешителното не е в съответствие с приложимото законодателство, тъй като „не е определило гаранциите в настоящия случай в съответствие със законово установените ограничения [...] („no ha establecido una fianza ajustada al caso en los límites legales [...]“). На последно място тези очаквани разходи за възстановяване очевидно са от значение за изчислението на гаранцията съгласно член 43 от Кралски декрет № 975/2009, който е приложен към Iberpotash, считано от 1 май 2014 г.
- (77) В допълнение към това Комисията отбелязва, че освен общите критики на предполагаемо неточните и неверни допускания в проучването на ERF, испанските органи и Iberpotash не посочват тези предполагаеми неточности и неверни допускания, не представят конкретни аргументи и не предлагат свое собствено алтернативно изчисление на общите разходи за възстановяване на площадките на Iberpotash.

⁽¹⁶⁾ Целесъобразността от използването на член 2, параграф 4, буква з) от Декрет № 202/1994 в това отношение изглежда се признава и в мнението на Iberpotash по решението за откриване на процедурата (вж. по-специално точка 68 от мнението).

- (78) Испанските органи заявяват, че размерът на гаранциите е в съответствие с критериите съгласно националното законодателство, като се вземат предвид очакваните разходи съгласно плана за възстановяване, приет към онзи момент. В допълнение към това Iberpotash представи свое собствено експертно проучване с цел да демонстрира, че гаранцията е била достатъчна във връзка с двата критерия, посочени в националното законодателство, т.е. размера на засегнатата област и очакваните разходи за възстановяване.
- (79) При все това, както е обяснено по-горе, спазването на критериите съгласно националното законодателство очевидно не е било потвърдено в съдебното решение. Освен това мерките, посочени в плана за възстановяване и взети под внимание в проучването, представено от Iberpotash, са били ограничени до изграждане на канали около периметъра, басейни за събираната солена вода и подобни мерки, насочени към ограничаване на замърсяването, които обаче очевидно не водят до постоянно възстановяване на насипищата от отпадъци. Поради това проучването не включва и не дава количествено изражение на подходящи мерки за възстановяване за изчисляването на очакваните разходи. Тъй като очакваните годишни разходи за възстановяване са от значение за изчисляването на финансовата гаранция както съгласно законодателството на Каталония (вж. съображение 75 по-горе), така и съгласно правото на Съюза, заключенията в представеното от Iberpotash проучване не могат да послужат като основа за изчисляване на пълния и правилен размер на гаранциите. Както бе показано не само в проучването на ERF, но и в примери за подобни насипища от отпадъци във Франция и Германия⁽¹⁷⁾, такова възстановяване обикновено включва а) пълно премахване на насипищата (например чрез насипване на материала в подземните мини), б) постепенно обезсоляване на насипищата чрез изпомпване на вода в насипището и събиране на получената солена вода или в) покриване на насипищата за постоянно. Тези подходящи мерки за възстановяване обаче са значително по-скъпи от изграждането на канали около периметъра, басейни за събираната солена вода и подобни мерки, насочени единствено към ограничаване на замърсяването. Това се демонстрира и от разходите за покриване на насипището във Вилафрунс, които са били в размер на 7,9 милиона евро (без да се включват годишните разходи за поддръжка). Предвид факта, че със своите около 3 милиона тона материали, съдържащи сол, насипището във Вилафрунс е малко в сравнение с действащото насипище в Когуйо (Балсарени/Сайент), което е 41 милиона тона, или това във Фустерет (Сурия), което е 22 милиона тона, общите разходи за възстановяване на тези действащи мини и покриване на съответните насипища от отпадъци вероятно ще бъдат значително по-големи от разходите за Вилафрунс.
- (80) В допълнение към това Iberpotash твърди, че обемът на отпадъците в насипищата ще бъде намален значително в резултат на неговия план „Феникс“, обявен през 2011 г., чиято цел е обработване на отпадъците в насипищата с цел добив на техническа сол, която да се продава на пазара. Като част от този проект Iberpotash планира да изгради вакуумна инсталация за сол, с която да се добива сол от отпадъчния материал, генериран по време на дейностите по добив на поташ, и да продава тази сол на пазара. Дружеството очаква да започне да продава около 750 хиляди тона сол годишно и по-нататък планира да увеличи това количество на до 1,5 милиона тона сол годишно.
- (81) При все това, въпреки че планът за преработване и пазарна реализация на поне част от отпадъчните материали принципно би могъл да намали обема и солеността на насипищата и съответно очакваните разходи за тяхното възстановяване, този план е бил обявен от Iberpotash едва през 2011 г. и все още е в ход изпълнението му, което започна през 2012 г. Поради това планът „Феникс“ очевидно не е следвало да бъде взет предвид при определянето на размера на гаранциите през 2006 и 2008 г., тъй като по онова време все още е бил твърде несигурен.

Заключение относно наличието на избирателно икономическо предимство

- (82) С оглед на горепосоченото Комисията счита, че събраните доказателства и представените експертни доклади потвърждават констатацията на националния съд, че първоначалният размер на финансовите гаранции очевидно е бил недостатъчен, за да се гарантира правилно възстановяване.
- (83) Поради това Комисията счита, че финансовите гаранции, определени от испанските органи през 2006 и 2008 г., действително са били по-ниски от равнището, което нормално се изисква съгласно приложимото национално законодателство. Следователно на Iberpotash е било предоставено икономическо предимство под формата на по-ниски банкови такси, заплащани ежегодно за финансовата гаранция. Тъй като според Iberpotash неговите банкови такси за гаранциите са били в размер на 1 % от размера на гаранциите годишно, значително по-ниското общо равнище на гаранциите е понижило съответните банкови такси, заплащани от Iberpotash, и така е намалило неговите разходи в сравнение с други оператори, чиито гаранции е трябвало да отговарят на закона. Поради това Комисията счита, че Iberpotash се е ползвало с икономическо предимство вследствие на по-ниските нива на финансовите гаранции.
- (84) Не могат да бъдат приети аргументите на испанските органи и на Iberpotash, че публичните органи не са предоставили на Iberpotash никакво предимство или преференциално третиране в резултат на стриктното прилагане на съответните правила, тъй като по-горе бе установено, че тези решения на публичните органи са

⁽¹⁷⁾ Вж. например годишния доклад на германското предприятие за добив на поташ K+S Kali GmbH за 2015 г., стр. 48 (<http://www.k-plus-s.com/en/archiv/finanzberichte.html>), методите за възстановяване, използвани за насипища от отпадъци в Елзас и описани в документа на ACA, представен като приложение 2 към информацията от испанските органи от 19 април 2016 г., или книга на германския експерт Henry Rauche: Die Kaliindustrie im 21. Jahrhundert, Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2015, <https://mining-report.de/blog/henry-rauche-die-kaliindustrie-im-21-jahrhundert/>.

довели до равнище на финансовите гаранции, което е било по-ниско от това, което нормално се изисква. В допълнение към това не е от значение аргументът, че законодателството на Каталония всъщност е по-стриктно от подобни правила на държавно равнище или в други региони на Испания, тъй като тези разходи са специфични за конкретния обект, а подлежащите на спазване правила относно внасяните от Iberpotash финансови гаранции са били приложими в Каталония, където са разположени насипищата от отпадъци. Публичните органи са позволили на Iberpotash да поддържа по-ниски финансови гаранции спрямо равнището, което нормално се изисква съгласно приложимото към дружеството законодателство на Каталония, и така то е получило избирателно предимство под формата на по-ниски банкови такси поради по-ниските гаранции в сравнение с други оператори в подобна позиция.

- (85) Поради това Комисията заключава, че мярка 1 е предоставила избирателно икономическо предимство на Iberpotash.

5.1.1.2. Прехвърляне на държавни ресурси

- (86) Що се отнася до критерия за държавните ресурси, жалбоподателят посочва, че твърде ниската гаранция, която не покрива пълните разходи за възстановяване, представлява (потенциално) прехвърляне на държавни ресурси. То предполагаемо се състои от риск държавата да бъде принудена да понесе разходите във връзка с възстановяването на площадките, в случай че Iberpotash не изпълни своите задължения. Жалбоподателят се позовава на решението на Комисията по делото Georgsmarienhütte ⁽¹⁸⁾, в което Комисията счете за държавна помощ освобождаването на производител на стомана от екологични задължения във връзка с рециклирането и обезвреждането на промишлен прах.
- (87) Испанските органи и Iberpotash твърдят, че дори ако се окаже, че гаранцията е по-ниска от изискваното, Iberpotash пак ще има общо задължение да възстанови своите площадки и ще бъде длъжен да заплати разходи за това възстановяване. Тези разходи по никакъв начин не са ограничени от размера на финансовата гаранция. Поради това държавата не освобождава Iberpotash от неговите финансови задължения. В допълнение към това с оглед на стабилното финансово положение на дружеството майка на Iberpotash е изключително малко вероятен рискът, че в бъдеще Iberpotash може да не е в състояние да покрие всички тези разходи и че държавата ще трябва да се намеси с държавни ресурси. Испанските органи твърдят, че ако в бъдеще Iberpotash не изпълни тези задължения, в Испания са налице достатъчно активи на Iberpotash, които биха могли да бъдат конфискувани от органите, за да се покрият разходите за възстановяване.
- (88) Комисията отбелязва, че разглежданите в настоящия случай гаранции не са проучени съгласно правилата за държавна помощ по отношение на размера на евентуално пропуснатите такси в контекста на риска или експозицията, понесени от гаранта (т.е. частна банка, не от държавата), а по отношение на риска за държавата, в случай че размерът на гаранцията се окаже по-нисък от реалните разходи за отстраняване на шетите върху околната среда и в случай че гарантираното дружество не изплати или не може да изплати пълните разходи за възстановяване.
- (89) Що се отнася до прецедента, посочен от жалбоподателя, делото Georgsmarienhütte е доста по-различно, тъй като провинция Долна Саксония очевидно е поела отговорността за обезвреждането на праха и в действителност е заплатила 64,64 милиона германски марки за него. Настоящият случай не е такъв, тъй като независимо от размера на гаранцията Iberpotash продължава да носи отговорност за възстановяването на своите миннодобивни площадки, а испанските органи досега не са се ангажирали да заплатят разходите за възстановяването вместо Iberpotash. Следователно делото Georgsmarienhütte не може да послужи като прецедент по настоящия случай.
- (90) Финансовата гаранция от Iberpotash е осигурена под формата на банкова гаранция, която не е свободно достъпна за държавата. Тя може да се използва само за строго определени в закона мерки, по-специално за финансиране на отстраняването на отпадъци, за възстановяване на площадката и други екологични мерки, в случай че Iberpotash не изпълни своите екологични задължения. Държавата не получава лихва върху гаранцията или друго финансово предимство, което би било намалено в случай на по-малък размер на гаранцията. В допълнение към това досега държавата не е била в позиция, в която е трябвало да използва гаранцията за която и да е от горепосочените цели. При все това, дори ако по-малкият размер на гаранцията досега не е довел до реален ефект върху държавните ресурси, сам по себе си този факт не изключва възможността да съществува потенциален ефект върху държавните ресурси поради повишения риск държавата да се окаже длъжна да използва своите ресурси в бъдеще.
- (91) В действителност създаването на конкретен риск от налагане на допълнителна тежест на държавата в бъдеще е достатъчно за изпълнение на критериите за наличие на държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора ⁽¹⁹⁾. Съдът на ЕС също така постанови, че за изпълнението на този критерий не е необходимо връзката с държавните ресурси и ефектът на дадена мярка за държавна помощ върху държавните ресурси да бъдат преки.

⁽¹⁸⁾ Решение 1999/227/ЕОБС на Комисията от 29 юли 1998 г. относно помощ, предоставена от провинция Долна Саксония (Германия) на Georgsmarienhütte GmbH (ОВ L 83, 27.3.1999 г., стр. 72).

⁽¹⁹⁾ Вж. също така решение от 1 декември 1998 г., Ecotrade, C-200/97, ECLI:EU:C1998:579, по-специално точка 41.

- (92) Целта на тези финансови гаранции е именно да се гарантира, че миннодобивните предприятия разполагат с достатъчно заделени ресурси, за да покрият бъдещите разходи за възстановяване, независимо от тяхното финансово положение в (често далечното) бъдеще. Поради това е очевидно, че ако размерът на гаранцията е значително по-малък от очакваните разходи за възстановяване, съществува най-малкото повишен риск в бъдеще да е възможно да бъдат засегнати държавните ресурси. Този риск от потенциални разходи за държавния бюджет очевидно е по-висок, отколкото ако размерът на гаранцията е определен правилно в съответствие с приложимото законодателство, като надлежно се отчитат очакваните разходи за възстановяване. Ако тези ресурси са значително по-малки от необходимото, в крайна сметка би се наложило по-голямата част от разходите да бъдат покрити с държавни ресурси, в случай че Iberpotash поради някаква причина не желае или не е в състояние да ги покрие. В допълнение към това, ако Iberpotash не е в състояние да заплати разходите за възстановяване в бъдеще, предполагаемата възможност на испанските органи да конфискуват активи на Iberpotash е малко вероятно да осигури значителни допълнителни ресурси, тъй като единствените испански активи на Iberpotash (и цялата група ICL) са неговите съоръжения за добив на поташ. При все това е съмнително, че тези активи ще имат някаква стойност, след като мините за поташ бъдат затворени.
- (93) Добре установен в приложимото законодателство е фактът, че държавата би била задължена да се намеси за своя сметка, в случай че Iberpotash не желае или не е в състояние да предприеме необходимите мерки за възстановяване по отношение на създадените от него насипища от отпадъци.
- (94) Първо, в съответствие с член 102 от Закон № 39/2015 ⁽²⁰⁾ държавата може да предприеме мерки вместо страната, носеща юридическа отговорност за осъществяването на тези мерки. Испания ще трябва i) да разпреди на Iberpotash да предприеме специално определени мерки; ii) да уведоми Iberpotash, че в противен случай администрацията сама ще предприеме такива мерки и ще посочи разходите; iii) да предприеме тези мерки; и iv) да направи опит да възстанови разходите от Iberpotash, което по подразбиране няма да бъде възможно, ако Испания трябва да изпълни недостатъчната финансова гаранция. Макар че това решение формално не е задължително, в случай че Iberpotash не изпълни своите задължения за възстановяване на съоръженията си, Испания няма да има друг вариант, освен да заплати авансово за това възстановяване, тъй като в противен случай Испания няма да спазва своите собствени задължения.
- (95) Второ, както е отбелязано в съображение 13, Испания може да наруши своите задължения съгласно Директивата за отпадъците от миннодобивните индустрии и Рамковата директива за водите. Поради това, ако Iberpotash изостави своите съоръжения, след като изчерпи минералните ресурси, без да ги възстанови, с оглед на недостатъчната гаранция единственият вариант за Испания да изпълни своите задължения съгласно тези директиви и в крайна сметка да избегне налагането от Съда на дневни периодични имуществени санкции е самата тя да плати за отстраняването на насипищата от солни отпадъци или за друга еднакво ефективна мярка за възстановяване.
- (96) Трето, съгласно разпоредбите на испанския Закон № 27/2006 от 18 юли 2006 г. ⁽²¹⁾ испанските органи могат да бъдат принудени да изпълнят своите задължения съгласно законодателството в областта на околната среда. Ако бъде извършено някое от екологичните нарушения, изброени в член 18, параграф 1 от Закон № 27/2006 (включително например нарушения, свързани със задълженията в областта на защитата на водите), всяка неправителствена организация, която отговаря на критериите, посочени в Закон № 27/2006, може да заведе съдебен иск, за да принуди администрацията да спазва своите екологични задължения.
- (97) Четвърто, в член 6, параграф 3 от Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²²⁾ се посочва, че ако оператор, който е отговорен за отстраняването на екологични щети, не изпълни задължението си, компетентният орган може да вземе сам тези мерки като мерки от последна инстанция. По подобен начин съгласно член 5, параграф 3, ако съответният оператор не вземе необходимите мерки за предотвратяване, компетентният орган може да направи това, за да отстрани непосредствена заплахата от екологични щети. Ако Iberpotash не предприеме необходимите мерки за възстановяване след приключване на миннодобивните му дейности, невъзстановените насипища от отпадъци могат да се превърнат в непосредствена заплахата за околната среда и следователно да се налага компетентните публични органи да предприемат мерки за предотвратяване и отстраняване като мерки от последна инстанция.
- (98) На последно място самите испански органи посочват ⁽²³⁾, че съгласно член 9 от Закон № 12/1981 Administración de la Generalitat може принудително да изпълни тези мерки за сметка на оператора, ако операторът не спазва своите задължения. Те посочват, че на практика администрацията изпълнява съответните мерки, които впоследствие се покриват от финансовата гаранция или, в случай че гаранцията не е достатъчна, от продажбата на активите на оператора. Поради това, в случай че финансовата гаранция е значително по-малка от изискваното, публичната администрация поема риск активите на оператора да не са достатъчни за финансиране на съответните

⁽²⁰⁾ Ley 39/2015, de 1 de octubre, del Procedimiento Administrativo Común de las Administraciones Públicas: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2015-10565&p=20151002&tn=1#a99>.

⁽²¹⁾ Ley 27/2006, de 18 de julio, por la que se regulan los derechos de acceso a la información, de participación pública y de acceso a la justicia en materia de medio ambiente.

⁽²²⁾ Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети (ОВ L 143, 30.4.2004 г., стр. 56).

⁽²³⁾ Вж. по-специално точка 11 от мнението на испанските органи по становищата на трети страни, представено на 27 юли 2016 г.

осъществени мерки. Това потвърждава, че твърде малкият размер на финансовата гаранция повишава риска мерките за възстановяване, изпълнени от администрацията, да не бъдат покрити в достатъчна степен от активите на оператора (особено ако той няма други испански активи, какъвто е случаят с Iberpotash) и да се наложи да бъдат платени от публичните ресурси.

- (99) Поради това равнище на гаранцията, което е значително по-ниско от необходимото по закон, излага държавата на конкретен риск от възникване на допълнителна тежест за нейните ресурси. По този начин повишеният риск от допълнителна тежест за държавата е достатъчно конкретен, за да създава поне потенциално въздействие върху държавните ресурси поради твърде ниското равнище на финансовата гаранция.
- (100) Равнището на финансовите гаранции, които Iberpotash трябва да осигури, е било определено с административните решения на Generalitat de Catalunya, с които се одобряват разрешителните за извършване на дейността му по добив на поташ. Предвид факта, че понятието за държава (членка) за целите на прилагането на член 107, параграф 1 от ДФЕС включва публичните органи на всички равнища, независимо дали става въпрос за национален, регионален или местен орган, решението за прилагане на по-ниски нива на финансовите гаранции може да бъде приписано на държавата.
- (101) Поради това Комисията счита, че мярка 1 включва прехвърляне на държавни ресурси и може да бъде приписана на държавата.

5.1.1.3. Потенциално нарушаване на конкуренцията

- (102) Комисията счита, че намалените разходи на Iberpotash поради равнището на финансовите гаранции, което е по-ниско от изискваното съгласно съответното законодателство, може да наруши конкуренцията на пазарите, на които извършва дейност Iberpotash — най-вече на пазарите за поташ и сол. Както е обяснено по-долу (вж. съображение 110 и следващите), в рамките на съответния период това намаление на разходите е достигнало размер от 1,8 милиона евро и следователно, за разлика от твърденията на испанските органи, не е пренебрежимо.
- (103) Освен това фактът, че Iberpotash е единственият производител на поташ в Испания не изключва възможността за потенциално нарушаване на конкуренцията, тъй като съответният географски пазар очевидно е по-голям от националния пазар на Испания. Още през 1993 г. Комисията счете, че пазарът на поташ не обхваща само територията на Испания, а включва и Франция, Обединеното кралство и други държави членки, с изключение на Германия⁽²⁴⁾. В допълнение към това в своя доклад относно устойчивостта от 2014 г.⁽²⁵⁾ Iberpotash посочва, че едва 23 % от добива му на поташ и сол се продава в Испания, докато 50 % се изнасят за други европейски държави, 18 % — за Южна Америка и също така се извършват допълнителни продажби за Северна Америка, Африка и Азия. Във всички тези региони Iberpotash се конкурира с други производители на поташ и сол и тази конкуренция може да бъде засегната от изкуствено по-ниските разходи на Iberpotash.
- (104) На последно място потенциалното нарушаване на конкуренцията не се оспорва от аргумента на Iberpotash, че независимо от равнището на финансовите гаранции неговите екологични задължения остават едни и същи (т.е. за гарантиране на възстановяването на площадките му и за предотвратяване на замърсяването) и във всеки случай то трябва да поддържа провизии, за да покрие евентуалните екологични задължения. В допълнение към тези счетоводни провизии, задължението за поддържане на специфични финансови гаранции в съответствие с приложимото законодателство всъщност представлява нормални, но специфични оперативни разходи, които Iberpotash — или всяко друго миннодобивно предприятие, обхванато от същите правила — трябва да поеме в резултат на таксите, начислявани от банката за създаването и поддържането на гаранцията, и поради това необосновано ниското им равнище е в състояние да облагодетелства Iberpotash и да наруши конкуренцията.
- (105) Поради това Комисията заключава, че мярка 1 има способността да наруши конкуренцията.

5.1.1.4. Въздействие върху търговията в рамките на ЕС

- (106) Както вече бе посочено по-горе, пазарите на поташ и сол очевидно представляват трансгранични пазари, като 50 % от продукцията на Iberpotash се изнася за други европейски държави. Поради това по-ниските нива на финансовите гаранции могат да засегнат търговията между държавите — членки на ЕС.

⁽²⁴⁾ Вж. Решение 94/449/ЕО на Комисията от 14 декември 1993 г. относно производство съгласно Регламент (ЕИО) № 4064/89 на Съвета (дело № IV/M.308 - Kali- Salz/MdK/Treuhand) (ОВ L 186, 21.7.1994 г., стр. 38).

⁽²⁵⁾ Memoria de Sostenibilidad 2014, стр. 15, <http://www.iclberia.com/noticia/icl-iberia-presents-the-sustainability-report>.

- (107) Поради това аргументът на Iberpotash, че пазарите на сол са само национални или дори регионални поради високите разходи за превоз не се подкрепят от стойностите, представени от Iberpotash в неговия доклад относно устойчивостта от 2014 г., тъй като 80 % от добива му на поташ и сол се изнася не само за други европейски държави, но и за Азия, Северна Африка и Америка. В допълнение към това мнението на Iberpotash по решението за откриване на процедурата са противоречиви по тази точка, тъй като дружеството от една страна твърди, че пазарът на сол е национален или дори регионален, а от друга страна — че френски производител на сол е негов пряк конкурент и се опитва да измести Iberpotash от пазара.
- (108) Поради това Комисията заключава, че мярка 1 засяга търговията в рамките на Съюза.

5.1.1.5. Количествено определяне на помощта

- (109) Установяването на действителния размер на помощта изисква първо да се установи поне приблизителен „правилен“ размер на финансовите гаранции съгласно приложимите законодателни разпоредби в съответния период. По този начин размерът на помощта ще отговаря на разликата между очаквания размер на банковите такси, които Iberpotash е трябвало да плаща за правилно определения размер на гаранцията, и действителния размер на банковите такси, плащани от дружеството.
- (110) Третата страна твърди, че размерът на помощта не следва да бъде ограничен до по-ниските банкови такси, а следва да включва и необходимостта от осигуряване на достатъчно обезпечение за банката под формата на финансови резерви. При все това с оглед на факта, че размерът на „коригираните“ гаранции, изчислени по-долу, е относително малък спрямо годишния оборот на Iberpotash (около 300 милиона евро) и на цялата група ICL (5,4 милиарда щатски долара), няма вероятност обезпечаването на по-голям размер на гаранцията да породи значителни допълнителни разходи за дружеството.
- (111) Тъй като съгласно испанските органи през декември 2016 г. Върховният съд на провинция Каталония е постановил, че увеличеният размер от 6 979 471,83 EUR за площадката в Балсарени/Сайент е в съответствие с приложимото законодателство, Комисията счита, че за момента „правилният“ размер на гаранциите за Балсарени/Сайент отговаря на този приложим понастоящем размер, одобрен от съда.
- (112) В допълнение към това по аналогия (вж. също така съображение 64 по-горе) Комисията счита, че увеличеният размер от 6 160 872,35 EUR за гаранцията за Сурия, приложим от 2015 г., също може да се счита в съответствие с приложимото законодателство. Въпреки че съдът не е постановил заключение със задължителна сила по отношение на тази площадка, увеличеният размер на гаранцията за по-малката площадка в Сурия в действителност е почти съпоставим с одобрения размер на гаранцията за Балсарени/Сайент. Това потвърждава, че сумата може да се счита за подходяща и в съответствие с приложимото законодателство.
- (113) Поради това правилният размер на гаранциите понастоящем отговаря общо на 13 140 344,18 EUR.
- (114) При изчислението на тази сума обаче се взема предвид планът „Феникс“, който е бил обявен през 2011 г. и постепенно започва да се изпълнява, считано от 2012 г. Наред с другото, в плана се предвижда инвестиция във вакуумна инсталация за сол, за да се обработва и продава солта, съдържаща се в отпадъците от добива на поташ. Според плана Iberpotash в крайна сметка следва да продава около 1,5 милиона тона сол годишно.
- (115) Комисията е съгласна с проучването на ERF, че сам по себе си планът „Феникс“ не може да се счита за мярка за възстановяване и в действителност не би спрял увеличението на депонираните отпадъци по време на експлоатацията на мините. При все това Комисията също така признава твърденията на Iberpotash и испанските органи, че планът действително оказва въздействие върху общите очаквани разходи за възстановяване. В проучването на ERF не се взема под внимание фактът, че преработването и продажбите на сол вероятно ще продължат и след приключването на дейностите по добив на поташ. Поради това има вероятност планът „Феникс“ постепенно да допринесе за премахването на насипищата от отпадъци в бъдеще и по този начин може да бъде отчетен при определянето на подходящото равнище на гаранциите, както е станало при увеличените равнища на гаранциите, предложени през 2015 г. и, поне по отношение на Балсарени/Сайент, потвърдени от националния съд.
- (116) Този факт обаче означава, че настоящото равнище на финансовите гаранции не може да се счита за адекватно за периода преди началото на плана „Феникс“ през 2012 г. Въпреки че дори преди да обяви плана „Феникс“ Iberpotash е обработвало и продавало доста малки количества сол от насипищата от отпадъци, по-голямата част от солените отпадъци просто са отивали в насипищата от отпадъци с надеждата, че ще бъдат използвани за търговски цели в бъдеще ⁽²⁶⁾. Не е съществувал обаче конкретен план как и кога да се увеличи капацитетът на съоръжението за преработване на сол, така че количествата на премахваните солни отпадъци да бъдат по-големи и съответно да окажат съществено въздействие върху бъдещите разходи за възстановяване. Поради това, що се отнася до периода преди началото на плана „Феникс“, това доста хипотетично бъдещо намаляване на насипищата от отпадъци в резултат на преработването и продажбата на значителни количества сол не следва да се взема предвид.
- (117) Поради това Комисията трябва да отчете другите налични доказателства, за да определи приблизителен „правилен“ размер на гаранциите за периода 2006—2011 г. въз основа на очакваните към онзи момент разходи за възстановяване, без да се отчита въздействието на плана „Феникс“.

⁽²⁶⁾ Вж. мнението на Iberpotash относно решението за откриване на процедурата, точка 23.

- (118) Както вече бе обяснено по-горе (вж. съображения 68—81), най-надеждните приблизителни изчисления на общите очаквани разходи за възстановяване (без плана „Феникс“) бяха представени в проучването на ERF, предоставено от жалбоподателя. Комисията счита, че допусканията в този експертен доклад са достоверни, тъй като те са базирани най-вече на проучване на пазара и сравнение с подобни площадки на други места по света. От друга страна, както бе обяснено по-горе, изчислението на очакваните разходи за възстановяване в представеното от Iberpotash проучване не може да се считат за надеждни, тъй като в това проучване не се отчитат подходящи мерки за възстановяване (вж. съображение 79).
- (119) В проучването на ERF общите разходи за възстановяване се изчисляват на най-малко 71 милиона евро. Нещо повече, всички други суми, които се посочват като евентуално правилни в проучването на ERF или в други източници (вж. раздел 5.1.1.1 по-горе), са още по-големи. Поради това Комисията счита, че при отсъствието на по-добри приблизителни изчисления за периода 2006—2011 г. съответните очаквани разходи за възстановяване, които следва да се вземат предвид, са в размер на 71 милиона евро (24,8 милиона евро за Сирия и 46,2 милиона евро за Балсарени/Сайент).
- (120) На последно място, съгласно член 3 от Декрет № 202/1994 (приложимия в този период законодателен акт) размерът на финансовата гаранция, получен въз основа на член 2 (т.е. на основата на очакваните разходи за възстановяване) следва да бъде намален с 50 % за миннодобивни дейности, които не са разположени в природни обекти от специален интерес (което включва площадките на Iberpotash).
- (121) Поради това въз основа на наличните доказателства Комисията счита, че „правилният“ размер на финансовите гаранции за миннодобивните дейности на Iberpotash възлиза на поне 12,4 милиона евро за Сирия (за периода 2006—2011 г.) и 23,1 милиона евро за Балсарени/Сайент (за периода 2008—2011 г.).
- (122) Според Iberpotash настоящите разходи за гаранцията възлизат на 1 % от размера на гаранцията годишно. Като се използва посоченият по-горе правилен размер на гаранциите за двата съответни периода, общата помощ, предоставена на Iberpotash под формата на по-ниски такси за гаранциите, ще възлиза за всяка година на 1 % от разликата между „правилния“ и действителния размер за съответната година, както е показано в следващата таблица.

Таблица 3

Изчисляване на размера на помощта

(хиляди евро, закръглени)	2006 г.	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.
Балсарени/Сайент											
— действителна гаранция	—	—	1 130	1 130	1 130	1 130	1 130	1 130	1 130	1 130	1 130
— „правилна“ гаранция	—	—	23 100	23 100	23 100	23 100	6 979	6 979	6 979	6 979	6 979
— разлика в таксите	—	—	146,5 ⁽¹⁾	219,7	219,7	219,7	58,5	58,5	58,5	58,5	58,5
Сирия											
— действителна гаранция	774	774	828	828	828	828	828	828	828	828	6 161
— „правилна“ гаранция	12 400	12 400	12 400	12 400	12 400	12 400	6 160	6 160	6 160	6 160	6 160
— разлика в таксите	9,7 ⁽²⁾	116,3	115,7	115,7	115,7	115,7	53,3	53,3	53,3	53,3 ⁽³⁾	0
Общо разлика в таксите за Iberpotash	9,7	116,3	262,2	335,4	335,4	335,4	111,8	111,8	111,8	76,3	58,5

⁽¹⁾ Тъй като гаранцията за Балсарени/Сайент е била определена в разрешителното, издадено на 29 април 2008 г., разликата в таксите за гаранцията за Балсарени/Сайент за посочената година е изчислена като 8/12 от годишния размер.

⁽²⁾ Тъй като гаранцията за Сирия е била определена в разрешителното, издадено на 9 ноември 2006 г., разликата в таксите за гаранцията за Сирия за посочената година е изчислена като 1/12 от годишния размер.

⁽³⁾ Тъй като гаранцията за Сирия е била увеличена до „правилния“ размер, считано от май 2015 г., разликата в таксите за гаранцията за Сирия за посочената година е изчислена като 4/12 от годишния размер.

- (123) Поради това общият размер на помощта, предоставена на Iberpotash под формата на по-ниски банкови такси поради по-ниските нива на гаранциите, възлиза на 1 864 622 EUR за целия период 2006—2016 г.

Тази помощ е била предоставена от момента, в който в издадените от испанските органи екологични разрешителни са определени по-ниските нива на гаранциите, т.е. от 6 ноември 2006 г. за Сурия и от 29 април 2008 г. за Балсарени/Сайент.

5.1.1.6. *Заключение относно наличието на помощ: Мярка 1*

- (124) В контекста на горепосоченото Комисията е на мнение, че мярка 1 представлява държавна помощ и поради това ще оцени нейната правомерност и съвместимост с вътрешния пазар.

5.1.2. МЯРКА 4: ИНВЕСТИЦИЯ ЗА ПОКРИВАНЕ НА НАСИПИЩЕТО ОТ ОТПАДЪЦИ ВЪВ ВИЛАФРУНС

- (125) На 17 декември 2007 г. Министерство на околната среда на Испания и Generalitat de Catalunya са подписали договор, съгласно който се споразумяват да си сътрудничат и да поделят разходите по отношение на проекта, свързан с покриването на насипището от отпадъци във Вилафрунс, и така да намалят неблагоприятното му въздействие върху околната среда. Министерство на финансите се е съгласило да участва с 4 милиона евро в инвестиционните разходи, докато останалата част е трябвало да бъде поета от Agencia Catalana del Agua — публично предприятие под ръководството на Generalitat de Catalunya. Работите по проекта са започнали през август 2008 г. и са продължили 18 месеца. Инвестиционни разходи са били в размер на общо 7 887 571 EUR и са били поети изцяло от публичните органи, както е договорено в договора от 2007 г.
- (126) Проектът се е състоял от покриването на насипището от отпадъци във Вилафрунс с непромокаемо покривало („lámina impermeable“), което да затвори плътно насипището от отпадъци и да изолира солените отпадъци от всякакъв контакт с външна вода и по този начин да предотврати изтичане на солена вода от насипището. Покривалото е било защитено с геотекстилно фолио и покрито с пръст, което позволява да бъде посадена растителност върху покритото насипище.
- (127) Насипището от отпадъци във Вилафрунс е разположено на терен на Iberpotash и е собственост на Iberpotash. То му е било прехвърлено като част от договора за продажба от 21 октомври 1998 г., с който Iberpotash е придобило миннодобивните дейности в региона на Каталония от Sociedad Estatal de Participaciones Industriales — SEPI, публичен холдинг на испанската държава. Към момента на прехвърлянето насипището от отпадъци във Вилафрунс вече не е било действащо, тъй като експлоатацията на мината, към която принадлежи, е била преустановена още през 1973 г.

5.1.2.1. *Избирателно икономическо предимство*

- (128) Както е посочено по-горе, инвестициите в покриването на насипището от отпадъци във Вилафрунс, което е разположено на терен на Iberpotash и е собственост на Iberpotash, са били финансирани изцяло от публичните органи. Iberpotash поема само разходите за поддръжка на инсталацията в хода на жизнения ѝ цикъл.
- (129) Покриването, извършено през 2008—2009 г., касае насипище от отпадъци, което се притежава от Iberpotash от 1998 г. насам, когато площадката е била приватизирана заедно с други площадки за добив на поташ в региона. Насипището е свързан с мина, чиято експлоатация е преустановена още през 1973 г., и по този начин Iberpotash е поело площадката в момент, когато тя вече не е била в експлоатация. Поради това Iberpotash твърди, че няма задължение да предприема мерки за предотвратяване на замърсяването от насипището нито съгласно националното законодателство, нито съгласно правото на Съюза, тъй като Iberpotash не е първоначалният замърсител.
- (130) Испанските органи не са съгласни с тези аргументи на Iberpotash и твърдят, че Iberpotash има общо задължение да предприеме подходящи мерки за предотвратяване на замърсяването от насипището от отпадъци, на което е собственик, и да управлява насипището в съответствие с приложимите правни разпоредби. По този начин Iberpotash е длъжно да осигури предприемането на мерки за защита на околната среда, изисквани съгласно съответното законодателство, включително за екологични щети в резултат на това насипище.
- (131) В допълнение към това в коментарите на трети страни се посочва, че отговорността на Iberpotash за управлението на Вилафрунс възниква от момента, в който са му прехвърлени правата за миннодобивни работи. Тази отговорност се основава на испанския Акт № 6/1993 от 15 юли 1993 г. относно управлението на отпадъци и също така на Кралски декрет-закон № 1/2001 от 20 юли 2001 г. за преработване на испанския Закон за водите. Третата страна твърди, че фактът, че насипището във Вилафрунс вече не е било действащо при придобиването му от Iberpotash, не е от значение, тъй като всеки титуляр на концесия за миннодобивни работи трябва да управлява минните отпадъци в тяхната цялост, т.е. включително всички отпадъци, генерирани преди титулярят да получи концесията.

- (132) Комисията счита, че фактът, че мината, с която е свързано насипището от отпадъци във Вилафрунс, е спряла да работи още през 1973 г., не освобождава Iberpotash като неин собственик от отговорността да гарантира подходящо възстановяване. Както бе потвърдено от испанските органи, всички планове за възстановяване, включително планът от 2008 г., са включвали специфични мерки за възстановяване, които Iberpotash е било длъжно да предприеме по отношение на насипището във Вилафрунс. Съгласно член 121 от испанския Закон за минното дело от 1973 г. неизпълнението на задълженията, включени в плана за възстановяване, представлява сериозно нарушение. В допълнение към това испанските органи потвърждават, че в съответствие с приложимото законодателство за опазване на водите Iberpotash винаги е било задължено да изпълнява необходимите мерки за избягване на замърсяването на водите от всички свои инсталации, включително насипището във Вилафрунс. Комисията също така отбелязва, че съгласно член 4 от Директивата за отпадъците от миннодобивните индустрии операторът предприема всички мерки, необходими за предотвратяването или намаляването, доколкото е възможно, на неблагоприятните въздействия върху околната среда, което включва управлението на съоръжение за отпадъци и след неговото закриване.
- (133) Освен това Iberpotash твърди, че договорът за продажба на площадката включва клауза, която може да се тълкува като освобождаване на Iberpotash от отговорност във връзка с дейности преди 1997 г., т.е. включително от отговорност във връзка с насипището от отпадъци. В това отношение Iberpotash се позовава на решение на Върховния съд от 14 май 2009 г., в което се цитира разпоредбата на договора за продажба, която гласи, че продавачът следва да компенсира купувача за всички задължения, произтичащи от претенции на трети страни във връзка с факти, настъпили преди прехвърлянето, които не са отразени в счетоводния баланс и не са станали очевидни по време на процеса на надлежна проверка. Iberpotash твърди, че задълженията във връзка с възстановяването на Вилафрунс не са били очевидни преди продажбата и счетоводният баланс не включва свързани с това провизии поради факта, че към онзи момент не е съществувало такова правно задължение.
- (134) При все това испанските органи посочват, че договорът за продажба на акции от 1998 г. не съдържа конкретни разпоредби, задължаващи продавача да поеме каквито и да е отговорности от купувача след прехвърлянето на акциите.
- (135) В допълнение към това Комисията отбелязва, че разпоредбата, цитирана в решението на Върховния съд, представлява доста стандартна договорна разпоредба, която защитава продавача от последващи претенции на трети страни, свързани с факти, които не са били известни при продажбата. При все това Iberpotash не може да твърди, че не е знаело за съществуващото насипище от отпадъци във Вилафрунс, което е поело като част от сделката, и за общата отговорност на притежателя на отпадъците да гарантира правилно управление на своите съоръжения за отпадъци. Фактът, че Iberpotash е поело екологични задължения по отношение на насипището във Вилафрунс в различни планове за възстановяване, потвърждава, че то е знаело за тези отговорности.
- (136) Поради това Комисията счита, че като следствие от придобиването на дейностите за добив на поташ в Каталония през 1998 г. Iberpotash е поело отговорност да гарантира правилно управление на насипището от отпадъци във Вилафрунс в съответствие с приложимите правни разпоредби.
- (137) Макар че приемат това заключение, испанските органи твърдят, че задълженията на Iberpotash не включват покриването на насипището от отпадъци във Вилафрунс. Според испанските органи задълженията на Iberpotash биха били изпълнени чрез значително по-евтини мерки, които са били включени в първоначалния му план за възстановяване от 2008 г. (а именно изграждане на тръбна/дренажна система, други видове защита и възстановяване с общи разходи в размер на около [...] EUR (*)). По този начин заедно с Iberpotash те твърдят, че публичната инвестиция за покриването на насипището не представлява икономическо предимство за Iberpotash, тъй като спестените от Iberpotash разходи ([...] EUR) са по-малко от разходите за поддръжка, които дружеството трябва да е поеме за целия жизнен цикъл на инсталацията (в размер на [...] EUR само за периода от март 2015 г. до март 2016 г.), и от алтернативните разходи поради невъзможността да преработва и продава солта от покритото насипище във Вилафрунс, както планира да направи за другите си насипища ⁽²⁷⁾.
- (138) Комисията счита, че независимо от степента на задълженията на Iberpotash по отношение на Вилафрунс, тя не може да приеме твърдението, че публична инвестиция в размер на 7,9 милиона евро в значително по-добра защита на околната среда, която принципно се равнява на възстановяване на миннодобивната площадка без никакви инвестиционни разходи за Iberpotash, действително не е предоставила никакво икономическо предимство на Iberpotash. Целта на покриването на насипището от отпадъци във Вилафрунс е била да се намали значително замърсяването, породено от изтичане на солена вода от насипището. Алтернативните мерки в отсъствието на помощ не биха осигурили толкова добра и дълготрайна защита и биха изложили Iberpotash на риск да бъде принудено да понесе последиците от замърсяването (както се демонстрира от съдебните решения от 18 декември 2014 г. и 25 февруари 2015 г. във връзка с други негови миннодобивни площадки — вж. съображения 27 и 94 от решението за откриване на процедурата). Поради това изграждането на съоръжението, заплатено с публични ресурси, е позволило на Iberpotash да предотврати замърсяването по по-добър начин, да понижи своите екологични рискове в бъдеще и да осигури трайно възстановяване на насипището (в съответствие с подобно възстановяване на насипища от солни отпадъци във Франция и Германия, както е обяснено в съображения 26 и 32 по-горе). В крайна сметка Iberpotash е щяло да бъде длъжно да гарантира правилно възстановяване на насипището от отпадъци във Вилафрунс.

(*) Поверителна информация

⁽²⁷⁾ Вж. мнението на испанските органи по решението за откриване на процедурата, точка 55.

- (139) На последно място Комисията счита, че мярката е избирателна, тъй като е насочена конкретно към публично финансиране на покриването на насапишето от отпадъци във Вилафрунс, което е собственост на Iberpotash. Испанските органи твърдят, че мярката не може да бъде избирателна, тъй като Iberpotash е единственото дружество за добив на поташ в Испания и следователно няма възможност за сравнение с други дружества. При все това фактът, че Iberpotash е единственото дружество за добив на поташ в Испания, не обезсилва избирателността на мярката, която очевидно е насочена към конкретно определено съоръжение за отпадъци и към нито едно друго.
- (140) Поради това Комисията заключава, че мярка 4 е предоставила избирателно икономическо предимство на Iberpotash.

5.1.2.2. Прехвърляне на държавни ресурси

- (141) Общите инвестиционни разходи за покриването на насапишето от отпадъци във Вилафрунс са били заплатени от публичните органи — 4 милиона евро от Министерство на околната среда на Испания, а оставащите 3 887 571 EUR — от управляваното от Generalitat de Catalunya публично предприятие Agencia Catalana del Agua, като така е бил спасен ангажиментът за покриване на останалата част от инвестиционните разходи, поет от Generalitat de Catalunya в договора от 17 декември 2007 г.
- (142) Нито испанските органи, нито Iberpotash не твърдят, че по отношение на тази мярка не са използвани държавни ресурси.
- (143) Освен това решението за отпускане на публично финансиране за покриването на насапишето от отпадъци във Вилафрунс е било взето от Министерство на околната среда на Испания и от Generalitat de Catalunya и поради това очевидно може да бъде приписано на държавата.
- (144) Поради това Комисията заключава, че мярка 4 включва прехвърляне на държавни ресурси и може да бъде приписана на държавата.

5.1.2.3. Потенциално нарушаване на конкуренцията

- (145) Както е обяснено подробно по-горе (вж. съображения 103 и 105), Iberpotash се конкурира с други производители на поташ и сол. Поради това фактът, че най-малкото част от неговите екологични задължения по отношение на Вилафрунс са били финансирани с публични ресурси, може да доведе до нарушаване на конкуренцията чрез изкуствено намаляване на разходите на Iberpotash и съответно предоставяне на неправомерно предимство на дружеството спрямо неговите конкуренти.
- (146) Поради това Комисията заключава, че мярка 4 е в състояние да наруши конкуренцията.

5.1.2.4. Въздействие върху търговията в рамките на ЕС

- (147) В ЕС се осъществява търговия както на поташ, така и на сол (вж. съображения 106 и 107 по-горе) и поради това Комисията заключава, че мярка 4 засяга търговията в рамките на Съюза.

5.1.2.5. Заключение относно наличието на помощ: Мярка 4

- (148) В контекста на горепосоченото Комисията е на мнение, че мярка 4 представлява държавна помощ в размер на 7 887 571 EUR и поради това ще оцени нейната правомерност и съвместимост с вътрешния пазар.

5.2. ЗАКОНОСЪОБРАЗНОСТ НА ПОМОЩТА

- (149) Както мярка 1, така и мярка 4 са били предоставени в нарушение на задълженията за уведомяване и непредприемане на действия, установени в член 108, параграф 3 от ДФЕС. Поради това Комисията счита, че двете мерки представляват неправомерна държавна помощ.

5.3. СЪВМЕСТИМОСТ НА ПОМОЩТА

5.3.1. МЯРКА 1: ПО-НИСКИ НИВА НА ФИНАНСОВИТЕ ГАРАНЦИИ

- (150) Нито испанските органи, нито Iberpotash са посочили никакви основания за съвместимостта на помощта, предоставена под формата на финансови гаранции, по-ниски от изискваното съгласно съответния закон.
- (151) Комисията счита, че мярката представлява оперативна помощ за Iberpotash, тъй като чрез нея разходите на дружеството за гаранционни такси са били по-ниски от изискваното в дългия период между 2006 и 2016 г.

- (152) Комисията не установи никакви възможни основания за съвместимостта на такава оперативна помощ, която е била предоставена, без да се преследва очевидна цел от общ интерес, и следователно заключава, че мярката, състояща се от по-ниски нива на финансовите гаранции за Iberpotash, представлява неправомерна помощ под формата на по-ниски банкови такси в резултат на неправомерно ниското равнище на финансовите гаранции.

5.3.2. МЯРКА 4: ИНВЕСТИЦИЯ ЗА ПОКРИВАНЕ НА НАСИПИЩЕТО ОТ ОТПАДЪЦИ ВЪВ ВИЛАФРУНС

- (153) Испанските органи твърдят, че ако бъде заключено, че покриването на насипището от отпадъци във Вилафрунс представлява държавна помощ, тя би била съвместима въз основа на раздел 3.1.1 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г., който касае помощи за опазване на околната среда за предприятия, които надвишават стандартите на Съюза или които повишават степента на опазване на околната среда при отсъствие на стандарти на Съюза.
- (154) Те твърдят, че покриването на насипището от отпадъци е пилотен проект, чиято цел е да се изпита нова технология за предотвратяване на изтичането на солена вода от насипища от солни отпадъци. Площадката във Вилафрунс, както се твърди, е била избрана за този пилотен проект поради характерните ѝ особености (по-малък обем, местоположение като първо насипище от солни отпадъци най-високо по течението на река Йобрегат и факта, че площадката не е в експлоатация от десетилетия). Ако за органите бъдат осигурени данни относно действителните резултати, това би им позволило да решат по-добре общия проблем с насипищата от солни отпадъци в региона. В това отношение се очаква проектът да допринесе за опазването, защитата и възстановяването на околната среда в района на басейна на река Йобрегат и поради това той преследва цел от общ интерес.
- (155) Испанските органи също така обясняват, че проектът е част от общ план за подобро управление на водните басейни в Каталония, който включва различни мерки; някои от тях са финансирани с публични ресурси, а други — с частни ресурси.
- (156) Комисията счита, че Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г. действително могат да представляват основание за оценка на съвместимостта в настоящия случай. По-специално точка 205 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г., четена във връзка с точка 248 от Насоките относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика от 2014 г. ⁽²⁸⁾, позволява на Комисията да приложи правилата, определени в Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г. към неправомерната помощ, предоставена в периода 2009—2011 г.
- (157) Съгласно раздел 3.1.1 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г. инвестиционни помощи, които дават възможност на предприятията да надвишат стандартите на Съюза за опазване на околната среда или да увеличат равнището на защита на околната среда при отсъствие на стандарти на Съюза, ще бъдат считани за съвместими с общия пазар по смисъла на член 87, параграф 3, буква в) от Договора за ЕО [понастоящем член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС], при условие че изискванията, изложени в точките от 74 до 84 и раздел 3.2 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г., са изпълнени.
- (158) Стандартите на Съюза за възстановяване на миннодобивни отпадъци са определени в Директивата за отпадъците от миннодобивните индустрии. При все това съгласно член 24, параграф 4 от Директивата, член 5, член 6, параграфи 3—5, член 7, член 8, член 12, параграфи 1 и 2 и член 14, параграфи 1—3 няма да се прилагат по отношение на съоръжения за отпадъци, които са прекратили приемането на отпадъци преди 1 май 2006 г., какъвто е случаят с насипището от отпадъци във Вилафрунс. Поради това в разглеждания случай няма конкретни стандарти на Съюза за определяне на равнището, което следва да бъде постигнато за насипището от отпадъци във Вилафрунс от екологична гледна точка.
- (159) Една трета страна твърди, че още през 2008—2009 г. за Iberpotash е било в сила правно задължение незабавно да осигури покриване на насипището, но не представя конкретни доказателства за тези твърдения. Във всеки случай Комисията счита, че макар че в крайна сметка Iberpotash е щяло да бъде задължено да осигури правилно възстановяване на насипището от отпадъци във Вилафрунс в бъдеще, през 2008—2009 г. не е било налице такова задължение и в отсъствието на помощта Iberpotash е щяло да продължи да управлява насипището от отпадъци, като изпълнява своите задължения съгласно приложимия план за възстановяване.
- (160) В съответствие с точка 79 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г. интензитетът на такава помощ за големи предприятия не трябва да надхвърля 50 % от допустимите разходи. Когато инвестицията е свързана с придобиването на активи с характер на екологични нововъведения или предприемане на проект за екологични нововъведения, интензитетът на помощта може да бъде увеличен с 10 процентни точки, при условие че са спазени условията на точка 78 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г. Освен това интензитетът на помощта може да достигне до 100 %, когато инвестиционната помощ се отпуска в резултат от наистина конкурентна тръжна процедура въз основа на ясни,

⁽²⁸⁾ Съобщение на Комисията — Насоки относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014—2020 г. (ОВ С 200, 28.6.2014 г., стр. 1).

прозрачни и недискриминационни критерии — ефективно осигуряващи, че помощта е ограничена до необходимия минимум за постигане на полза за околната среда (вж. точка 77 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г.). Тръжната процедура не трябва да бъде дискриминационна и трябва да позволява участието достатъчен брой предприятия. Освен това бюджетът, свързан с тръжната процедура, трябва да бъде обвързващо ограничение, в смисъл че не всички участници могат да получат помощ.

- (161) Съгласно точка 80 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г. допустимите разходи трябва да бъдат ограничени до допълнителните инвестиционни разходи, необходими да се постигне по-високо равнище на защита на околната среда, като се изваждат оперативните ползи и се прибавят оперативните разходи през първите пет години. При отсъствие на стандарти на Съюза тези допълнителни инвестиционни разходи са съставени от инвестиционните разходи, нужни за постигане на по-високо равнище на екологична защита от онова, което предприятието би постигнало без екологична помощ (вж. точка 84, буква в) от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г.).
- (162) В настоящия случай испанските органи твърдят, че преди осъществяването на инвестицията за покриване на насипището приложимият план на Iberpotash за възстановяване е включвал специфични мерки за възстановяване на насипището от отпадъци във Вилафрунс, насочени към ограничаване на изтичането на солена вода от насипището и съответно свеждане до минимум на неговото въздействие върху околната среда. Очакваните разходи за тези мерки, които представляват съпоставителен сценарий при отсъствието на държавна помощ в съответствие с точка 81, буква а) от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г., възлизат на [...] EUR. Доколкото Комисията разбира, испанските органи са счели, че тези мерки са достатъчни, за да се гарантира спазването на екологичните задължения, приложими по онова време към изведеното от експлоатация насипище от отпадъци във Вилафрунс.
- (163) В допълнение към това, както обясниха испанските органи, покриването на насипището от отпадъци във Вилафрунс е било сметено за т. нар. „пилотен проект“, за да се провери на практика дали този метод за възстановяване е подходящ за преодоляване на екологичните проблеми в района на река Йобрегат. Поради това покриването не е било осъществено вследствие на реално съществуващо правно задължение, а по-скоро с оглед на по-общ обществен интерес да се намери най-подходящият метод за възстановяване, който в бъдеще ще се прилага за всички други насипища от отпадъци, засягащи околната среда в региона.
- (164) Поради това покриването на насипището от отпадъци във Вилафрунс през 2008—2009 г. е позволило на Iberpotash да повиши равнището на защита на околната среда, получено вследствие на дейността му, при отсъствието на стандарти на Съюза в съответствие с точка 74, буква б) от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г.
- (165) С оглед на горепосоченото допълнителните инвестиционни разходи за инвестиционния проект възлизат на инвестиционните разходи от 7 887 571 EUR минус разходи в размер на [...] EUR в съпоставителния сценарий. Тъй като насипището във Вилафрунс от много години не е в експлоатация, не съществуват оперативни ползи от покриването му. Според испанските органи оперативните разходи за поддръжката на инсталацията за предходната година са били в размер на [...] EUR. Ако се приеме, че те останат на това равнище през първите пет години, общият размер на оперативните разходи, които следва да се добавят към допустимите разходи, би бил [...] EUR. По този начин допустимите разходи възлизат на общо 7 804 922,60 EUR ⁽²⁹⁾.
- (166) Тъй като помощта обхваща пълния размер на инвестиционните разходи от 7 887 571 EUR, тя представлява повече от 100 % от допустимите разходи.
- (167) Испанските органи не представиха никакви доказателства, че насипището от отпадъци във Вилафрунс е било избрано в резултат от наистина конкурентна тръжна процедура въз основа на ясни, прозрачни и недискриминационни критерии от по-голям брой възможни други проекти. Всъщност насипището е било избрано от испанските органи само поради неговите характеристики, които са били сметени за подходящи за проекта (вж. съображение 154 по-горе). Поради това точка 77 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г., която позволява интензитет на помощта до 100 %, не може да се приложи в настоящия случай.
- (168) В допълнение към това Комисията счита, че методът за възстановяване на насипище от отпадъци чрез покриването му с непромокаем слой, чрез който се осигурява изолирането му от вода, не може да се счита за проект за екологични нововъведения по смисъла на точка 78 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г. Въпреки аргументите на испанските органи, че покриването е уникално и иновативно, този метод не може да се счита за нов или значително подобрен в сравнение с последните постижения в индустрията в Съюза поради следните причини.
- (169) Възможно е да има технически разлики между покриването във Вилафрунс и покриването на насипищата от отпадъци в Елзас, както е обяснено в техническата информация, представена от Agència Catalana del Agua. При все това вече са били прилагани подобни технологии, насочени към покриване и запечатване на насипища с

⁽²⁹⁾ Т.е. 7 887 571 EUR минус [...] EUR плюс [...] EUR.

непромокаем материал, по-специално в Германия. Според книга на германски експерт, насочена конкретно към наличните технологии в отрасъла за добив поташ⁽³⁰⁾, в Германия вече е придобит 30-годишен опит във връзка с покриването на цели насипища от минни отпадъци от поташ с цел да се предотврати навлизането на вода в насипището и съответно да се сведе до минимум изтичането на солена вода. В книгата се твърди, че експериментите за покриване на насипища от отпадъци в Германия датират от 50-те години на 20-ти век и че още през 70-те, но най-вече през 90-те в Германия са покрити редица насипища от отпадъци, предимно средни по размер, като са изпробвани различни видове материали и техники. В годишния доклад за 2015 г. на германското предприятие за добив на поташ K+S се посочва покриване на изведени от експлоатация малки и средни по размер насипища от отпадъци като част от стратегията на предприятието за стари насипища в опит да се избегне и да се сведе до минимум дългосрочното въздействие върху природата и околната среда. Към настоящия момент се поддържат общо 41 изведени от експлоатация насипища от отпадъци в Долна Саксония и две в Баден-Вюртемберг. Петнадесет от тях вече са повторно залесени, а други шест са в процес на залесяване⁽³¹⁾.

- (170) Поради това, макар да е възможно техническите подробности на тези проекти да се различават в зависимост от конкретните условия на всяка площадка, проектът не може да се счита за проект за екологични нововъведения съгласно раздел 3.1.1 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г.
- (171) По този начин максималният интензитет на помощта за Iberpotash като голямо предприятие съгласно точка 76 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г. е 50 % от допустимите разходи.
- (172) Поради това максималният размер на помощта, който Комисията счита за съвместим с вътрешния пазар съгласно Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г. като инвестиционна помощ, която позволява на Iberpotash да повиши равнището на защита на околната среда, е 3 902 461,30 EUR.
- (173) В съответствие с това Комисията счита останалата част от пълния размер на помощта за тази мярка (т.е. 3 985 109,70 EUR) за неправомерна и несъвместима помощ.

6. ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

- (174) Съгласно Договора и установената съдебна практика на Съда Комисията е компетентна да реши дали съответната държава членка трябва да отмени или да измени помощта, когато се установи, че тя е несъвместима с вътрешния пазар⁽³²⁾. Съдът също така нееднократно е постановявал, че задължението на дадена държава членка да отмени помощ, счтена от Комисията за несъвместима с вътрешния пазар, има за цел да възстанови съществуващото преди това положение⁽³³⁾.
- (175) В този контекст Съдът е постановил, че целта е постигната, когато получателят е изплатил сумите, предоставени чрез неправомерна помощ, като по този начин се е отказал от предимството, с което се е ползвал спрямо конкурентите си на пазара, и ситуацията от преди плащането на помощта е възстановена⁽³⁴⁾.
- (176) В съответствие със съдебната практика член 16, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета⁽³⁵⁾ гласи, че „когато са взети отрицателни решения в случаи с неправомерна помощ, Комисията решава съответната държава членка да вземе всички необходими мерки за възстановяване на помощта от бенефициера [...]“.
- (177) Следователно с оглед на факта, че въпросните мерки:
- а) общият размер на помощта, предоставена на Iberpotash по мярка 1 под формата на по-ниски банкови такси поради по-ниските нива на гаранциите за периода 2006—2016 г. и в размер на 1 864 622 EUR, както и

⁽³⁰⁾ Henry Rauche: Die Kaliindustrie im 21. Jahrhundert, Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2015, <http://www.springer.com/de/book/9783662468333>. Комисията бе уведомена за съществуването на тази книга от една от заинтересованите страни. Тя е съставена от експерт с 30-годишен опит в отрасъла за добив на поташ и, включително според независими отзиви (вж. например <https://mining-report.de/blog/henry-rauche-die-kaliindustrie-im-21-jahrhundert/>), представлява всеобхватен преглед на най-новите техники и технологии в отрасъла за добив на поташ.

⁽³¹⁾ Годишен доклад на K+S за 2015 г., стр. 48, <http://www.k-plus-s.com/en/archiv/finanzberichte.html>

⁽³²⁾ Вж. решение от 12 юли 1973 г., Комисия/Германия, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, точка 13.

⁽³³⁾ Вж. решение от 14 септември 1994 г., Испания/Комисия, съединени дела C-278/92, C-279/92 и C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, точка 75.

⁽³⁴⁾ Вж. решение от 17 юни 1999 г., Белгия/Комисия, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:31, точки 64 и 65.

⁽³⁵⁾ Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета от 13 юли 2015 г. за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 248, 24.9.2015 г., стр. 9).

- б) частта от мярка 4, която надхвърля максималния интензитет на помощта за инвестиционна помощ, която позволява на Iberpotash да повиши равнището на защита на околната среда чрез покриване на насапището от отпадъци във Вилафрунс, в размер на 3 985 109,70 EUR, са били приведени в действие в нарушение на член 108 от Договора и следва да се считат за неправомерна и несъвместима помощ, те трябва да бъдат възстановени, за да се възстанови съществуващото преди това положение на пазара. Възстановяването следва да обхваща периода от момента на придобиване на предимството от получателя, т.е. когато помощта му е била предоставена, до ефективното възстановяване, като подлежащите на възстановяване суми следва да бъдат олихвени до ефективното възстановяване.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

- (178) Комисията счита, че Испания неправомерно е привела в действие помощта, предоставена на Iberpotash съгласно мярка 1 под формата на необосновано ниски гаранционни такси поради необосновано ниското равнище на гаранциите за периода 2006—2016 г. в размер на 1 864 622 EUR, в нарушение на член 108, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Комисията счита, че тази помощ е несъвместима с вътрешния пазар и трябва да бъде възстановена.
- (179) Комисията счита, че Испания неправомерно е привела в действие инвестиционната помощ, която позволява на Iberpotash да повиши равнището на защита на околната среда чрез покриване на насапището от отпадъци във Вилафрунс (мярка 4), в нарушение на член 108, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз.
- (180) При все това Комисията счита, че частта от мярка 4 в размер на 3 902 461,30 EUR е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в), тъй като е в съответствие с Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда от 2008 г.
- (181) От друга страна Комисията счита, че останалата част от общия размер на помощта за мярка 4, която надхвърля разрешенния максимален интензитет на помощта, а именно 3 985 109,70 EUR, е несъвместима с вътрешния пазар и трябва да бъде възстановена,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

1. Държавната помощ в полза на Iberpotash под формата на необосновано ниски гаранционни такси поради необосновано ниското равнище на гаранциите за периода 2006—2016 г. в размер на 1 864 622 EUR, неправомерно приведена в действие от Испания в нарушение на член 108, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз, е несъвместима с вътрешния пазар.
2. Държавната помощ за покриването на насапището от отпадъци във Вилафрунс в размер на 3 902 461,30 EUR, неправомерно приведена в действие от Испания в полза на Iberpotash в нарушение на член 108, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в).
3. Останалата част от държавната помощ за покриването на насапището от отпадъци във Вилафрунс в размер на 3 985 109,70 EUR, неправомерно приведена в действие от Испания в полза на Iberpotash в нарушение на член 108, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз, е несъвместима с вътрешния пазар.

Член 2

1. Испания си възстановява посочената в член 1, параграфи 1 и 3 помощ от получателя.
2. Сумите, които трябва да бъдат възстановени, включват лихви, начислени от датата, на която са били предоставени на разположение на получателя на помощта, до датата на тяхното действително възстановяване.

3. Лихвата се изчислява с натрупване в съответствие с глава V от Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията ⁽³⁶⁾ и Регламент (ЕО) № 271/2008 на Комисията ⁽³⁷⁾ за изменение на Регламент (ЕО) № 794/2004.

4. Испания отменя всички неизвършени плащания на помощта, посочена в член 1, параграфи 1 и 3, считано от датата на приемане на настоящото решение.

Член 3

1. Възстановяването на помощта, посочена в член 1, параграфи 1 и 3, се извършва незабавно и ефективно.
2. Испания осигурява изпълнението на настоящото решение в срок от четири месеца от датата, на която е уведомена за него.

Член 4

1. В срок два месеца след уведомяване за настоящото решение Испания представя на Комисията следната информация:
 - а) общата сума (главница и лихви), която следва да бъде възстановена от получателя;
 - б) подробно описание на вече предприетите и на планираните мерки за изпълнение на настоящото решение;
 - в) документи, доказващи, че на получателя е наредено да възстанови помощта.
2. Испания уведомява Комисията за напредъка, постигнат вследствие на предприетите национални мерки за изпълнение на настоящото решение, до пълното възстановяване на помощта, посочена в член 1, параграфи 1 и 3. При поискване от страна на Комисията тя незабавно представя информация за вече предприетите и планираните мерки за спазване на настоящото решение. Тя предоставя също така подробна информация относно размера на помощта и лихвите, които вече са възстановени от получателя.

Член 5

Адресат на настоящото решение е Кралство Испания.

Съставено в Брюксел на 31 август 2017 година.

За Комисията
Margrethe VESTAGER
Член на Комисията

⁽³⁶⁾ Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията от 21 април 2004 година за прилагането от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета относно определянето на подробни правила за прилагането на член 93 от Договора за създаване на Европейската общност (ОВ L 140, 30.4.2004 г., стр. 1).

⁽³⁷⁾ Регламент (ЕО) № 271/2008 на Комисията от 30 януари 2008 година за изменение на Регламент (ЕО) № 794/2004 за прилагането на Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета относно определянето на подробни правила за прилагането на член 93 от Договора за създаване на Европейската общност (ОВ L 82, 25.3.2008 г., стр. 1).

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2018/119 НА КОМИСИЯТА**от 18 септември 2017 година****за държавна помощ SA.47702 (2017/C) (ex 2017/N) — Обединено кралство****Алтернативен пакет от мерки за замяна на ангажимента за Royal Bank of Scotland да продаде дейността Rainbow**

(нотифицирано под номер C(2017) 6184)

(само текстът на английски език е автентичен)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 108, параграф 2, първа алинея от него,

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство, и по-специално член 62, параграф 1, буква а) от него,

като покани заинтересованите страни да представят мненията си в съответствие с посочената/ите по-горе разпоредба/и ⁽¹⁾ и като взе предвид техните мнения,

като има предвид, че:

1. ПРОЦЕДУРА

- (1) С решение от 14 декември 2009 г. ⁽²⁾ („решението за реструктуриране“) Комисията обяви редица мерки за държавна помощ, ⁽³⁾ предоставени на банка Royal Bank of Scotland („RBS“), за съвместими с вътрешния пазар. До заключението беше стигнато въз основа на плана за реструктуриране (наричан по-нататък „планът за реструктуриране“) и на ангажиментите (наричани по-нататък „ангажиментите“), изготвени от правителството на Обединеното кралство (наричано по-нататък „органите на Обединеното кралство“).
- (2) С решение от 9 април 2014 г. ⁽⁴⁾ (наричано по-нататък „измененото решение за реструктуриране“) Комисията обяви, че измененият списък с ангажименти ⁽⁵⁾ (наричан по-нататък „изменените ангажименти“), за който е изпратено уведомление, не представлява държавна помощ. Изменените ангажименти също така не влияят на заключението в решението за реструктуриране, че предоставената на банка RBS държавна помощ е съвместима с вътрешния пазар въз основа на член 107, параграф 3, буква б) от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).
- (3) След приемането на измененото решение за реструктуриране службите на Комисията, органите на Обединеното кралство и RBS (пряко или чрез контролиращото доверено лице, назначено съгласно решението за реструктуриране) имаха чести комуникации под формата на срещи, конферентни разговори и размяна на документи и писма по електронната поща.
- (4) На 17 февруари 2017 г. Министерството на финансите на Обединеното кралство (наричано по-нататък „НМТ“) обяви публично, че ще се стреми към официално изменение, с което ангажиментът за продажба на т.нар. дейност Rainbow ⁽⁶⁾ да бъде заменен с пакет от мерки, насочени към засилване на конкуренцията на пазара на банкови услуги за МСП и средно големи предприятия ⁽⁷⁾ (наричан по-нататък „пазара на банкови услуги за МСП и средно големи предприятия“).
- (5) С писмо от 2 март 2017 г. органите на Обединеното кралство уведомиха Комисията за официалното искане да заменят ангажимента за продажба на така наречената дейност Rainbow, предвиден в решението за реструктуриране ⁽⁸⁾ и впоследствие изменен в измененото решение за реструктуриране ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ ОВ С 142, 5.5.2017 г., стр. 8.

⁽²⁾ ОВ С 119, 7.5.2010 г., стр. 1.

⁽³⁾ Пълният списък на одобрените мерки за държавна помощ може да бъде намерен в съображения (31)—(77) от решението за реструктуриране.

⁽⁴⁾ ОВ С 24, 23.1.2015 г., стр. 4.

⁽⁵⁾ Преглед на поисканите изменения може да бъде намерен в съображения (27)—(49) от измененото решение за реструктуриране.

⁽⁶⁾ Съображение (73) от решението за реструктуриране.

⁽⁷⁾ Съгласно съображение (73) на решението за реструктуриране пазарът на банкови услуги за МСП се определя като сегмента на банковия пазар, обхващащ дружествата с оборот до 25 млн. GBP, а този за средно големи предприятия — като сегмента, обхващащ дружества с оборот между 25 млн. GBP и 1 млрд. GBP.

⁽⁸⁾ Съображение (93) от решението за реструктуриране.

⁽⁹⁾ Съображение (28) и изменени ангажименти 3.1 и 3.2 (А) от приложение I към измененото решение за реструктуриране.

- (6) С писмо от 4 април 2017 г. („решението за откриване на процедурата“) Комисията уведоми органите на Обединеното кралство, че е решила да открие процедурата, определена в член 108, параграф 2 от ДФЕС, по отношение на това искане.
- (7) На 5 май 2017 г. решението за откриване беше публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* ⁽¹⁰⁾. Комисията прикани заинтересованите страни да представят мненията си относно съответната помощ/мярка.
- (8) На 8 май 2017 г. органите на Обединеното кралство представиха своя отговор на решението за откриване на процедурата.
- (9) През май и юни 2017 г. Комисията получи мнения от заинтересованите страни. Бяха проведени срещи с някои заинтересовани страни за изясняване на получените мнения. Комисията предостави на органите на Обединеното кралство мненията, получени от заинтересованите страни.
- (10) На 22 юни 2017 г. органите на Обединеното кралство представиха своя отговор на мненията, получени от заинтересованите страни, и на мненията, получени като част от собственото пазарно проучване на органите на Обединеното кралство ⁽¹¹⁾.
- (11) С писмо от 28 юли 2017 г. органите на Обединеното кралство изпратиха актуализирано уведомление до Комисията, отразяващо актуализация на алтернативния пакет от мерки, предложен в първоначалното уведомление от 2 март 2017 г.

2. ДОПЪЛНИТЕЛНО НАБЛЮДЕНИЕ

- (12) Тъй като на 29 март 2017 г. Обединеното кралство изпрати уведомление за намерението си да напусне Европейския съюз съгласно член 50 от Договора за Европейския съюз, Договорите ще престанат да се прилагат за Обединеното кралство, считано от датата на влизане в сила на споразумението за оттегляне, или при липса на такова, две години след уведомлението, освен ако Европейският съвет в съгласие с Обединеното кралство не реши да удължи този срок. В резултат на това и без да се засягат разпоредбите на споразумението за оттегляне, настоящото решение се прилага само докато Обединеното кралство престане да бъде държава членка.

3. ПОДРОБНО ОПИСАНИЕ НА МЯРКАТА/ПОМОЩТА

3.1. RBS И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ И ИЗМЕНЕНИЯ ПЛАН ЗА ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ

3.1.1. RBS

- (13) Установена в Единбург, банка RBS ⁽¹²⁾ е една от най-големите групи за финансови услуги в Европа, която обслужва частни, корпоративни и институционални клиенти. В края на 2016 г. тя е имала обща стойност по счетоводния баланс в размер на 799 млрд. GBP ⁽¹³⁾ и общо рисково претеглени активи („RWA“) ⁽¹⁴⁾ в размер на 228 млрд. GBP.
- (14) Подробно описание на мерките за държавна помощ в полза на RBS може да се намери в съображения (31)—(54) на решението за реструктуриране. В измененото решение за реструктуриране ⁽¹⁵⁾ се посочва, че единствената мярка за капиталова помощ, която все още не е прекратена или възстановена през 2013 г., е била рекапитализацията на стойност 45,5 млрд. GBP в обикновени акции и привилегирани акции ⁽¹⁶⁾, към които се е отнасяла акцията с достъп до дивидент („DAS“), притежавана от държавата. DAS е създадена, за да осигури подобрени права на дивиденди за органите на Обединеното кралство.

⁽¹⁰⁾ Вж. бележка под линия 1.

⁽¹¹⁾ Това пазарно изследване включва интервютата на органите на Обединеното кралство с шест големи конкурентни банки, 12 по-малки конкурентни банки и седем респондента от сектора на рисковия капитал (РК) и финансовите технологии (Финтех), както и поръчано от RBS изследване на Charterhouse върху поведението на потребителите при смяната на банка в рамките на периметъра на W&G. По-големите конкурентни банки бяха CYBG PLC; Co-op Bank; Handelsbanken; Metro Bank; Santander UK PLC; и TSB Bank. По-малките конкурентни банки бяха Aldermore Group PLC; Allied Irish Bank; Atom Bank; Cumberland Building Society; Danske Bank; Monzo; OakNorth Bank; Paragon Bank PLC; Shawbrook Bank; Starling Bank; Tesco Bank; и Virgin Money. Респондентите от сектора на рисковия капитал/финансовите технологии бяха British Business Bank Investments Limited; Business Growth Fund; Funding Circle; Louise Beaumont (независим експерт от сектора на финансовите технологии); Iwoca; Nesta; и Transferwise.

⁽¹²⁾ Подробно описание на RBS може да се намери в съображения (4)—(11) на измененото решение за реструктуриране. Ключовите проформа стойности от 2008 до 2016 г. са описани в съображения (7)—(10) на решението за откриване на процедурата.

⁽¹³⁾ В настоящото решение Комисията използва резултатите, публикувани от RBS в неговия годишен доклад и отчети за цялата 2016 г.

⁽¹⁴⁾ Рисково претеглените активи са мярка за стойността на активите на една банка с корекция за риска. Тази мярка се използва при определяне на капиталовите изисквания.

⁽¹⁵⁾ Съображение (11) от решението за реструктуриране.

⁽¹⁶⁾ Основен капитал от първи ред без право на глас, както е описано по-подробно в съображение (38) на решението за реструктуриране.

- (15) През август 2015 г. органите на Обединеното кралство са продали 5,4 % от банката, ⁽¹⁷⁾ което е било първата продажба на правителствените акции в групата на RBS. Всички привилегирани акции са били конвертирани в обикновени акции през октомври 2015 г. ⁽¹⁸⁾ По отношение на DAS RBS е изплатила на органите на Обединеното кралство последен дивидент през март 2016 г. и впоследствие DAS е била прекратена ⁽¹⁹⁾. Като следствие от тези действия, органите на Обединеното кралство понастоящем държат 8,4 милиарда в обикновени акции на RBS, представляващи 71,2 % от обикновения акционерен капитал на дружеството ⁽²⁰⁾.

3.1.2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА АНГАЖИМЕНТИТЕ И ИЗМЕНЕНИТЕ АНГАЖИМЕНТИ

- (16) Изпълнението на задълженията за продажба и поведение, водещи до измененото решение за реструктуриране, е описано подробно в съображения (12)—(22) от измененото решение за реструктуриране.
- (17) Изпълнението на ангажиментите, включени в измененото решение за реструктуриране, е очертано в съображения (15) и (16) от решението за откриване на процедурата. RBS завърши тези продажби преди крайните срокове за ангажиментите, с изключение на ангажимента във връзка с продажбата на дейността Rainbow.

3.2. АНГАЖИМЕНТ ЗА ПРОДАЖБА НА ДЕЙНОСТТА RAINBOW

- (18) Поетите ангажменти и изменените ангажменти включваха продажбата на няколко предприятия, включително на свързаната с клоновете на RBS дейност за предоставяне на услуги на дребно и за МСП в Англия и Уелс, както и клоновата мрежа NatWest за услуги на дребно и за МСП в Шотландия, заедно с директното банкиране за МСП и някои средно големи корпоративни клиенти (наричани по-долу „дейността Rainbow“). Крайният срок, включен в решението за реструктуриране, е бил 31 декември 2013 г., а в измененото решение за реструктуриране крайният срок е бил удължен до 31 декември 2017 г.
- (19) В своята оценка за съвместимостта на помощта за RBS в решението за реструктуриране Комисията отбеляза, че ангажиментът за продажба на дейността Rainbow е допринесъл за ограничаване на нарушенията на конкуренцията, създадени с помощта на пазара на банкови услуги за МСП и средно големи предприятия в Обединеното кралство.
- (20) Подробно описание на процеса, следван от RBS и органите на Обединеното кралство при продажбата на дейността Rainbow, и свързаните с това трудности, е предоставено в съображения (19)—(25) от решението за откриване на процедурата.
- (21) С писмо от 2 март 2017 г. органите на Обединеното кралство уведомиха Комисията за официалното искане да заместят ангажимента за продажба на дейността Rainbow с алтернативен пакет от ангажменти. С писмо от 28 юли 2017 г. органите на Обединеното кралство изпратиха изменено уведомление до Комисията, отразяващо актуализацията на алтернативния пакет от мерки, предложен в първоначалното уведомление

3.3. АКТУАЛИЗИРАН АЛТЕРНАТИВЕН ПАКЕТ ОТ МЕРКИ, ПРЕДЛОЖЕН ОТ ОРГАНИТЕ НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

- (22) Според органите на Обединеното кралство целта на предложения алтернативен пакет от мерки, предвид свързаните с продажбата на дейността Rainbow трудности ⁽²¹⁾, е да се намери алтернатива, която е най-малкото еквивалентна на първоначалния ангажимент за продажба на дейността Rainbow по отношение на обхвата и въздействието, и която също така: i) има по-бързо въздействие и по този начин по-ефективно ограничава нарушаването на конкуренцията; ii) отчита текущите пазарни обстоятелства и специфичните нужди на конкурентните банки („конкурентни банки“) ⁽²²⁾ и другите потенциални участници на пазара за банкови услуги за МСП и средно големи предприятия в Обединеното кралство; и iii) не застрашава жизнеспособността на RBS.
- (23) Актуализираният алтернативен пакет от мерки включва редица поведенчески коригиращи мерки и се състои от два елемента:
- а) Фонд за капацитет и иновации („мярка А“); и
- б) схемата за стимули за смяна („мярка Б“).

⁽¹⁷⁾ HMT, съобщение за пресата: <https://www.gov.uk/government/news/government-begins-sale-of-its-shares-in-the-royal-bank-of-scotland>.

⁽¹⁸⁾ RBS, съобщение за пресата: <http://otp.investis.com/clients/uk/rbs1/rns1/regulatorystory.aspx?cid=365&newsid=580941>.

⁽¹⁹⁾ RBS, съобщение за пресата: <http://otp.investis.com/clients/uk/rbs1/rns1/regulatory-story.aspx?cid=365&newsid=687910>.

⁽²⁰⁾ Годишен доклад за дейността и финансови отчети на UK Financial Investments Ltd за периода 2016/2017 г.

⁽²¹⁾ Описано в съображения (19)—(25) от решението за откриване на процедурата.

⁽²²⁾ Нетрадиционните финансови дружества, конкуриращи се за клиенти с четирите отдавна установени национални банки, които имат най-голям пазарен дял (общо 82 % пазарен дял през 2015 г.) на пазара за банкови услуги за МСП и средно големи корпоративни клиенти в Обединеното кралство.

- (24) Независим орган („органът“) ще бъде създаден за управление и контрол на Фонда за капацитет и иновации и схемата за стимули за смяна ⁽²³⁾.
- (25) Актуализираният алтернативен пакет от мерки ще бъде финансиран от RBS. Органите на Обединеното кралство изчисляват, че общият размер на разходите по пакета от мерки за RBS ще бъде около [0,5-1,5] млрд. GBP, като се вземат предвид първоначалните капиталови разходи и постоянното намаляване на приходите на RBS ⁽²⁴⁾.

3.3.1. ФОНД ЗА КАПАЦИТЕТ И ИНОВАЦИИ („МЯРКА А“)

- (26) Фондът за капацитет и иновации ще разполага с 425 млн. GBP, които ще се разпределят между допустимите дружества за i) развитие на капацитет за конкуриране с RBS при предлагането на банкови услуги за МСП; и/или ii) развитие и усъвършенстване на финансовите продукти и услуги, които се предлагат на МСП. Инвестиционните проекти, които биха могли да се възползват от подкрепа, трябва да бъдат насочени към разрешените цели ⁽²⁵⁾.
- (27) Фондът за капацитет и иновации ще бъде разделен на четири групи и средствата ще бъдат предоставяни на разположение съгласно таблица 1:

Таблица 1

Безвъзмездни средства, предоставени на разположение на Фонда за капацитет и иновации

Група	Цел	Безвъзмездни средства, предоставени на разположение
А. Разширена група за ⁽¹⁾ капацитет по ФРС (280 млн. GBP)	Да улеснява развитието на подобрени предложения за ФРС и допълнителни групи от продукти от банки със съществуващ и значителен капацитет от ФРС	1 × 120 млн. GBP 1 × 100 млн. GBP 1 × 60 млн. GBP
Б. Група за развитие на капацитет по ФРС (80 млн. GBP)	Да улеснява осъвременяването на съществуващите оферти за ФРС или разработването на нови предложения	1 × 50 млн. GBP 2 × 15 млн. GBP
В. Група за иновативно кредитиране и разплащания (40 млн. GBP)	Да улеснява развитието на нови и съществуващи предприятия за кредитиране и разплащания на МСП със специално внимание към помощта за внедряване на нови технологии на съответните пазари	4 × 10 млн. GBP
Г. Фонд за иновации при финансовите технологии в сектора за корпоративно банкиране (25 млн. GBP)	Да улеснява търговското разпространение на финансовите технологии, които са от значение за МСП	5 × 5 млн. GBP

⁽¹⁾ Фирмена разплащателна сметка („ФРС“): означава сметка, предлагана на предприятия, а не на физически лица, която осигурява възможността за правене на депозити, получаване и извършване на плащания с чекове и/или дебитни карти, използване на ПОС терминали и извършване на периодични плащания чрез директен дебит и/или постоянни нареждания, но не включва i) сметка, по която пари се депозират във валута, различна от официалната валута на Обединеното кралство; или ii) сметка, по която кредитни средства се държат и компенсират срещу задължение по ипотека или заем (различни от овърдрафт).

Най-големите плащания от Фонда за капацитет и иновации ще бъдат насочени към дружества със съществуващ солиден капацитет по ФРС. Трите най-големи суми като плащания ще бъдат предоставени на дружества с такъв капацитет, увеличавайки техните възможности да се конкурират с RBS при предоставянето на банкови услуги и финансови продукти за МСП. Критериите за допустимост на различните групи са описани по-подробно в съображения (28)—(31).

- (28) Критериите за допустимост за група А: Тази група ще бъде отворена за всяко приемащо депозити дружество:

а) което има предложение за ФРС;

⁽²³⁾ Органът ще бъде създаден с цел да улеснява и контролира изпълнението на алтернативния пакет от мерки. Той ще се урежда от „Рамковия акт за държавна помощ“, който предстои да се сключи между НМТ, органа и RBS по отношение на ангажиментите.

⁽²⁴⁾ Като се вземат предвид първоначалните капиталови разходи, годишните разходи по управлението на алтернативния пакет от мерки и загубата на приходи поради прехвърлящите се в друга банка клиенти в резултат на мярката Б, които се компенсират чрез отпускането на капитал, свързан с тези клиенти.

⁽²⁵⁾ Описани в съображения (37) и (38) от настоящото решение.

- б) което е упълномощено да приема депозити от Органа за пруденциален надзор на Обединеното кралство;
 - в) чието основно дружество-майка към момента на подаване на заявлението е дружество със седалище в Обединеното кралство, Европейския съюз, Европейското икономическо пространство или Швейцария и е приемащо депозити дружество или финансово холдингово дружество;
 - г) което има брутни активи в Обединеното кралство на стойност, по-малка от 350 млрд. GBP, представени в последния публикуван консолидиран отчет (или междинен счетоводен баланс);
 - д) чийто доход в Обединеното кралство се отнася основно до приемане на депозити, кредитиране или услуги по разплащане за физически лица и дружества в Обединеното кралство; и
 - е) което е изразило намерение да разшири предложенията си за МСП чрез разработването на нови продукти, разширяване към нови географски пазари в Обединеното кралство или нови бизнес сегменти и/или инвестиране в нивото си на обслужване на клиентите.
- (29) Критериите за допустимост за група Б: ще се прилагат същите критерии за допустимост като посочените в съображение (28) по отношение на група А с изключение на това, че дружеството няма да трябва понастоящем да предлага ФРС (въпреки че трябва най-малкото да е заявило публично намерението си да пусне такова предложение).
- (30) Критериите за допустимост за група В: Тази група ще бъде отворена за дружества от група А, група Б и всякакви други дружества:
- а) чието основно дружество-майка е към момента на подаване на заявлението дружество със седалище в Обединеното кралство, Европейския съюз, Европейското икономическо пространство или Швейцария;
 - б) което получава (или ако това дружество е част от група, тази група получава) основната част от своите приходи от предоставянето на финансови услуги на лица и предприятия; и
 - в) което предлага или е изразило намерението си да разшири предложенията си, така че да включват кредитиране или услуги по плащания за МСП в Обединеното кралство или международни разплащателни услуги за МСП.
- (31) Критериите за допустимост за група Г: Тази група ще бъде отворена за всяко дружество:
- а) чието основно дружество-майка е към момента на подаване на заявлението дружество със седалище в Обединеното кралство, Европейския съюз, Европейското икономическо пространство или Швейцария;
 - б) което предоставя или разработва финансови продукти или услуги, предимно на или за МСП в Обединеното кралство, или предлага продукти или услуги на МСП в Обединеното кралство; и
 - в) което е набрало капитал от най-малко 1 млн. GBP през трите години преди датата на представяне на неговия бизнес случай на органа.
- (32) Органът ще управлява и контролира Фонда за капацитет и иновации. Органът е предвидено да бъде независим и от RBS, и от органите на Обединеното кралство и ще има необходимите правомощия за изпълнение на задачите си за администриране или организиране на администрирането на заявленията за получаване на средства от Фонда за капацитет и иновации, както и за контрол на използването на средствата. Ще има четири групи от предпазни мерки за използването на средствата от дружествата получатели, които ще действат през жизнения цикъл на фонда: i) предпазни мерки преди отпускането на средствата; ii) текущо отчитане и наблюдение от органа; iii) правото на органа да извършва одит; и iv) правото на органа да възстановява средства.
- (33) Първата група от предпазни мерки се включва преди отпускането на средствата. От кандидатите ще се изисква да представят на органа бизнес план, в който се излага с разумна степен на подробност как кандидатът предлага да използва предоставените средства. Органът трябва след това да прецени всеки елемент от плана по редица предварително определени фактори и дали планът е в съответствие с разрешените цели ⁽²⁶⁾.
- (34) Втората група от предпазни мерки се състои в текущо отчитане и наблюдение от органа: получателите ще изпращат до органа на тримесечна основа в продължение на 18 месеца (органът ще изготвя свой собствен годишен доклад за своето управление на фонда). Докладът ще съдържа подробна информация за начина, по който полученото финансиране е било усвоено, включително общата сума, изразходвана през последните три месеца. В случая на дружества от група А, група Б и група В, докладът ще включва:
- а) кратко представяне на развитието на предлаганите от банката услуги за МСП през предходната година;

⁽²⁶⁾ Описани в съображения (37) и (38) от настоящото решение.

- б) преглед и количествена оценка на инвестициите, направени в съответната дейност през последните три месеца и как тези развития се отнасят до неговия бизнес случай;
 - в) подробни данни за обемите на дружествата по отношение на услугите за МСП, включително брой клиенти, брой ФРС, салда по кредитните и депозитните операции;
 - г) потвърждение, че изтеглените средства от Фонда за капацитет в областта на МСП са били използвани за разрешените цели; и
 - д) други елементи, договорени между органа и дружеството получател.
- (35) Третата група от предпазни мерки се състои в правото на органа да извършва одит: органът ще има договорната възможност да назначи „квалифицирано лице“ ⁽²⁷⁾ да разследва и извършва одит на използването на средствата от страна на получателите при обстоятелства, когато органът има основания за съмнение, че получателят правилно или напълно използва средствата, получени по мярка А.
- (36) Четвъртата група от предпазни мерки се състои в правото на органа да възстановява средства: ако органът счеде (след извършването на одит или при други обстоятелства), че е извършено съществено нарушение на сключеното между органа и получателя споразумение, първият може да поиска възстановяването на средствата, които вече са били отпуснати на последния. Това включва всяко използване на сумата на финансирането за цели, различни от разрешените цели, или всяко използване на сумата на финансирането за забранени цели ⁽²⁸⁾: в такива случаи органът може да изиска от получателя да отстрани нарушението или да поиска възстановяване (пълно или частично) на сумата на финансирането.
- (37) Разпоредбите, в които се определя използването на средствата от група А, група Б и група В, включват разпоредби, гласящи, че:
- а) едно дружество използва безвъзмездните средства за цели, които доказуемо са свързани с i) подобряване на резултатите по отношение на клиентите от групата на МСП; и/или ii) разширяване на бизнес капацитета на дружеството, предлаганите продукти и/или целевите пазари с цел подобряване на неговите предложения за МСП („първостепенните принципи“);
 - б) безвъзмездните средства могат да се използват от едно дружество за покриване на неговите капиталови разходи или оперативни разходи за следните цели („разрешените цели“):
 - (1) разработването на системи и/или инфраструктура, необходими за разширяване i) в случая на дружество от група А или група Б, на неговата дейност по предоставяне на банкови услуги за МСП или ii) в случая на дружество от група В, — на неговата дейност по предоставяне на кредити за МСП и/или на неговата дейност по предоставяне на платежни услуги за МСП („съответната(ите) дейност(и)“);
 - (2) набирането и плащане на служителите за разширяване и/или управление на съответната(ите) дейност(и);
 - (3) търговията с продукти, свързани с неговата(ите) съответна(и) дейност(и);
 - (4) придобиване или наемането на помещения, необходими за разширяване на неговата(ите) съответна(и) дейност(и); или
 - (5) всяка друга цел, която (по мнението на органа) съответства на първостепенните принципи.
 - в) Безвъзмездни средства не могат да се използват от дружество за някоя от следните забранени цели:
 - (1) да субсидира временни ценови намаления за банкови продукти и/или услуги;
 - (2) да погаси съществуващи задължения;
 - (3) да предостави финансиране директно на клиенти;
 - (4) да финансира капиталови разходи и/или оперативни разходи, които дружеството е планирало преди датата на заявлението и: а) които дружеството би направило независимо дали е получена сума от Фонда за капацитет и иновации или не; или б) която е била включена в бизнес плана на дружеството преди датата на заявлението;
 - (5) да върне капитал чрез всякакви средства на съществуващи акционери на дружеството; или
 - (6) за цел, която е несъвместима с първостепенните принципи и/или неговия бизнес случай.

⁽²⁷⁾ По подобен начин на регулаторните назначения съгласно раздел 166 на Закона за финансовите услуги и пазари от 2000 г.

⁽²⁸⁾ Както е описано в съображения (37) и (38).

- (38) Разпоредбите, в които се определя използването на средствата от група Г, включват разпоредби, гласящи, че:
- а) дружеството използва безвъзмездните средства за развиване, подобряване, използване, разширяване и/или търговско разпространение (или за подкрепа на развитието, подобряването, експлоатацията, разширяването и/или търговското разпространение на) своя ⁽²⁹⁾ продукт или услуга от сектора на финансовите технологии и безвъзмездните средства могат да бъдат използвани от дружеството за покриване на неговите капиталови и оперативни разходи за следните цели („разрешените цели“):
 - (1) разработването на системи и/или инфраструктура, необходими за развиване, подобряване, управление, разширяване и/или търговското разпространение на продукт или услуга от сектора на финансовите технологии;
 - (2) набирането и заплащането на служителите с цел развиване, подобряване, управление, разширяване и/или търговско разпространение на продукт или услуга от сектора на финансовите технологии;
 - (3) предлагането на пазара на продукт или услуга от сектора на финансовите технологии; или
 - (4) всяка друга цел, която (по мнението на органа) продължава развитието, подобряването, управлението, разширяването и/или търговското разпространение на продукт или услуга от сектора Финтех.
 - б) Безвъзмездни средства не могат да се използват от дружество за следните забранени цели:
 - (1) да погаси съществуващи задължения;
 - (2) да предостави финансиране директно на клиенти;
 - (3) да върне капитал чрез всякакви средства на съществуващи акционери на дружеството; или
 - (4) за цел, която е несъвместима с неговия бизнес случай.
- (39) Финансирането за дружества от групи А, Б и В ще бъде поетапно, така че дружествата, които не получат одобрение за група А, ще имат право да кандидатстват за финансиране от група Б, а дружествата, които не получат одобрение за група Б, ще имат право да кандидатстват за финансиране от група В. Процесът на финансиране от група Г ще тече едновременно с поетапното финансиране за групи А, Б и В.
- (40) Органът ще започне да предлага Фонда за капацитет и иновации на дружествата от групи А и Г веднага щом стане практически възможно след неговото създаване и подписване на Рамковия акт за държавна помощ ⁽³⁰⁾. Предлагането на дружествата на органите на групи Б и В ще бъде (съответно) 3 и 6 месеца, след като Фондът за капацитет и иновации е предложен на дружествата от група А.
- (41) Периодът за кандидатстване за финансиране от група А ще приключи в рамките на 2 месеца след като органът започне да предлага фонда, докато периодът за кандидатстване за група Б ще приключи в рамките на 5 месеца след тази дата, а периодът за група В ще приключи в рамките на 8 месеца след тази дата. Периодът за кандидатстване за група Г ще тече едновременно с периодите за кандидатстване за средства от групи А—В и ще приключи до 6 месеца, след като органът започне да предлага фонда.
- (42) Фондът е предвидено да прекрати дейността си след края на схемата за стимули за смяна (въпреки че може да бъде удължен съгласно предварително определени критерии в зависимост от размера на оставащите неразпределени средства). Правата и задълженията на органа по отношение на докладването обаче ще продължат три месеца след прекратяване на последното споразумение между органа и даден получател, участващ във Фонда за капацитет и иновации.
- (43) Разходите за RBS по мярка А включват 425 млн. GBP предварителни капиталови разходи плюс оперативните разходи на органа ⁽³¹⁾, които ще бъдат платени от RBS.

3.3.2. СХЕМАТА ЗА СТИМУЛИ ЗА СМЯНА („МЯРКА Б“).

- (44) Дружествата, които имат право да участват в схемата за стимули за смяна („допустими дружества“), са тези, приемащи депозити институции, които отговарят на следните критерии:
- а) те са пуснали или са заявили публично намерението си да пуснат предложение за фирмена разплащателна сметка;
 - б) те отговарят на критериите, посочени в съображение (28) букви б)—е) за дружество от група А; и
 - в) те участват в услугата на Обединеното кралство за прехвърляне на разплащателни сметки („CASS“) ⁽³²⁾.

⁽²⁹⁾ Финансовите технологии или Финтех са сектор, основан на използването на софтуер за предоставяне на финансови услуги, като архитектура с равнопоставени възли, услуги за краудсорсинг и др.

⁽³⁰⁾ Вж. бележка под линия 23.

⁽³¹⁾ Общото финансиране за създаването и работата на органа ще възлезе на 20 млн. GBP.

⁽³²⁾ Услуга, поддържана от Bacs Payment Schemes Limited, която позволява автоматично прехвърляне на всички договорени плащания в нова банка и закриването на съществуваща сметка. Познаване на: <https://www.currentaccountswitch.co.uk>.

- (45) Схемата за стимули за смяна, финансирана от RBS, ще предостави финансиране на органа за разпределение между допустимите дружества при успешна смяна на клиенти. Целта е да се позволи на допустимите дружества да предлагат стимули на клиентите на RBS, които ползват банкови услуги за МСП, за да се насърчат да прехвърлят своите ФРС, депозитни сметки и заеми в допустимите дружества. Това ще бъде под формата на ангажимент от RBS да:
- а) плати до 225 млн. GBP в поощрения (т.е. паричен стимул) на допустимите дружества във връзка с всеки клиент, който се съгласи да прехвърли своите ФРС („поощрения за ФРС“);
 - б) плати допълнително до 50 млн. GBP за поощрения, свързани със заеми, („поощрения за заеми“) за тези клиенти, които преместят и кредитен продукт заедно с техните ФРС;
 - в) заделени допълнителни 75 млн. GBP от своите разходи, които също ще са на разположение, за да се улесни смяната (за компенсиране на такси за предсрочно прекратяване, свързани с прехвърлянето на баланси по заеми, или други разходи на трети страни, като например правни такси).
- (46) Поощренията за ФРС и поощренията за заеми ще позволят на допустимите дружества да финансират привлекателни ценови предложения или други стимули за клиентите на RBS в рамките на периметъра Williams & Glynn („W&G“) ⁽³³⁾ и да привлекат тези клиенти, като ги накарат да сменят своята банка.
- (47) Поощренията за ФРС, изплащани на дружествата получатели, ще бъдат изразходвани постепенно, така че да има достатъчно ресурси за осигуряване на привлекателни стимули както за по-малките, така и за по-големите клиенти МСП да сменят банката. Сумите на поощренията за ФРС, които са предложени да се предлагат в началото на схемата, са посочени в таблицата по-долу.

Таблица 2

Предложени първоначални поощрения за ФРС по схемата за стимули за смяна

Диапазон на оборота за клиентите от групата на МСП	Размер на поощренията за ФРС (GBP)
< 15 000 GBP	750
15 000 GBP — 100 000 GBP	1 000
100 001 GBP — 1 000 000 GBP	3 000
1 000 001 GBP — 1 500 000 GBP	6 250
1 500 001 GBP — 2 000 000 GBP	13 125
2 000 001 GBP — 2 500 000 GBP	16 875
2 500 001 GBP — 7 500 000 GBP	25 000
> 7 500 000 GBP	50 000

- (48) Поощренията за заеми ще позволят на допустимите дружества да намалят лихвените проценти, начислявани по заемите за клиенти, което прави техните предложения по-конкурентни, като същевременно се запазва и подходяща възвръщаемост от капитала. Когато даден клиент прехвърли своята основна ФРС и заем от RBS, органът ще плати на дружеството получател допълнително поощрение в размер на 2,5 % от прехвърления баланс по изтегления заем.
- (49) RBS ще се насочи към своите клиенти в рамките на периметъра на W&G (който съдържа приблизително 200 000 клиенти на банковите услуги за МСП), на които ще се предоставя информация относно ползите от смяната на банката и потенциалните алтернативни конкурентни банки, които те могат да пожелаят да разгледат.

⁽³³⁾ Термините „Rainbow“ и „W&G“ се отнасят за същия бизнес периметър, както е представен в приложение 2 към преразгледаните договори, приложени към измененото решение за реструктуриране.

- (50) RBS ще започне запознаването на клиентите със схемата за стимули за смяна около три месеца след пускането на пакета, а поощренията ще започнат да се предоставят най-рано през второто тримесечие на 2018 г. (около три месеца след като RBS започне да информира своите клиенти). Процесът на разпределяне на поощрения за схемата за стимули за смяна ще се повтаря на тримесечие, докато има на разположение поощрения. Поощренията ще бъдат прекратени, когато максималната сума от 225 млн. GBP е била изплатена като поощрения за ФРС или ако това не е настъпило по-рано, 18 месеца след обявяването от RBS на схемата за стимули за смяна (който срок подлежи на удължаване с до 12 месеца, вж. съображение (51, буква г)).
- (51) Органът ще отговаря за управлението и контрола на схемата за стимули за смяна, в допълнение към Фонда за капацитет и иновации, и ще наблюдава поведението на RBS към и взаимодействието с клиентите на текуща основа. Това ще включва позволяване на органа, при спазване на приложимите закони и изисквания за защита на данните, да:
- а) прави промени в размера на изплащаните поощрения, за да се гарантира, че те са възможно най-ефективни;
 - б) одобрява комуникационните материали, които се изпращат от RBS на нейните клиенти от групата на МСП във връзка със схемата за стимули за смяна;
 - в) изисква от RBS да увеличи честотата на тези съобщения;
 - г) удължава периода, за който поощренията са достъпни, с до 12 месеца, ако по-малко от [...] допустими клиенти ⁽³⁴⁾ са сменили банката (или са започнали процеса по смяната) в рамките на [...] месеца след началната дата на схемата за стимули за смяна („удължен краен срок на стимулите за смяна“); и
 - д) изисква от RBS да разшири базата от клиенти, до които изпраща тези съобщения извън периметъра на W&G, ако даден обем от прехвърлящи сметките си клиенти не бъде постигнат в дадена времева рамка. Ако периметърът бъде разширен, схемата ще насочи предложенията за смяна към МСП, представляващи около [...] от пазарния дял на ФРС в Обединеното кралство. Периметърът ще бъде разширен, където:
 - (1) [...]; ⁽³⁵⁾
 - (2) [...]
 - (3) [...]
- (52) За да се гарантира, че RBS има подходящи стимули да изпълни успешно схемата за стимули за смяна, в случай че по-малко от [...] клиенти са сменили банката и е налице неизразходвана сума за поощрения до края на [...] -месечен период (или в случай че органът реши да удължи съответния период, датата, на която изтича удълженият период), RBS ще бъде задължена да прехвърли предварително определен допълнителен множител („Мултипликатора“) на тази неизразходвана сума на органа при таван от 50 млн. GBP.
- (53) Мултипликаторът е определен на [...] от неизразходваните средства. Тази санкция се прилага при следните условия:
- а) тъй като успехът на схемата за стимули за смяна ще зависи от способността на допустимите дружества да изготвят атрактивни предложения за клиентите МСП на RBS, органът ще има правото да намали мултипликатора до степента, в която той е достатъчно убеден, че всяка неизразходвана сума е била резултат от фактори извън контрола на RBS;
 - б) със съгласието на органа на RBS може да бъде разрешено да реструктурира поощренията след определен период от време, за да се подобри ефикасността на схемата и да се намали вероятността банката да понесе санкция; и
 - в) ако i) органът е разширил периметъра до датата на прекратяване на схемата за стимули за смяна; ii) по-малко от [...] клиенти са сменили банката; и iii) органът прецени, че RBS не е предлагала активно стимулите за смяна на клиентите от по-широката група, органът може да увеличи мултипликатора до такъв процент, който счита за подходящ при таван от 50 млн. GBP.
- (54) [...]
- (55) Когато неизразходваната сума и мултипликаторът (заедно с всички възстановени суми и суми, които не са разпределени от Фонда за капацитет и иновации) възлизат на по-малко от 5 млн. GBP, органът ще разпредели средствата за благотворителни цели.

⁽³⁴⁾ Допустим клиент означава клиент на подразделението на RBS, известно като W&G, което спада към групата на МСП.

⁽³⁵⁾ [...] Търговска тайна.

- (56) RBS ще се съгласи да не привлича клиенти в рамките на схемата за стимули за смяна, което ще забрани на RBS и на членовете на нейната група i) да предприемат определени действия, които могат да имат неблагоприятен ефект върху схемата за стимули за смяна; и ii) да увещават, склоняват или насърчават допустими клиенти (или клиенти, които са преминали в допустимо дружество по схемата за стимули за смяна) да останат клиенти на групата по отношение на свързани с ФРС или съответни кредитни продукти, или да прехвърлят ФРС или съответния кредитен продукт от допустими дружества по схемата за стимули за смяна в член на групата в рамките на определени периоди от време.
- (57) За да подкрепи успеха на схемата за стимули за смяна, RBS ще предложи на дружествата, участващи в схемата за стимули за смяна, възможността да сключат междубанково споразумение за агентство, което дава на клиентите, привлечени по схемата за стимули за смяна, възможността да продължат да ползват услуги за парични и чекови операции в клоновете на RBS („схема за достъп до клоновете“). Този достъп до клоновете ще бъде предоставян на допустимите клиенти за минимален срок от три години след стартирането на схемата за стимули за смяна при разумни и недискриминиращи търговски условия за сметка на съответното дружество.
- (58) Предварителните капиталови разходите по мярка Б са 350 млн. GBP плюс разходите по прилагането за RBS и постоянната загуба за RBS на бъдещи печалби ⁽³⁶⁾.

4. МНЕНИЯ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОРГАНИТЕ НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

4.1. ОБЩИ МНЕНИЯ ОТНОСНО АЛТЕРНАТИВНИЯ ПАКЕТ ОТ МЕРКИ

- (59) Решението за откриване на процедурата даде на заинтересованите страни възможността да представят мнения относно предложението на органите на Обединеното кралство. Голям брой от мненията бяха получени по време на етапа на консултации. Получените мнения се отнасяха до първоначалния алтернативен пакет от мерки, описан в съображения (28)—(68) от решението за откриване на процедурата („първоначален алтернативен пакет от мерки“). Като взеха предвид мненията на заинтересованите страни и тяхното собствено пазарно проучване ⁽³⁷⁾, органите на Обединеното кралство актуализираха алтернативния пакет от мерки, описан в точка 2.3.
- (60) Като се има предвид големият брой мнения ⁽³⁸⁾, основните мнения, които бяха споделени от няколко заинтересовани страни, за да спомогнат за оценката на еквивалентността на алтернативния пакет от мерки с продажбата на дейността Rainbow, са представени в настоящия раздел.

4.1.1. ОБЩИ МНЕНИЯ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ОТНОСНО АЛТЕРНАТИВНИЯ ПАКЕТ ОТ МЕРКИ

- (61) Повечето от получените мнения показват, че първоначалният алтернативен пакет от мерки има редица характеристики, които биха могли да засилят конкуренцията на пазарите за услуги за МСП в Обединеното кралство. Някои сочат, че алтернативният пакет от мерки ще окаже по-бързо въздействие върху конкуренцията с по-малко риск за изпълнението и има възможността да подсили повече от една конкурентна банка (както е с продажбата на дейността Rainbow).
- (62) Някои заинтересовани страни изказват предположението относно цялостния първоначален алтернативен пакет от мерки, че
- а) общият размер на първоначалния алтернативен пакет от мерки е недостатъчен, за да донесе структурни промени на пазара на услуги за МСП в Обединеното кралство, на който има сериозни пречки пред смяната на банката;
 - б) прехвърлянето на фирмени текущи сметки, равняващи се на пазарен дял от 2 % на пазара на услуги за МСП, не е еквивалентно на продажбата на дейността Rainbow (представляваща приблизително пазарен дял от 5 % по отношение на броя на клиентите МСП);
 - в) прехвърлянето на ФРС не обхваща прехвърляне на активи; и
 - г) органът и неговите решения ще бъдат от ключово значение за успеха (или неуспеха) на алтернативните мерки. Ще бъде трудно да се гарантира, че органът притежава необходимата степен на безпристрастност.

⁽³⁶⁾ Органите на Обединеното кралство са изчислили разходите за прилагането на 38 млн. GBP за RBS и допълнителни постоянни разходи в намалена печалба от около [...] GBP годишно.

⁽³⁷⁾ Вж. бележка под линия 11.

⁽³⁸⁾ Мнения са получени от Santander UK plc, CYBG plc, Metro Bank PLC, Aldermore Bank plc, Masthaven Bank Ltd, Paragon Bank plc, Secure Trust Bank plc, Shawbrook Bank Ltd, Virgin Money plc, OakNorth Bank Ltd, Cumberland Building Society, Tide и RBS.

4.1.2. ОБЩИ КОМЕНТАРИ НА ОРГАНИТЕ НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ОТНОСНО АЛТЕРНАТИВНИЯ ПАКЕТ И ОТНОСНО МНЕНИЯТА НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

- (63) Органите на Обединеното кралство считат, че алтернативният пакет от мерки е най-малкото еквивалентен на продажбата на дейността Rainbow по отношение на неговото въздействие за ограничаване на възможните нарушения на конкуренцията и може да бъде приложен с по-голяма сигурност и по-бързо, отколкото продажбата.
- (64) Органите на Обединеното кралство считат, че алтернативният пакет от мерки като цяло е разработен, така че да изгради капацитет на пазара, който да донесе по-високи текущи нива на смяна на банката на пазарите на банкови услуги за МСП и за средно големи предприятия. Като най-големият участник на пазара, тежестта от това ще падне най-вече върху RBS. Макар и да е по-трудно да се определи количествено, отколкото ползите от схемата за стимули за смяна, Фондът за капацитет и иновации ще подсили предлаганите от няколко банки услуги за МСП, като осигури по-голям избор на пазара, създаде разнообразие от бизнес модели и засили смяната на банката. Той също така ще ускори развитието на нови дейности и нови технологии, които биха отслабили зависимостта на МСП от техните банки.
- (65) Органите на Обединеното кралство твърдят, че алтернативният пакет от мерки е създаден със същите цели като първоначалната продажба на дейността Rainbow:
- а) намаляване на пазарния дял на RBS: изпълнението на схемата за стимули за смяна и предоставянето на финансови средства за развитието на капацитет за банкови услуги за МСП ще подсили малките конкуренти и ще им позволи да упражняват по-голям конкурентен натиск върху RBS;
 - б) намаляване на търговската печалба от получаването на помощта: Алтернативният пакет от мерки има значителни предварителни разходи с допълнително текущо въздействие чрез намаляване на оборота поради намаления брой клиенти МСП чрез схемата за стимули за смяна;
 - в) прехвърляне на клиенти от групата на МСП: за разлика от продажба, която ще включва принудително прехвърляне на клиентите МСП, които не са избрали да сменят банката, схемата за стимули за смяна насърчава клиентите да вземат свое собствено решение да сменят банката. Оправомощените клиенти следва да е вероятно да се ангажират с тяхната нова банка и отново да сменят банката в бъдеще, ако могат да получат по-добра сделка с друга банка; и
 - г) достъп до клонове с грижа за клиентите от групата на МСП: Схемата за достъп до клоновете подкрепя преминаването на клиенти на банка RBS към конкурентни банки в рамките на схемата за стимули за смяна, тъй като тези клиенти няма да са принудени да променят своите ежедневни парични операции.
- (66) По отношение на въздействието на алтернативния пакет от мерки върху сегмента на средно големите корпоративни клиенти органите на Обединеното кралство също така считат, че:
- а) RBS е загубила [5—10] % от пазарния си дял в корпоративния сегмент от 4-то тримесечие на 2010 г., като той е спаднал от [30—35] % на [20—25] %. Тя вече не е най-голямата банка за обслужване на средно големи корпоративни клиенти в Обединеното кралство. Това намаление в пазарния дял също така значително надвишава намалението на пазарния дял, предвидено с продажбата на дейността Rainbow ⁽³⁹⁾.
 - б) Фондът за капацитет и иновации включва редица значителни суми като безвъзмездни средства, за да се помогне на банките с установен франчайз за предлагане на банкови услуги за МСП да подсилат и разширят съществуващите си банкови предложения за големи МСП и средно големи корпоративни клиенти. Органите на Обединеното кралство очакват, че много от тези развития ще подсилат способността на определени банки да обслужват средно големи корпоративни клиенти и ще увеличат общия брой на банките, които ще могат впоследствие да разработят и предлагат оферти за средно големи корпоративни клиенти.
 - в) Схемата за стимули за смяна цели да предизвика преминаване на големите клиенти от групата на МСП от RBS към други банки. За банките получатели увеличеният брой големи клиенти от групата на МСП ще стимулира развитието на услуги за по-големи дружества, включително за средно големи корпоративни клиенти. В допълнение на това, с течение на времето, някои от големите клиенти от групата на МСП може да се очаква да се разраснат и да се превърнат в средно големи корпоративни клиенти, което допълнително ще стимулира развитието на съответните предложения.

⁽³⁹⁾ Charterhouse Research представи на RBS измерване на пазарния дял за дружества с оборот, надвишаващ 25 млн. GBP.

- г) СМА ⁽⁴⁰⁾ е констатирал, че МСП с оборот над 2 млн. GBP като цяло са могли да договорят цени и условия на обслужване с техните банки. За да се превърне това в ефективно средство за предизвикване на конкуренция, от критично значение е тези клиенти да имат жизнеспособни алтернативни доставчици. Като се позволи на допълнителни банки да изградят капацитет за обслужване на средно големи корпоративни клиенти, конкуренцията ще бъде съществено засилена.
- д) Поради сложността на обслужването на средно големите корпоративни клиенти, предложенията, получени от RBS при опита ѝ да продаде дейността Rainbow ⁽⁴¹⁾, в миналото са предвиждали [...].
- (67) Освен това органите на Обединеното кралство разглеждат допълнителните предимства на алтернативния пакет от мерки при продажбата на дейността Rainbow.
- а) Географски обхват: Алтернативният пакет от мерки ще повлияе върху конкуренцията в Обединеното кралство без никакви географски ограничения;
- б) Общо въздействие върху пазара: Алтернативният пакет от мерки ще донесе систематична и дълготрайна промяна на пазара, като помогне на редица конкурентни банки да се конкурират с традиционните банки по-ефективно. По-конкретно:
- и) Фондът за капацитет и иновации ще помага на дружествата да развият своя капацитет за обслужване на МСП и средно големи корпоративни клиенти, като същевременно подобрят своята ликвидност и финансово състояние. Той също така ще насърчи развитието на нови технологии, които да се използват от конкурентните банки;
- ii) схемата за стимули за смяна ще помогне на допустимите дружества за участие в схемата да се утвърдят чрез разширяване на тяхната клиентска база;
- iii) схемата за достъп до клонове ще позволи на допустимите дружества физически да обслужват новите си клиенти МСП, получени по схемата за стимули за смяна, например чрез предоставяне на услуги за парични и чекови операции.
- в) Решаване на проблемите, свързани с пазара, които са установени от Органа по конкуренция и пазари на Обединеното кралство („СМА“): Алтернативният пакет от мерки също така отговаря на някои ключови въпроси, свързани с пазара, посочени от СМА в последния му преглед на пазара на банкови услуги за МСП в Обединеното кралство. Тези въпроси включват:
- и) слаба ангажираност на клиентите с техните банкови услуги, слаба реакция на промени в цените и качеството и липса на събития, които предизвикват смяна на банката;
- ii) липса на стимули за банките да инвестират в дейности по привличането на клиенти, желаещи да сменят банката;
- iii) високи разходи за набиране на клиенти при ново навлизане на пазара и разширяване за конкурентните банки;
- iv) липса на продуктови и технически иновации в сектора на банковите услуги за МСП;
- v) опасения от конкурентните банки относно разходите за изграждане и поддържане на клонова мрежа.
- г) Време и сигурност на изпълнение: алтернативният пакет от мерки може да бъде приложен по един по-навременен и сигурен начин. С него ще избегнат рисковете и несигурността около една капиталова сделка, както се вижда от предишните опити да се продаде дейността Rainbow.
- д) Отстраняване на пречките пред излизането на органите на Обединеното кралство от RBS: Органите на Обединеното кралство публично изразиха своето намерение да продължат с продажбата на своя дял в RBS и по този начин да върнат RBS в частна собственост. Преобладаващите трудности и забавянето в продажбата на дейността Rainbow, което е единственият ангажимент за продажба, който все още остава да бъде изпълнен, са довели до несигурност, която се отрази на привлекателността на RBS като инвестиционно предложение. Алтернативният пакет от мерки ще премахне тази несигурност.
- (68) По отношение на мненията на заинтересовани страни органите на Обединеното кралство посочват, че:
- а) пазарният дял на RBS е намалял от [25—30] % през 4-то тримесечие на 2010 г. до [20—25] % през 4-то тримесечие на 2016 г. ⁽⁴²⁾, което представлява намаление от [3—7] % за периода. Тези 5 % намаление, които се очакват от продажбата на дейността Rainbow, следователно са надминати, ако загубата на пазарен дял, очаквана от схемата за стимули за смяна, се съчетае с наблюдаваната естествена загуба на пазарен дял на RBS от 2010 г.;

⁽⁴⁰⁾ Основен доклад на СМА от проучването на сектора за банкиране на дребно A8.1—16, фигура 12.

⁽⁴¹⁾ Вж. също така съображение (25) от решението за откриване на процедурата.

⁽⁴²⁾ Източник: Изследване на сектора за корпоративно банкиране на Charterhouse Research, 4-то тримесечие на 2016 г. за МСП с оборот от 0—25 млн. GBP. Данни за 12-месечен обновяващ се период. Данни, претеглени по регион и оборот, за да бъдат представителни за предприятията във Великобритания. Изчислен общ размер на пазара от [...].

- б) Органите на Обединеното кралство направиха редица промени в предложения пакет, за да отговорят на основните въпроси, поставени от заинтересованите страни. Органите на Обединеното кралство считат, че актуализираният алтернативен пакет от мерки цели разсейване на опасенията на трети страни, ще бъде еквивалентен на продажбата на дейността Rainbow (от гледна точка на неговото въздействие върху RBS и пазара като цяло) и ефективно ще засили конкуренцията на пазара за банкови услуги за МСП в Обединеното кралство.
- в) По отношение на мнението за необходимостта да се гарантира независимостта на органа, органите на Обединеното кралство отбелязват, че органът ще подлежи на Рамковия акт за държавна помощ⁽⁴³⁾, в който се посочват функциите и задачите на органа и се определят неговите задължения и ограничения. Освен това физическо лице няма да има право да заема длъжност като директор на органа, ако това лице в същото време заема длъжност (различна от длъжност с неизпълнителни функции, която не е длъжността „председател“ или еквивалентна позиция) или висша ръководна длъжност в орган от общественния сектор или директор или висш ръководител на RBS Group или свързано лице (или асоциирано предприятие на свързано лице) на RBS.

4.2. МНЕНИЯ ОТНОСНО ФОНДА ЗА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МСП

4.2.1. МНЕНИЯ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ОТНОСНО ФОНДА ЗА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МСП

- (69) В редица мнения на заинтересовани страни се посочва, че размерът на Фонда за капацитет в областта на МСП трябва да бъде увеличен, тъй като това ще доведе до по-голямо въздействие върху конкуренцията на пазара на банкови услуги за МСП.
- (70) В други мнения на заинтересованите страни се споменава, че разделянето на средствата между голям брой банки, така че никоя да не може да направи смислени инвестиции, няма да окаже съществен ефект върху конкуренцията или концентрацията. Вместо да има равно разпределение на сумите между плащанията по съответните групи, размерът на плащанията следва да варира в зависимост от реалните нужди и инвестиционни планове на кандидата.
- (71) Редица страни също така заявиха, че Фондът за капацитет в областта на МСП следва да бъде отворен допълнително към тези институции, които нямат съществуващ солиден капацитет по ФРС, и че небанковите институции (напр. дружества за кредитиране на строителството) следва да могат да се възползват от Фонда за капацитет.

4.2.2. КОМЕНТАРИ ОТ ОРГАНИТЕ НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ОТНОСНО ФОНДА ЗА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МСП И ОТНОСНО МНЕНИЯТА НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

- (72) Органите на Обединеното кралство считат, че е разумно да се очаква, че Фондът за капацитет в областта на МСП, особено когато се съчетае със схемата за стимули за смяна, ще увеличи пазарните дялове на конкурентните банки и следователно ще доведе до съответно намаляване на пазарния дял на RBS.
- (73) Органите на Обединеното кралство считат, че Фондът за капацитет ще увеличи пазарните дялове на конкурентни банки, тъй като съществено ще подобри икономиката на банките, които навлизат на пазара на банкови услуги за МСП (и ако пожелаят, — на пазара за средно големи предприятия) и/или които развиват допълнително съществуващия капацитет. За да се илюстрира основната концепция, безвъзмездни средства в размер на 3 млн. GBP от фонда могат да направят един граничен проект на стойност 10 млн. GBP икономически осъществим, като възвръщаемостта на инвестициите по проекта се увеличи от възвръщаемост под цената на капитала до едно бизнес-пособно и устойчиво равнище.
- (74) В отговор на мненията на заинтересованите страни органите на Обединеното кралство направиха следните промени в алтернативния пакет от мерки:
- а) размерът на Фонда за капацитет в областта на МСП, до който конкурентните банки имат достъп, ще бъде увеличен. Най-големите плащания от Фонда за капацитет и иновации ще бъдат насочени към тези конкурентни банки, които имат съществуващ солиден капацитет по ФРС. Това вероятно ще доведе до най-голямо въздействие върху конкуренцията на пазара на банкови услуги за МСП и също така в най-кратък период от време, тъй като тези банки вече са отделили време и пари за развитието на техните свързани с ФРС продукти и съответната инфраструктура за разпространението им.
- б) Фондът за капацитет в областта на МСП ще бъде съчетан с Фонда за иновации. Разликата между група 1 и група 2 ще бъде премахната. Гъвкавостта ще се увеличи, за да се подобрят възможностите за банките без силен съществуващ капацитет за ФРС и за небанковите институции на достъп до значителни средства от Фонда за капацитет и иновации.

⁽⁴³⁾ Вж. бележка под линия 23.

4.3. МНЕНИЯ ОТНОСНО СХЕМАТА ЗА СТИМУЛИ ЗА СМЯНА

4.3.1. МНЕНИЯ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ОТНОСНО ФОНДА ЗА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МСП

- (75) Някои заинтересовани страни поставиха под въпрос това дали достатъчно клиенти ще бъдат подходящо стимулирани от предложения размер на поощренията, за да преодолеят усилията, свързани със смяната. Опитът от миналото показва, че клиентите са инертни и трябва да има ясен, безпроблемен процес, за да сменят те банката си. За да улесни смяната, RBS следва също така да споделя информация за своите клиенти с конкурентните банки (вкл. кредитни досиета). Някои заинтересовани страни също така изтъкнаха необходимостта да се предоставят исторически данни за клиентите с цел оценка на тяхната платежоспособност.
- (76) Редица мнения сочат, че размерът на поощренията следва да бъде увеличен, за да се даде възможност за смяна (и да е свързан със сложността и големината на клиента), което ще изисква общият размер на схемата за стимули за смяна да бъде значително увеличен.
- (77) Някои мнения сочат, че продължителността на схемата за стимули за смяна следва да е достатъчна, за да се гарантира, че времето не е значително ограничение. Освен това беше предложено автоматично разширяване на периметъра от клиенти (ако желаното ниво на смяна не е постигнато).
- (78) В няколко мнения се предполага, че алтернативният пакет от мерки следва също така да е насочен към прехвърляне на заеми, заедно с прехвърлянето на ФРС, тъй като акцентът върху ФРС води до пренебрегване на нуждата от по-голяма конкуренция на пазара на кредитни продукти за МСП. Пакетът ще бъде в прекомерно голяма степен насочен към доставчиците на ФРС. Пазарът на кредитни продукти за МСП се разглежда като значително по-доходоносен от този за ФРС и нарушаването на конкуренцията трябва да бъде отстранено също и на пазара на кредитни продукти за МСП. В мненията също така се очертава, че понастоящем конкурентните банки са в неравностойно положение, тъй като на четирите най-големи банки е разрешено да използват усъвършенствания вътрешнорейтингов модел вместо стандартизирания капиталов модел: това позволява на четирите банки да предлагат по-добри цени за заеми от конкурентните банки.
- (79) В някои мнения се предполага, че RBS следва да бъде принудена да продава клиенти (включително принудителна продажба на ФРС и/или заеми), а не да дава на клиентите възможност да сменят банката. В други мнения се изказва предположението, че RBS трябва да се ангажира да прехвърли минимален брой нетни ФРС и да има санкция при неизпълнение.
- (80) Редица мнения също така показват, че схемата за стимули за смяна следва да бъде приведена в действие едва след като те са били в състояние да реализират инвестициите, станали възможни чрез Фонда за капацитет в областта на МСП.

4.3.2. КОМЕНТАРИ ОТ ОРГАНИТЕ НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ОТНОСНО СХЕМАТА ЗА СТИМУЛИ ЗА СМЯНА И ОТНОСНО МНЕНИЯТА НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

- (81) По отношение на схемата за стимули за смяна, включена в първоначалния алтернативен пакет от мерки, органите на Обединеното кралство считат, че:
- а) текущият размер на фонда има капацитет да доведе до повече от 2 % намаление на текущия пазарен дял на RBS. Целта от два процентни пункта намаление е била специално структурирана, за да се стимулира по-голям брой големи клиенти от групата на МСП да сменят банката. Нищо не може да спре клиентите на RBS да продължат да сменят банката с конкурентни банки (без да се дават поощрения) и следователно да продължат допълнително да намаляват пазарния дял на RBS. В действителност е много по-вероятно те да го направят, след като са били изложени на маркетинговите усилия на конкурентните банки;
 - б) схемата за стимули за смяна включва стимули за смяна, които сами по себе си е вероятно да бъдат много по-големи от тези, които в момента са на пазара. Освен това те се очаква да бъдат изплатени в допълнение към вече съществуващите стимули;
 - в) конкурентните банки ще срещнат сериозна конкуренция за клиенти и за изготвянето на достатъчно атрактивни оферти, които да стимулират клиентите да сменят банката. Очевидно на пазара има търсене на такива клиенти;
 - г) преминаването към конкурентна банка в Обединеното кралство е направено по-лесно за много клиенти след въвеждането на CASS през 2013 г. Клиентите с ФРС вече използват CASS, за да сменят RBS с конкурентни банки;

- д) RBS възнамерява да смекчи/противодейства на съпротивата от клиентите срещу смяната, като се ангажира с мерки, определени от СМА ⁽⁴⁴⁾ като конкурентни, включително информиране на допустимите клиенти за CASS и подпомагане на клиентите с подаването на искания за данни;
- е) от RBS ще се изисква да се свърже с определена група от своите клиенти (включително чрез предоставяне на маркетингови материали) от името на конкурентните банки за ползите от смяната; и
- ж) схемата за стимули за смяна има вградени различни предпазни механизми, за да се гарантира, че достатъчно клиенти ще сменят банката. Например: органът, контролиращ схемата, ще има възможността i) да изисква от RBS да увеличи честотата на съобщенията или ii) да удължи периода, за който поощренията се предлагат, с до 12 месеца, или iii) да реструктурира формулата на поощренията след определен период от време, за да се подобри ефикасността на схемата и iv) ако има неизразходвана сума от поощренията, RBS ще трябва да прехвърли мултипликатора, както е описано в съображения (52) и (53).
- (82) В отговор на мненията на заинтересованите страни органите на Обединеното кралство посочват, че са уверени, че достатъчен брой клиенти МСП ще прехвърлят сметките си благодарение на предлаганите финансови стимули, като:
- а) исторически погледнато стимулите винаги са карали клиентите да сменят банката, както е отразено също и в Окончателния доклад на СМА от проучването на сектора за банкиране на дребно и в поръчаното от RBS изследване на Charterhouse ⁽⁴⁵⁾ „[...]“ ⁽⁴⁶⁾;
- б) Процесът на смяна вероятно ще бъде безпроблемен за клиентите, тъй като повечето клиенти се възползват от схемата за стимули за смяна, за да осъществят своето прехвърляне чрез CASS. Въпреки това, споделянето на финансови документи на клиентите или друга информация за клиентите вероятно ще бъде ограничено със законодателство за защита на данните;
- в) клиентите в периметъра на W&G не е по-малко вероятно да сменят банката. RBS твърди, че и нивата на смяна и напускане на клиентите в рамките на периметъра на W&G са до голяма степен в съответствие с „основните“ клиенти на RBS и че клиентите на W&G се очаква да напуснат RBS group от 2010 г.;
- г) въведена са защита и механизми против избягване на смяната, които да гарантират на клиента извършването ѝ. Органът има правото да налага финансови глоби на RBS, ако поощренията за ФРС не са използвани в рамките на периода на функциониране на схемата (т.е. мултипликатора). Освен това органът ще може да прави промени в размера на плащаните поощрения, за да се гарантира тяхната максимална ефективност и да се принуди RBS да увеличи честотата на предлагане на схемата. В допълнение периметърът и продължителността на схемата ще бъдат увеличени, ако не бъдат достигнати определени нива на смяна.
- (83) Освен това в отговор на мненията на заинтересовани страни органите на Обединеното кралство считат, че:
- а) клиентите ще прехвърлят другите свои банкови продукти (напр. заеми) в допълнение към своите ФРС. СМА е установил, че „по-голямата част от МСП търсят финансиране от банката, където са техните ФРС ... над 90 % от МСП в Обединеното кралство са се обърнали към основната си банка за овърдрафти, заеми и кредитни карти“ ⁽⁴⁷⁾; и
- б) Даването на възможност на клиентите сами да вземат решение да сменят банката е за предпочитане пред принудителната продажба, тъй като би следвало да е по-вероятно оправомощените клиенти да се ангажират с тяхната нова банка и отново да сменят банката в бъдеще, ако могат да получат по-добра сделка с друга банка. Този подход също така получава подкрепа в Окончателния доклад на СМА от проучването на сектора за банкиране на дребно, в който се посочва, че „продажбата може да донесе допълнително включване на клиенти на временна преходна основа, по-специално сред клиентите, които считат, че са прехвърлили сметките си против тяхната воля в „нова“ банка, но това очевидно не е желателен начин за стимулиране на по-голямо трайно участие на клиентите“ ⁽⁴⁸⁾. Вместо това СМА констатира, че неструктурните мерки, „които са насочени директно към първопричините за АЕС — т.е. чрез засилване на участието на клиентите и улесняване на смяната — е много по-вероятно да имат успех при решаване на проблемите с конкуренцията, които сме установили...“ ⁽⁴⁹⁾. Схемата за стимули за смяна ще изгради познания у клиентите МСП за голям брой

⁽⁴⁴⁾ Окончателен доклад на СМА от проучването на сектора за банкиране на дребно (9 август 2016 г.): <https://www.gov.uk/cma-cases/review-of-banking-for-small-and-medium-sized-businesses-smes-in-the-uk>.

⁽⁴⁵⁾ RBS възложи на Charterhouse да направи изследване на допустимите клиенти МСП в рамките на периметъра на W&G, за да се проучи отношението им към смяната на банката и въздействието на стимулите върху вероятността да го направят. Изследването беше насочено към корпоративните клиенти на банките, на които се падат [...] от [...] клиенти в периметъра на W&G. Изследването беше както количествено (с представителна извадка от [...] интервюирани клиента), така и качествено ([...] подробни интервюта).

⁽⁴⁶⁾ Отговор на RBS на решението за откриване на процедурата, параграф 4.12.

⁽⁴⁷⁾ Окончателен доклад на СМА от проучването на сектора за банкиране на дребно, параграф 8.169.

⁽⁴⁸⁾ Окончателен доклад на СМА от проучването на сектора за банкиране на дребно, параграф 17.19.

⁽⁴⁹⁾ Окончателен доклад на СМА от проучването на сектора за банкиране на дребно, параграф 17.14.

търговски марки на конкурентни банки чрез целевия маркетинг, насърчаващ клиентите да опитат търговските марки и вариантите, предлагани от конкурентните банки, преди да решат коя от тях да изберат.

- (84) В отговор на мненията на заинтересовани страни и на собственото си пазарно проучване органите на Обединеното кралство направиха следните промени в схемата за стимули за смяна:
- а) общият размер на схемата ще се увеличи от 175 млн. GBP на 350 млн. GBP, от които 225 млн. GBP ще бъдат на разположение за поощрения за ФРС. 50 млн. GBP ще бъдат на разположение за свързани със заеми поощрения, за да се отговори на коментара, че схемата следва също така да е насочена към прехвърлянето на заеми в допълнение към прехвърлянето на ФРС. На разположение ще са и 75 млн. GBP, за да се улесни смяната (за компенсиране на такси за предсрочно прекратяване, свързани с прехвърлянето на баланси по заеми, или друга разходи на трети страни, като например правни такси);
 - б) с увеличаването на размера, схемата за стимули за смяна също така ще има за цел прехвърляне на 3 % пазарен дял, вместо на първоначалните 2 %; и
 - в) RBS ще започне да информира клиентите относно схемата за стимули за смяна около три месеца след пускането на пакета и след като са предоставени първите безвъзмездни средства от фонда за капацитет.

4.4. МНЕНИЯ ОТНОСНО СХЕМАТА ЗА ДОСТЪП ДО КЛОНОВЕ

4.4.1. МНЕНИЯ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ОТНОСНО СХЕМАТА ЗА ДОСТЪП ДО КЛОНОВЕ

- (85) Редица заинтересовани страни поставиха под въпрос ползите, които схемата за достъп до клонове ще има за конкуренцията на пазара на банкови услуги за МСП, както и дали управлението и финансирането на схемата няма да бъдат обременителни за клиентите и конкурентните банки и дали може да представляват неползотворно разсейване за органа.
- (86) Малък брой заинтересовани страни изразиха подкрепа за схемата за достъп до клонове и счетовода, че ще се възползват от нея.

4.4.2. КОМЕНТАРИ НА ОРГАНИТЕ НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ОТНОСНО СХЕМАТА ЗА ДОСТЪП ДО КЛОНОВЕ И ОТНОСНО МНЕНИЯТА НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

- (87) Като се вземат предвид получените мнения, че схемата за достъп до клоновете вероятно ще представлява ограничен интерес за конкурентните банки, макар и важен за някои от тях, схемата за достъп до клоновете ще бъде запазена, но със следните изменения:
- а) Схемата за достъп до клонове ще бъде отворена само за тези клиенти, които са сменили банката по схемата за стимули за смяна (и когато съответната банка, участваща в схемата за стимули за смяна, е сключила междубанково споразумение за агентство с RBS).
 - б) Банките вече няма да имат безплатен достъп до клоновете, а той ще се предоставя на техните допустими клиенти при приемливи и недискриминиращи търговски условия. Банките ще могат да използват пари от Фонда за капацитет и иновации и/или поощрения, получени по схемата за стимули за смяна, за покриването на тези разходи. Спестените средства са пренасочени към други аспекти на алтернативния пакет от мерки.

4.5. МНЕНИЯ ОТНОСНО ФОНДА ЗА ИНОВАЦИИ

4.5.1. МНЕНИЯ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ОТНОСНО ФОНДА ЗА ИНОВАЦИИ

- (88) Някои заинтересовани страни изразиха критика относно предложението Фонд за иновации, като го счетовода за ненужен, и предвид неговия дългосрочен характер счетовода, че той няма да окаже значително въздействие върху конкуренцията и няма да има никакъв ефект върху позицията на RBS на пазара на услуги за МСП в Обединеното кралство. Те твърдяха, че финансирането от Фонда за иновации ще бъде по-добре насочени към други елементи от пакета.
- (89) Няколко мнения относно Фонда за иновации бяха положителни и това ще спомогне за ускоряване на иновациите в банковия сектор за МСП. Някои също така твърдяха, че банките и дружествата за кредитиране на строителството също следва да имат достъп до ползите от това финансиране.

4.5.2. КОМЕНТАРИ ОТ ОРГАНИТЕ НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ОТНОСНО ФОНДА ЗА ИНОВАЦИИ И ОТНОСНО МНЕНИЯТА НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

- (90) В отговор на получените мнения Фондът за иновации ще бъде обединен с Фонда за капацитет в областта на МСП, за да се създаде Фонд за капацитет и иновации. С това се цели да се отговори на опасенията за наличието на два отделни фонда, като се позволи по-голяма гъвкавост за това кой може да кандидатства и как се разпределят средствата, като същевременно се запазват ползите от финансирането за иновации от значение за МСП.

5. ОЦЕНКА НА МЯРКАТА/ПОМОЩТА

5.1. НАЛИЧИЕ НА ДЪРЖАВНА ПОМОЩ

- (91) Съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС се забранява „всяка помощ, предоставена от държава членка или чрез ресурси на държава членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите членки, Комисията отбелязва, че органите на Обединеното кралство считат, че допълнителна държавна помощ няма да бъде предоставена като част от актуализирания алтернативен пакет от мерки.
- (92) Поради това определянето на дадена мярка като държавна помощ по смисъла на тази разпоредба изисква да бъдат изпълнени следните кумулативни условия: i) мярката трябва да може да бъде приписана на държавата и да е финансирана чрез държавни ресурси; ii) мярката трябва да предоставя предимство на своя получател; iii) това предимство трябва да бъде изборително; както и iv) мярката трябва да нарушава или да заплашва да наруши конкуренцията и да е в състояние да засегне търговията между държавите членки.

5.1.1. ПОТЕНЦИАЛНИ ПОМОЩ ЗА RBS

- (93) Актуализираният алтернативен пакет от мерки, описан в раздел 2.3, представлява финансов разход за RBS. Въз основа на данните, предоставени от органите на Обединеното кралство, алтернативния пакет от мерки се очаква да донесе предварителни разходи за RBS от около 833 млн. GBP ⁽⁵⁰⁾, с допълнителни текущи разходи от пропуснати печалби ⁽⁵¹⁾. Няма да има държавни ресурси, предоставяни от държавата на RBS за финансирането на тези мерки. Разходите за актуализирания алтернативен пакет от мерки ще се поемат изцяло от RBS.
- (94) Като се има предвид, че актуализираният алтернативен пакет от мерки не включва държавни ресурси по отношение на RBS, не е необходимо да се прави оценка на другите кумулативни условия за това една мярка да се определя като държавна помощ. Следователно алтернативният пакет от мерки не включва нова помощ за RBS.

5.1.2. ПОТЕНЦИАЛНА ПОМОЩ ЗА ПОЛЪЧАТЕЛИ НА АЛТЕРНАТИВНИЯ ПАКЕТ ОТ МЕРКИ

- (95) Комисията отбелязва, че няма пряка връзка между държавната помощ, отпусната на RBS през 2008 и 2009 г., и актуализирания алтернативен пакет от мерки, описан в точка 2.3. Действително, в процедурата, водеща до решението за реструктуриране, органите на Обединеното кралство са се ангажирали да продадат дейността Rainbow и одобрението на помощта е било основано на този ангажимент. Алтернативният пакет от мерки е бил предложен осем години след предоставянето на последната капиталова помощ за RBS. Следователно може да се изключи вероятността алтернативният пакет от мерки да е пряко свързан или финансиран с помощта за RBS от 2008 г. и 2009 г.
- (96) Следва обаче да се отбележи, както е посочено в съображение (15), че държавата все още притежава 71,2 % от акциите на RBS. Това предполага, че финансовата тежест на алтернативния пакет от мерки непряко, но в голяма степен, се поема от държавата като мажоритарния акционер на RBS. В допълнение на това органите на Обединеното кралство са участвали активно в създаването на алтернативния пакет от мерки, което би могло да предполага, че замисълът на пакета може да се припише на държавата. Освен това алтернативният пакет от мерки би могъл да предостави изборително предимство на предприятията, които имат право да се възползват от него. Мярката също така е структурирана по такъв начин, че да насочи ефектите от нея към конкурентните банки.
- (97) Въпреки това, дори и ако се приеме, че алтернативният пакет представлява държавна помощ за банките, които ще се възползват от него, Комисията счита, че той е съвместим като необходима част от поетите ангажименти, на основата на което мерките за помощ в полза на RBS се считат за съвместими въз основа на решението за реструктуриране, измененото решение за реструктуриране и настоящото решение ⁽⁵²⁾.

5.1.3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ ОТНОСНО НАЛИЧИЕТО НА НОВА ПОМОЩ

- (98) С оглед на елементите, обсъдени в раздел 5.1.1, Комисията стига до заключението, че актуализираният алтернативен пакет от мерки не се определя като нова държавна помощ за RBS.

⁽⁵⁰⁾ Включва предварителните капиталови разходи в размер на 425 млн. GBP на Фонда за капацитет и иновации (съображение (43)), финансирането за създаването и функционирането на органа в размер на 20 млн. GBP (бележка под линия 31), предварителните капиталови разходи по схемата за стимули за смяна в размер на 350 млн. GBP (съображение (13)) и очакваните оперативни разходи за изпълнение от RBS в размер на 38 млн. GBP (бележка под линия 36).

⁽⁵¹⁾ Органите на Обединеното кралство оценяват текущите разходи от намалена печалба на приблизително [...] GBP годишно (бележка под линия 36).

⁽⁵²⁾ Както е анализирано в раздел 5.2 от настоящото решение.

- (99) Както е анализирано в раздел 5.1.2, до степента, в която алтернативният пакет от мерки се определя като държавна помощ за банките получатели, тази помощ се счита за съвместима въз основа на член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС като необходима част от ангажиментите, въз основа на които първоначалните мерки за помощ в полза на RBS се считат за съвместими в настоящия случай. Съвместимостта на съществуващата помощ за RBS с оглед на замяната на ангажимента за продажбата с алтернативния пакет от мерки се анализира в раздел 5.2 от настоящото решение.

5.2. СЪВМЕСТИМОСТ

- (100) Въпреки че актуализираният алтернативен пакет от мерки не изглежда да съдържа нова държавна помощ за RBS, съществуващата помощ е била разрешена, наред с другото, въз основа на ангажимента да се продаде дейността Rainbow. Органите на Обединеното кралство сега искат да заменят този ангажимент с ангажимент за изпълнение на актуализирания алтернативен пакет от мерки. Следователно Комисията трябва да оцени дали предложената замяна би променила заключението, че съществуващата помощ за RBS е съвместима с вътрешния пазар.
- (101) Решение за реструктуриране, като измененото решение за реструктуриране, по принцип може да бъде изменено от Комисията, когато изменението се основава на нови ангажименти, които могат да се считат за равностойни на първоначално предвидените ⁽⁵³⁾. При това положение съществуващите мерки за помощ ще продължат да бъдат съвместими с вътрешния пазар въз основа на член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС, ако общият баланс на първоначалното решение остане незасегнат. С цел да се запази първоначалният баланс замяната на ангажимента за продажба с алтернативния пакет от мерки не следва да оказва отрицателно въздействие върху жизнеспособността на получателя на помощта, като общият набор от поети ангажименти трябва да продължава да бъде равностоеен по отношение на споделянето на тежестта и компенсаторните мерки, като се отчитат изискванията на Съобщението относно реструктурирането ⁽⁵⁴⁾.

5.2.1. ЖИЗНЕСПОСОБНОСТ

- (102) Комисията трябва да оцени дали промените в изменените ангажименти поставят под въпрос достигнатото заключение в измененото решение за реструктуриране относно способността на RBS да възстанови своята жизнеспособност без да е необходима допълнителна държавна помощ.
- (103) Съгласно оценката, предоставена от органите на Обединеното кралство (вж. таблица 3), разходите за алтернативния пакет от мерки не са по-високи от разходите, ако се продължи с продажбата на дейността Rainbow. Ето защо Комисията счита, че преминаването към алтернативния пакет от мерки няма съществено да засегне жизнеспособността на RBS.
- (104) Следва също така да се отбележи, че дейността Rainbow сама по себе си не е губещо предприятие ⁽⁵⁵⁾. Следователно промените в изменените ангажименти, целящи да се позволи на RBS да запази дейността Rainbow, няма да имат отрицателно въздействие върху рентабилността на RBS.
- (105) Комисията стига до предварителното заключение, че измененията, предложени от органите на Обединеното кралство, не застрашават жизнеспособността на RBS.
- (106) RBS е приписала значителни загуби на притежателите на обикновени акции от 2008 г. ⁽⁵⁶⁾, които са предимно резултат от натрупването на големи еднократни фактори като глоби и уреждания за минали нарушения и злоупотреби с продажбата на определени продукти, разходи за реструктуриране и по-високи от очакваните загуби от неосновни активи. Следователно Комисията трябва да прецени дали заключението ѝ, че RBS ще бъде в състояние да възстанови своята рентабилност и жизнеспособност без допълнителна държавна помощ, все още е валидно.
- (107) Комисията отбелязва, че резултатите на RBS от първото полугодие на 2017 г. показват подобряване на доходността ⁽⁵⁷⁾. RBS е отчела оперативна печалба пред притежателите на обикновени акции в размер на 939 млн. GBP за първото полугодие на 2017 г.
- (108) Показателите на основния капитал от първи ред са се подобрили допълнително след 2013 г. и основната оперативна печалба е продължила да бъде положителна, както е описано в съображение (11) от решението за откриване на процедурата.
- (109) Поради това Комисията счита, че предложените изменения не поставят под въпрос достигнатото заключение в измененото решение за реструктуриране относно способността на RBS да възстанови своята жизнеспособност.

⁽⁵³⁾ Съображение (65) от измененото решение за реструктуриране.

⁽⁵⁴⁾ Съобщение на Комисията относно връщане на жизнеспособността и оценка на мерките за реструктуриране във финансовия сектор според правилата за държавна помощ в настоящата криза (ОВ С 195, 19.8.2009 г., стр. 9).

⁽⁵⁵⁾ Оперативната печалба на W&G е възлизала на 345 млн. GBP през 2016 г., 431 млн. GBP през 2015 г., 467 млн. GBP през 2014 г. (източник: сегментен анализ на годишните доклади на RBS).

⁽⁵⁶⁾ Съображение (10) от решението за откриване на процедурата.

⁽⁵⁷⁾ <http://investors.rbs.com/~media/Files/R/RBS-IR/results-center/rbs-group-announcement-04-08-2017.pdf>

5.2.2. СПОДЕЛЯНЕ НА ТЕЖЕСТТА

- (110) Измененото решение за реструктуриране показва, че продажбата на дейността Rainbow е била взета предвид като мярка за ограничаване на нарушенията на конкуренцията и тя не е била нито мярка за споделяне на тежестта, нито мярка за ограничаване на разходите за реструктуриране⁽⁵⁸⁾. Като такъв, предложеният актуализиран алтернативен пакет от мерки не влияе върху оценката на споделянето на тежестта, извършена преди това от Комисията.
- (111) Промените, за които е изпратено уведомление, следователно не влияят върху оценката на споделянето на тежестта, направена в решението за реструктуриране и измененото решение за реструктуриране.

5.2.3. МЕРКИ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НА НАРУШАВАНЕТО НА КОНКУРЕНЦИЯТА

- (112) Съгласно измененото решение за реструктуриране⁽⁵⁹⁾ основната цел на ангажмента за продажба на дейността Rainbow беше да се ограничи нарушаването на конкуренцията, до което помощта за RBS можеше да доведе. По-конкретно, ангажиментът да се продаде дейността Rainbow е целял да не се допусне голямата държавна помощ, отпусната на RBS през 2008 и 2009 г., да доведе до неоправдано нарушаване на конкуренцията на пазара в Обединеното кралство за банкови услуги за МСП и средно големи предприятия, на който RBS беше пазарен лидер⁽⁶⁰⁾. За да се избегне укрепване на позицията на RBS на този пазар и по този начин да се отслаби конкуренцията, органите на Обединеното кралство се ангажираха RBS да продаде дружество с пазарен дял от 5 % на пазара за банкови услуги за МСП и средно големи предприятия в Обединеното кралство⁽⁶¹⁾.
- (113) Целта на алтернативния пакет от мерки, описан в точка 3.3, е да се справи с нарушаването на конкуренцията по същия начин, както ангажиментът за продажбата на дейността Rainbow, който той заменя.
- (114) Ето защо Комисията трябва да оцени дали актуализираният алтернативен пакет от мерки е еквивалентен на ангажмента за продажба, който той заменя.

5.2.3.1. *Разработване на отделни мерки*

- (115) Алтернативният пакет от мерки се състои основно от две отделни мерки. Комисията възнамерява да оцени еквивалентността както поотделно, така и на ниво пакет.

Фонд за капацитет и иновации

- (116) Комисията отбелязва, че предоставянето на средства от Фонда за капацитет и иновации⁽⁶²⁾ на конкурентни банки за увеличаване на техния капацитет да предлагат банкови услуги за МСП вероятно ще засили конкуренцията на пазара на банкови услуги за МСП.
- (117) Въз основа на мненията на заинтересованите страни, получени от Комисията в резултат на решението за откриване на процедурата, Комисията установява, че разпределението на средствата в индивидуални помощи в размер до 120 млн. GBP позволява да се подсилат банковите предложения на множество дружества и да се предостави богат избор на пазара.
- (118) Показаният интерес и получената обратна информация от заинтересованите страни относно това как те ще използват средствата, които биха могли да получат от Фонда за капацитет и иновации, дава допълнително спокойствие, че Фондът за капацитет ще има положително въздействие върху конкуренцията на пазара.
- (119) Въз основа на получените от заинтересованите страни мнения сумата на отпуснатите средства отговаря в голяма степен на сумата, която някои от заинтересованите страни са посочили, че ще им е необходима, за да бъдат стимулирани да инвестират в своя капацитет за предлагане на банкови услуги за МСП. Отпуснатите от фондовете средства ще се предоставят на състезателна основа, като най-голямо финансиране ще бъде насочено към тези дружества, които успеят да убедят органа, че в техния случай то ще има най-голям благоприятен ефект за конкуренцията. Комисията счита, че размерът на безвъзмездните средства от Фонда за капацитет и иновации е подходящ и конкуренцията ще доведе до по-голямо въздействие върху пазара.

⁽⁵⁸⁾ Съображение (78) от измененото решение за реструктуриране.

⁽⁵⁹⁾ Съображение (82) от измененото решение за реструктуриране.

⁽⁶⁰⁾ Съображение (238) от решението за реструктуриране.

⁽⁶¹⁾ Съображение (29) от измененото решение за реструктуриране.

⁽⁶²⁾ Както е подробно описано в съображения (26) и (43) от настоящото решение.

- (120) Комисията отбелязва, че от общо 425 млн. GBP ресурсите на Фонда за капацитет и иновации са съсредоточени около четири големи случая на отпускане на безвъзмездни средства, които заедно възлизат на 330 млн. GBP. И действително, съществува голяма разлика между пазарния дял на четирите водещи банки в Обединеното кралство, предлагащи услуги за МСП, ⁽⁶³⁾ и конкурентните банки. Освен това сред конкурентните банки има голяма разлика между тези дружества, които имат установени банкови операции на пазара за МСП, и тези, които тъкмо навлизат на пазара или предлагат ограничена гама от продукти, често насочени към най-малките МСП. Целта на продажбата на дейността Rainbow е била да се създаде банка за обслужване на МСП и средно големите предприятия, която дори и да е по-малка от четирите водещи банки на пазара на услуги за МСП, при все това ще бъде достатъчно голяма, за да се конкурира с тях. Насочването на повечето средства към тези няколко конкурентни банки със солиден съществуващ капацитет да предлагат ФРС на МСП вероятно ще доведе до най-голям ефект върху конкуренцията на пазара и до резултати с по-голяма сигурност по отношение на значителното подсилване на позицията на едно или повече дружества. Това следователно би увеличило еквивалентността с въздействието, което продажбата на дейността Rainbow би имала, в сравнение с алтернативен пакет, който би поставил акцента върху новите участници на пазара или банките, предлагащи само ограничена гама от банкови продукти за МСП, които често са насочени към най-малките МСП.
- (121) Съгласно коментарите, получени от заинтересованите страни, е важно конкурентните банки първо да изградят допълнителни възможности в подкрепа на усилията да се убедят клиентите на W&G да сменят банката чрез стимули за смяна. Комисията счита, че осигуряването на период от три месеца след отпускането на средства от Фонда за капацитет и иновации позволява на конкурентните банки да планират и осъществят допълнителни инвестиции без ненужно забавяне в изпълнението на схемата за стимули за смяна.

Стимули за смяна

- (122) Комисията отбелязва, че схемата за стимули за смяна ⁽⁶⁴⁾ ще засили конкуренцията на пазара на банкови услуги за МСП чрез прехвърляне на клиенти от RBS към конкурентни банки. Изпълнението на схемата за стимули за смяна цели да се прехвърлят клиенти, равняващи се на 3 процентни пункта от пазарния дял на RBS от пазара на банкови услуги за МСП в Обединеното кралство (изчислени на основата на броя МСП).
- (123) По отношение на броя на прехвърлените МСП схемата за стимули за смяна би могла да доведе до намаляване на пазарния дял на RBS, надвишаващо 3 процентни пункта, но в този случай портфейлът от преминаващи клиенти ще включва по-голям дял на по-малките МСП. И действително, тъй като размерът на финансирането по мярка Б е ограничен, смяната на банката от повече клиенти задължително означава, че поощренията трябва да бъдат средно по-малки, което предполага, че прехвърлените клиенти ще трябва да бъдат много малки МСП, което не беше целта на продажбата на дейността Rainbow. В заключение при оценяването на еквивалентността следва да се има предвид, че схемата за стимули за смяна ще позволи прехвърлянето на пазарния дял на RBS да бъде ограничено до 3 процентни пункта.
- (124) По отношение на вероятността да бъдат достигнати 3-те процентни пункта намаление Комисията отбелязва, че предложенията на конкурентните банки ще трябва да бъдат достатъчно привлекателни, за да убедят максимален брой клиенти да сменят банката. Като се имат предвид мненията, получени от заинтересованите страни, посоченият в поръчаното от RBS изследване на Charterhouse размер на поощренията ⁽⁶⁵⁾, и увеличеното финансиране по мярка Б, Комисията счита, че сега то е достатъчно голямо, за да се стимулира прехвърлянето на клиенти, еквивалентни на пазарен дял от 3 процентни пункта.
- (125) Комисията счита, че удължаването на срока, разширяването на периметъра и мултипликаторът, описани в съображения (52) и (53), са важни предпазни мерки, които осигуряват допълнително спокойствие, че прехвърлянето на пазарен дял от 3 процентни пункта от RBS може да бъде постигнато.
- (126) Комисията също така счита, че ФРС са „портал“ към МСП, които обикновено се обръщат към своя доставчик на ФРС, когато търсят други банкови услуги, като например заеми ⁽⁶⁶⁾. Ето защо Комисията счита, че стимулите за прехвърляне на ФРС също така стимулират клиентите да прехвърлят и кредитни продукти.

⁽⁶³⁾ RBS, Lloyds Banking Group, HSBC и Barclays.

⁽⁶⁴⁾ Схемата за стимули за смяна е подробно описана в съображения (44)–(58) от настоящото решение.

⁽⁶⁵⁾ Както е описано в съображение (82 а) и бележка под линия 45.

⁽⁶⁶⁾ Както е описано в съображение (83 а).

- (127) Комисията отбелязва, че поощренията за заемите, описани в съображение (48), ще позволят на конкурентните банки да предоставят допълнителни стимули на клиентите МСП да прехвърлят и други продукти заедно с техните ФРС. Сумата на поощренията за заеми също така намалява неравностойното положение, което заинтересованите страни изтъкнаха при използването на стандартизирания капиталов модел ⁽⁶⁷⁾. Комисията счита, че това осигурява по-голямо спокойствие, че алтернативния пакет от мерки е равностоеен на продажбата на дейността Rainbow, в който случай тези заеми биха били прехвърлени на потенциален купувач.
- (128) Комисията също така отбелязва, че заделените 75 млн. GBP, предназначени да съдействат за смяната на банката (за компенсиране на такси за предсрочно прекратяване, свързани с прехвърлянето на баланси по заеми, или други разходи на трети страни, като например правни такси), и услугата за прехвърляне на разплащателни сметки ще намалят пречките пред клиентите да преминават към конкурентните банки.
- (129) Комисията също така счита, че правомощията и контролът на органа ⁽⁶⁸⁾ гарантират, че схемата за стимули за смяна може да бъде допълнително адаптирана към пазарните сигнали след стартирането на схемата.
- (130) Комисията не намира за проблематично това, че достъпът до клоновете на RBS (както е описано в съображение (57)) вече не е предвиден да се предлага безплатно, както се е предвиждало в първоначалния вариант на алтернативния пакет от мерки. И действително, установените конкурентни банки на пазара на услуги за МСП изразиха мнения, че те не се нуждаят от такъв достъп, за да могат да се конкурират с четирите водещи банки на пазара на услуги за МСП. Като се използват средствата, които първоначално са били разпределени за (първоначално безплатната) схема за достъп до клоновете за мерки А и Б, средствата от алтернативния пакет от мерки са разпределени по-ефективно с цел постигане на еквивалентност с ефекта от продажбата на дейността Rainbow.
- (131) Въз основа на промените, направени по схемата за стимули за смяна, включените в схемата предпазни мерки и мненията, получени от заинтересованите страни, Комисията стигна до заключението, че схемата за стимули за смяна с голяма вероятност ще гарантира прехвърлянето на 3 процентни пункта от пазарния дял на RBS.

5.2.3.2. Цялостна еквивалентност на пакета с ангажимента за продажба на дейността Rainbow

- (132) Както е посочено в решението за откриване на процедурата ⁽⁶⁹⁾, има различни начини да се оцени еквивалентността на алтернативния пакет от мерки. По отношение на съпоставителния сценарий въздействието на алтернативния пакет от мерки може да се сравни с въздействието, което продажбата на дейността Rainbow на търговски купувач би се очаквала да има, ако бъде осъществена сега („продажбата на дейността Rainbow“ в таблица 3), или с въздействието, което продажбата на дейността Rainbow се е очаквала да има съгласно решението за реструктуриране („Цел на решението от 2009 г.“ в таблица 3). По отношение на използвания показател еквивалентността може да се измери, като се използват различни показатели, като например развитието на дела на RBS на пазара на банкови услуги за МСП, финансовите разходи за RBS, както и общата сума на прехвърлените активи и пасиви.
- (133) В таблица 3 се сравняват трите сценария по различни показатели.

Таблица 3

Сравнение на 3 сценария по различни показатели

	Цел на решението от 2009 г.	Продажба на дейността Rainbow	Актуализиран алтернативен пакет от мерки
Ангажимент за мотивация	Ограничаване на нарушаването на конкуренцията на пазара на услуги за МСП в Обединеното кралство	Ограничаване на нарушаването на конкуренцията на пазара на услуги за МСП в Обединеното кралство	Ограничаване на нарушаването на конкуренцията на пазара на услуги за МСП в Обединеното кралство
Загуба на пазарен дял за RBS на пазара на услуги за МСП в Обединеното кралство ⁽¹⁾	5 %	[0—5] % [[5—10]]	3 % [[5—10]]
Обща капиталова загуба ⁽²⁾	[...] GBP	[...] GBP [[...] GBP]	[...] GBP [[...] GBP]

⁽⁶⁷⁾ Както е описано в съображение (78).

⁽⁶⁸⁾ Както е описано в съображение (51).

⁽⁶⁹⁾ Както е описано в съображения (122) и (123) от решението за откриване на процедурата.

	Цел на решението от 2009 г.	Продажба на дейността Rainbow	Актуализиран алтернативен пакет от мерки
Въздействие на коефициента CET1	Няма данни	[...] %	[...] %
Обща стойност на прехвърлените активи	20 млрд. GBP	[15—25] млрд. GBP	[0—5] млрд. GBP

(¹) Стойностите в скоби за продажбата на дейността Rainbow и актуализираният алтернативен пакет от мерки включват загуба на пазарен дял след 4-то тримесечие на 2011 г.

(²) Стойностите в скоби за продажбата на дейността Rainbow и актуализирания алтернативен пакет от мерки включват [1—3] млрд. GBP вече направени разходи.

- (134) Мотивацията зад продажбата на дейността Rainbow в решението за реструктуриране и измененото решение за реструктуриране е да се ограничи нарушаването на конкуренцията на пазара на банкови услуги за МСП и средно големи корпоративни клиенти в Обединеното кралство. Органите на Обединеното кралство са изготвили алтернативния пакет от мерки с намерението да постигнат същата основна цел.
- (135) Алтернативите могат да се сравнят чрез въздействието върху пазарния дял на RBS на пазара на банкови услуги за МСП в Обединеното кралство. Според решението за реструктуриране продажбата на дейността Rainbow се е очаквало да доведе до загуба на пазарен дял от 5 %, както е описано в съображение (112) на решението за откриване на процедурата. Алтернативният пакет от мерки също следва да доведе до загуба на пазарен дял. Тя би възлязла на до 3 %, ако се вземе предвид само схемата за стимули за смяна. Комисията счита, че въздействието на Фонда за капацитет и иновации също ще бъде достатъчно значително, за да даде възможност на МСП да сменят RBS и други банки. Това обаче трудно може да се определи количествено.
- (136) Както е посочено от органите на Обединеното кралство (⁷⁰), разумно е да се вземе предвид фактът, че RBS е загубила пазарен дял на пазара на банкови услуги за МСП в Обединеното кралство след решението за реструктуриране. Органите на Обединеното кралство са се обърнали към доставчик на данни. За съжаление доставчикът на данни е започнал да предоставя изчисления за пазарния дял едва през четвъртото тримесечие на 2010 г. В резултат на това няма последователни динамични редове, които да обхващат периода от 2008 или 2009 г. до днес. Според данните, изчислени от доставчика, пазарният дял на RBS е достигал [25—30] % през 4-то тримесечие на 2010 г. (първата година с данни) на пазара на услуги за МСП с оборот до 25 млн. GBP. Съгласно тези данни RBS е загубила пазарен дял от [3—7] % между 4-то тримесечие на 2010 г. и 4-то тримесечие на 2016 г. на пазара на услуги за МСП с оборот до 25 млн. GBP (⁷¹). Комисията счита, че използването на загубата на пазарен дял след 4-то тримесечие на 2011 г. ([0—5] %) е по-разумно, отколкото използването на загубата на пазарен дял след 4-то тримесечие на 2010 г. ([3—7] %), тъй като първите данни (4-то тримесечие на 2010 г.) дават пазарен дял, по-висок от съобщеното от други източници по времето на решението за реструктуриране, и следователно не може да се изключи това да е еднократна върхова стойност, която не отразява правилно началната точка през 2008—2009 г. Ето защо Комисията счита, че пазарният дял на пазарния сегмент за МСП в Обединеното кралство, който вече беше изгубен, може разумно да бъде оценен на [0—5] %.
- (137) Намалението от 5 % на пазарния дял на RBS, което се очаква в решението за реструктуриране, е превишено, когато се събере загубата на пазарен дял, очаквана от алтернативния пакет от мерки (до 3 % в резултат само от мярка Б) с наблюдаваната загуба на пазарен дял от [0—5] %.
- (138) Въз основа на анализа в съображения (122)—(131) Комисията оценява, че съществува голяма вероятност чрез алтернативния пакет от мерки да бъде постигнато прехвърляне на пазарен дял от 3 % в клиенти МСП.
- (139) В заключение Комисията счита, че загубата на пазарен дял за МСП, очаквана през 2009 г. към момента на вземане на решението за реструктуриране, би била посрещната с алтернативния пакет от мерки.
- (140) Комисията отбелязва, че мярка А е насочена към клиентите МСП, но не изключва средно големите корпоративни клиенти от възможността да се възползват от алтернативния пакет от мерки. Фондът за капацитет и иновации ще даде възможност на банките да развият и разширят своите съществуващи предложения за корпоративно банкиране за по-големите МСП и следователно също и за средно големите корпоративни клиенти. Например, една от банките посочи в представеното от нея мнение след решението за откриване на процедурата, че ще инвестира до 25 млн. GBP в усъвършенствана платформа за Интернет банкиране за дружества, която ще предлага модерни цифрови възможности (включително валутни операции и международни разплащания) на малки, средни и големи корпоративни клиенти. Тази банка също така е очаквала, че до 50 млн. GBP в други инвестиционни планове ще ѝ помогнат да покрие всички сегменти на пазара.

(⁷⁰) Вж. съображение (68).

(⁷¹) Въз основа на данни от изследването на Charterhouse Research, предоставени от органите на Обединеното кралство (вж. бележка под линия 42).

- (141) Комисията също така счита, че схемата за стимули за смяна (с големи поощрения за по-големите, по-комплексни МСП) допълнително ще стимулират конкурентните банки да подобрят още повече продуктите и услугите за тези по-големи МСП. Следователно тези конкурентни банки също така ще подобрят възможностите си да обслужват средно големи корпоративни клиенти.
- (142) Комисията също така отбелязва, че безвъзмездните средства и поощренията по мерки А и Б са концентрирани към тези няколко конкурентни банки, които имат солидни съществуващи възможности да предлагат ФРС за МСП. Тези конкурентни банки също така ще бъдат и банките, които вероятно ще се опитат да се конкурират за средно големите корпоративни клиенти.
- (143) Според данните, изчислени от доставчика, пазарният дял на RBS е достигал [30—35] % през 4-то тримесечие на 2010 г. (първата година с данни) на пазара на услуги за МСП с оборот до 25 млн. GBP ⁽⁷²⁾. Според тези данни RBS е загубила пазарен дял от [5—10] % между 4-то тримесечие на 2010 г. и 4-то тримесечие на 2017 г. на пазара на услуги за МСП с оборот до 25 млн. GBP ⁽⁷³⁾. Подобно на пазарния сегмент за МСП, Комисията счита, че използването на загубата на пазарен дял от 4-то тримесечие на 2011 г. е по-разумно, отколкото използването на загубата на пазарен дял след 4-то тримесечие на 2010 г. Комисията отбелязва, че наблюдаваната загуба на пазарен дял на RBS за корпоративни клиенти от 4-то тримесечие на 2011 до 4-то тримесечие на 2016 г. ([0—5] %) е в съответствие с пазарната загуба по отношение на МСП ([0—5] %). Наблюдаваната загуба на пазарен дял е дори по-голяма, когато се вземе предвид загубата на пазарен дял от 4-то тримесечие на 2011 г. до 2-то тримесечие на 2017 г. ([5—10] %).
- (144) Комисията също така отбелязва, че средно големите корпоративни клиенти често изискват по-сложни и разнообразни банкови продукти. Само ограничен брой конкурентни банки проявиха сериозен интерес към тези клиенти ⁽⁷⁴⁾, тъй като повечето дружества нямат капацитета да развият тези продукти по един печеливш начин. Комисията също така счита, че е разумно да се вземат предвид коментарите на Обединеното кралство в съображение (66), буква д), че продажбата на дейността Rainbow би имала по-малко и/или по-несигурно въздействие върху конкуренцията в сегмента на средно големите корпоративни клиенти в сравнение със сегмента на МСП.
- (145) Въпреки че нарушаването на конкуренцията е по-трудно да се определи количествено поради непрякото въздействие на алтернативния пакет от мерки върху сегмента на средно големите корпоративни клиенти, Комисията счита, че заедно с наблюдаваната загуба на пазарен дял алтернативният пакет от мерки вероятно ще постигне въздействие по отношение на средно големите корпоративни клиенти, най-малкото еквивалентно на това от продажбата на дейността Rainbow. Ето защо Комисията стига до заключението, че нарушаването на конкуренцията е разрешено чрез мерки А и Б и за средно големите корпоративни клиенти.
- (146) По отношение на МСП и средно големите корпоративни клиенти очакваната обща капиталова загуба при различните сценарии също може да бъде използвана за сравняване на еквивалентността между продажбата на дейността Rainbow и алтернативния пакет от мерки.
- (147) Решението за реструктуриране не съдържа оценка на капиталовите разходи на продажбата на дейността Rainbow. Въпреки това е разумно да се използва оценката за капиталовите разходи, които продажбата на дейността Rainbow ще генерира, ако се продължи с нея, която е определена количествено от органите на Обединеното кралство.
- (148) Направените от RBS разходи след 2009 г. за изпълнение на ангажмента за продажба възлизат на [1—3] млрд. GBP ⁽⁷⁵⁾. Това включва няколко вида разходи, най-големият от които са технологичните разходи за създаване на отделна ИТ платформа за дейността Rainbow.
- (149) Пряката капиталова загуба ⁽⁷⁶⁾ на алтернативния пакет от мерки е по-малка, отколкото ако се продължи с продажбата на дейността Rainbow. В допълнение на това, когато се добавят вече направените от RBS разходи, алтернативният пакет от мерки очевидно е по-скъп, отколкото е било имплицитно предвидено в решението за реструктуриране ⁽⁷⁷⁾.

⁽⁷²⁾ Комисията отбелязва, че не са налични отделни данни за сектора на средно големите корпоративни клиенти и следователно пазарният дял на клиентите над 25 млн. GBP се използва като показател за пазарния дял.

⁽⁷³⁾ Въз основа на данни от изследването на Charterhouse Research, предоставени от органите на Обединеното кралство.

⁽⁷⁴⁾ Като част от обратна връзка, получена след решението за откриване на процедурата.

⁽⁷⁵⁾ Сумата от [1—3] млрд. GBP беше изравнена с действителните разходи, отчетени по програмата на W&G от външен консултант.

⁽⁷⁶⁾ На таблица 3 е показана пряката обща капиталова загуба при различните алтернативи. Общата стойност на капиталовата загуба, когато се добавят вече направените от RBS разходи в размер на [1—3] млрд. GBP, е посочена в скоби.

⁽⁷⁷⁾ Решението за реструктуриране не е съдържало оценка за капиталовите разходи по продажбата на дейността Rainbow. Въпреки това изглежда разумно да се използва оценката за капиталовите разходи, които продажбата на дейността Rainbow ще генерира, ако се продължи с нея, която е определена количествено от органите на Обединеното кралство. Направените от RBS разходи след 2009 г. за изпълнение на ангажмента за продажба възлизат на [1—3] млрд. GBP. Като се включват общите разходи на стойност [1—3] млрд. GBP, общата стойност на капиталовата загуба от [...] GBP до [...] GBP значително превишава капиталовите разходи от [...] GBP, които загубата от дейността Rainbow би генерирала.

- (150) В заключение, като се използва този показател, алтернативният пакет от мерки, както се твърди от органите на Обединеното кралство, не облекчава финансовата тежест за RBS в сравнение с предвиденото в решението за реструктуриране; той в действителност е значително по-скъп.
- (151) Въздействието на коефициента „базов собствен капитал от първи ред“ (CET1) може също така да се използва за сравняване на различните сценарии. Разликата между показателя за коефициента CET1 и показателя за капиталова загуба е, че първият също така взема предвид и намалението на рисково претеглените активи: ако определен сценарий генерира по-голямо намаление на рисково претеглените активи, при определена капиталова загуба, той има по-малък отрицателен ефект върху коефициента CET1.
- (152) Стойностите за CET1 са предоставени от органите на Обединеното кралство. Таблица 3 показва, че въздействието върху CET1 на алтернативния пакет от мерки е по-значимо. Това изглежда е резултат от факта, че той включва по-малка загуба на активи. Следователно, дори и ако капиталовата загуба е малко по-малка, тя има малко по-голям отрицателен ефект върху коефициента CET1.
- (153) Алтернативните сценарии могат да бъдат сравнени и въз основа на общата стойност на активите. Цялостното въздействие върху активите на алтернативния пакет от мерки е значително по-малко, отколкото би било при ангажмента за продажба на дейността Rainbow.
- (154) Ангажиментът да се продаде дейността Rainbow е бил насочен към продажбата на жизнеспособно дружество. За да бъде жизнеспособно дружество, дейността Rainbow е трябвало да разполага с достатъчно клиенти и активи, които генерират приходи, за да се покрият разходите по нейната голяма клонова мрежа и инфраструктура. Следователно, освен депозитите и заемите на МСП, които бяха акцентът на мярката, насочена към засилване на конкуренцията на пазара на банкови услуги за МСП, периметърът на дейността Rainbow е включвал също и голямо количество заеми и депозити на физически лица.
- (155) Алтернативният пакет от мерки не предвижда прехвърляне на активите и пасивите, свързани с клиенти на дребно, и на несвързаните с МСП активи и пасиви. Той е насочен към прехвърляне на част от клиентите в групата на МСП с техните активи (заеми) и пасиви (депозити). Алтернативният пакет от мерки следователно е много по-малък по отношение на сумата на прехвърлените активи, но целта му е да се осигури подобен резултат за пазара на банкови услуги за МСП в Обединеното кралство.

5.2.3.3. *Заключение относно еквивалентността на актуализирания алтернативен пакет от мерки*

- (156) От датата на решението за реструктуриране (14 декември 2009 г.) RBS е правила активни опити да продаде дейността Rainbow, както се вижда от стартираните последователни процедури и използваното значително количество ресурси и персонал за продажбата на дейността Rainbow.
- (157) Правейки това, RBS е понесла значителни разходи (по-специално очакваните разходи за опита да се продаде дейността Rainbow, описани в съображение (148).
- (158) Комисията отбелязва също така, че алтернативният пакет от мерки не изглежда да облекчава изискванията, наложени на RBS. По отношение на разходите, освен вече направените от RBS в миналото, изпълнението на алтернативния пакет от мерки ще наложи допълнителна финансова тежест на RBS. Кумулативните разходи след 2009 г. ще бъдат значително по-високи, отколкото имплицитно се е очаквало в решението за реструктуриране.
- (159) Алтернативният пакет от мерки, в съчетание със загубените пазарни дялове, ще доведе до общо намаляване на пазарния дял на RBS на пазара на банкови услуги за МСП, което е най-малкото еквивалентно на предвиденото в решението за реструктуриране. Опасенията, че изключително голямата помощ от 2008—2009 г. се използва от RBS да консолидира или увеличи своя пазарен на вече концентрирания пазар на банкови услуги за МСП, следователно ще бъдат също така разсеяни, както биха били, ако продажбата на дейността Rainbow беше осъществена съгласно предвиденото в решението за реструктуриране.
- (160) Ето защо Комисията счита, че предвид целта да се постигне планираният ефект върху конкуренцията, алтернативният пакет от мерки е еквивалентен на продажбата на дейността Rainbow.
- (161) Комисията също така отбелязва, че RBS е изпълнила всички поети ангажименти и изменени ангажименти (с изключение на продажбата на дейността Rainbow) от решението за реструктуриране и измененото решение за реструктуриране. Замяната на един единствен ангажимент за продажба, за която е получено уведомление, следователно е в контекста на правилното изпълнение на останалата част от плана за реструктуриране.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

- (162) Въз основа на предходната оценка съмненията на Комисията относно еквивалентността на алтернативния пакет от мерки, изразени в решението за откриване, бяха отхвърлени. Изменението на ангажиментите не оказва влияние върху заключението, достигнато в решението за реструктуриране и измененото решение за реструктуриране, и поради това предоставената на RBS държавна помощ следва да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар въз основа на член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС.

- (163) Освен това Комисията стига до заключението, че потенциалната държавна помощ за получателите на алтернативния пакет от мерки следва да бъде обявена за съвместима като необходима част от ангажиментите, въз основа на които мерките за помощ в полза на RBS са обявени за съвместими.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Замяната на ангажимента за продажба на дейността Rainbow с алтернативния пакет от мерки, за която Обединеното кралство е подало уведомление, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква б) от Договора. Замяната на ангажимента за продажба на дейността Rainbow с алтернативния пакет от мерки съответно е разрешена.

Член 2

Потенциалната държавна помощ за получателите на алтернативния пакет от мерки е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква б) от Договора.

Член 3

Адресат на настоящото решение е Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия.

Съставено в Брюксел на 18 септември 2017 година.

За Комисията
Margrethe VESTAGER
Член на Комисията

ISSN 1977-0618 (електронно издание)
ISSN 1830-3617 (печатно издание)

Служба за публикации на Европейския съюз
2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG